ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΗ ΕΚΘΕΣΗ 2026

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2026

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Αμερικής 11 Αθήνα 106 72, Ελλάδα
T: +30 211 1039600
e-mail: hfisc@hfisc.gr, www.hfisc.gr

Περιεχόμενα

Πρόλογος 7
Μέρος Α΄: Μακροοικονομικές εξελίξεις και προοπτικές 9
1. Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) 10
1.1 Ανάλυση εξέλιξης του ΑΕΠ για το Α΄ εξάμηνο 2026 10
1.2 Προβλέψεις για το ΑΕΠ: ΕΔΣ και ΥΠΕΘΟ 12
1.3 Προβλέψεις για το ΑΕΠ: Διεθνείς και άλλοι εγχώριοι φορείς 13
1.4 Συνιστώσες ΑΕΠ για το Α΄ εξάμηνο 2026 και προβλέψεις 2026 - 2027 14
2. Απασχόληση-ανεργία 17
3. Πληθωρισμός, μισθοί και επιτόκια 20
3.1 Τιμές και πληθωρισμός 20
3.2 Πραγματικοί μισθοί και αποδοχές 23
3.3 Επιτόκια νομισματικής πολιτικής 24
4. Ισοζύγιο πληρωμών και εξωτερικό χρέος 25
4.1 Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και ισοζύγιο πληρωμών 25
4.2 Εξέλιξη των επιμέρους συνιστωσών του ισοζυγίου πληρωμών 26
4.3 Εμπορικά ελλείμματα και χαμηλή ιδιωτική αποταμίευση 27
4.4 Εξωτερικό χρέος 28
Μέρος Β΄: Δημοσιονομικές εξελίξεις και προοπτικές 29
5. Παρακολούθηση εκτέλεσης προϋπολογισμού 30
5.1 Εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού Α΄ εξαμήνου 2026 30
5.2 Εκτέλεση Γενικής Κυβέρνησης Α΄ εξάμηνο 2026 34
6. Δημοσιονομικά αποτελέσματα 37
6.1 Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης και πρωτογενές αποτέλεσμα 37
6.2 Δημοσιονομικές παρεμβάσεις 38
6.2.1 Δημοσιονομικές παρεμβάσεις το 2026 38
6.2.2 Προβλεπόμενες δημοσιονομικές παρεμβάσεις για το 2027 39
6.3 Προβλέψεις και εκτιμήσεις ΥΠΕΘΟ 2026 39
6.4 Προβλέψεις και εκτιμήσεις διεθνών φορέων 41
7. Δημοσιονομικοί κανόνες και συμμόρφωση 42
7.1 Συμμόρφωση με τους νέους δημοσιονομικούς κανόνες 42
7.2 Εθνική ρήτρα διαφυγής 45
8. Δημόσιο χρέος 47
8.1 Εξέλιξη του δημοσίου χρέους 47
8.2 Τόκοι δημόσιου χρέους 49
8.3 Σύνθεση του δημόσιου χρέους 49
8.4 Πιστοληπτική ικανότητα 51

8.5 Παράγοντες που οδηγούν στην άνοδο των αποδόσεων των κρατικών ομολόγων διεθνώς 53
Μέρος Γ΄: Μακροοικονομικές και Δημοσιονομικές Προκλήσεις 55
9. Μακροοικονομικές και Δημοσιονομικές Προκλήσεις 55
9.1 Μακροοικονομικές προκλήσεις 56
9.2 Δημοσιονομικές προκλήσεις 57

ευρετήριο διαγραμμάτων

Διάγραμμα Α.1: Μεγέθυνση του ΑΕΠ στις χώρες της ευρωζώνης, Β΄ τρίμηνο 2026 10
Διάγραμμα Α.2: Τριμηνιαίο ΑΕΠ της Ελλάδας, 2021-2026 11
Διάγραμμα Α.3: Εκτίμηση του ΕΔΣ για τον ρυθμό μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ, 2026 12
Διάγραμμα Α.4: 2025–2027, Εκτιμήσεις και προβλέψεις ρυθμού μεταβολής πραγματικού ΑΕΠ, ΥΠΕΘΟ 13
Διάγραμμα Α.5: Σύγκριση εκτιμήσεων ρυθμού ανάπτυξης του ΑΕΠ, Διεθνείς και εγχώριοι φορείς, 2026-2027 14
Διάγραμμα Α.6: Βασικές συνιστώσες του ΑΕΠ, Α΄ εξάμηνο 2026 15
Διάγραμμα Α.7: Ποσοστό ανεργίας διαχρονικά, Ελλάδα – ευρωζώνη 18
Διάγραμμα Α.8: Ποσοστό ανεργίας χωρών της ευρωζώνης, Αύγουστος 2026 20
Διάγραμμα Α.9: Μηνιαία εξέλιξη ΕνΔΤΚ στην Ελλάδα και την ευρωζώνη (ετήσιες % μεταβολές) 21
Διάγραμμα Α.10: ΕνΔΤΚ Αύγουστος 2026 στην Ελλάδα ανά ομάδα αγαθών & υπηρεσιών 22
Διάγραμμα Α.11: 2025-2027, Εκτιμήσεις και προβλέψεις πληθωρισμού (ΕνΔΤΚ), ΥΠΕΘΟ 22
Διάγραμμα Α.12: 2026 & 2027, Εκτιμήσεις και προβλέψεις πληθωρισμού (ΕνΔΤΚ), ΥΠΕΘΟ και Διεθνείς-Εγχώριοι Οργανισμοί 23
Διάγραμμα Α.13: Επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων της ΕΚΤ 24
Διάγραμμα Β.1: Ταμειακά αποτελέσματα Γενικής Κυβέρνησης, Α΄ εξάμηνο 2026 (% του ΑΕΠ) 36
Διάγραμμα Β.2: Κίνηση επιβατών εξωτερικού αερολιμένος Αθηνών, Α΄ εξάμηνο 2025-2026 36
Διάγραμμα Β.3: Δημοσιονομικά αποτελέσματα Γενικής Κυβέρνησης 2024-2027 (% ΑΕΠ) 38
Διάγραμμα Β.4: Προβλέψεις δημοσιονομικών αποτελεσμάτων 2026 (% ΑΕΠ), ΥΠΕΘΟ 40
Διάγραμμα Β.5: Διαθέσιμος δημοσιονομικός χώρος (% του ΑΕΠ) με την ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής για δαπάνες άμυνας και ενέργειας 43
Διάγραμμα Β.6: Δημόσιο χρέος Γενικής Κυβέρνησης, 2024-2027 44
Διάγραμμα Β.7: Αμυντικές δαπάνες ευρωζώνης- Ελλάδας, 2016-2027 (% ΑΕΠ) 46
Διάγραμμα Β.8: Εξέλιξη χρέους Γενικής Κυβέρνησης, Ελλάδα, 2024-2029 (% ΑΕΠ) 48
Διάγραμμα Β.9: Χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής επίσημων δανείων 51

ευρετήριο πινάκων

Πίνακας Α.1: Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου ανά κατηγορία, Α΄ εξάμηνο 2026 16
Πίνακας Α.2: Βασικά μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια μεταβολή (%) 17
Πίνακας Α.3: Διαχρονικά δεδομένα απασχόλησης, Ελλάδα 19
Πίνακας Α.4: Πραγματική αμοιβή εργαζομένων (% σε σχέση με το προηγούμενο έτος) 24
Πίνακας Α.5: Ισοζύγιο πληρωμών, στοιχεία Ιανουαρίου-Ιουνίου και ετήσια μεταβολή 25
Πίνακας Α.6: Ακαθάριστες ιδιωτικές αποταμιεύσεις, ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και εμπορικό ισοζύγιο (ως % του ΑΕΠ), Ελλάδα και μέσος όρος ευρωζώνης..... 27
Πίνακας Β.1: Εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού Ιανουάριος - Ιούνιος 2026 (εκατ. ευρώ) 30
Πίνακας Β.2: Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού Ιανουάριος - Ιούνιος 2026 (εκατ. ευρώ)..... 32
Πίνακας Β.3: Φορολογικά Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού Ιανουάριος - Ιούνιος 2026 (εκατ. ευρώ)..... 33
Πίνακας Β.4: Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού, Ιανουάριος - Ιούνιος 2026 (εκατ. ευρώ)..... 34
Πίνακας Β.5: Εκτέλεση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης, Ιανουάριος - Ιούνιος 2026 (εκατ. ευρώ)..... 35
Πίνακας Β.6: Δημοσιονομικά μεγέθη Γενικής Κυβέρνησης, Α΄ εξάμηνο 2025-2026 37
Πίνακας Β.7: Προβλέψεις ισοζυγίου Γενικής Κυβέρνησης και πρωτογενούς αποτελέσματος (% ΑΕΠ), ΥΠΕΘΟ και Διεθνείς Οργανισμοί..... 42
Πίνακας Β.8: Διάρθρωση της μεταβολής του λόγου χρέους προς ΑΕΠ (ποσοστιαίες μονάδες)..... 48
Πίνακας Β.9: Πληρωμές τόκων επί του δημόσιου χρέους (ως % του ΑΕΠ)..... 49
Πίνακας Β.10: Σύνθεση Δημόσιου Χρέους ανά Πιστωτή 50
Πίνακας Β.11: Πιστοληπτική Ικανότητα..... 52

ακρωνύμια

ΑΑΔΕ:	Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων
ΑΕΠ:	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΑΞΕ:	Άμεσες Ξένες Επενδύσεις
ΑΠΔΕ:	Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημόσιων Επενδύσεων
ΓΛΚ:	Γενικό Λογιστήριο Κράτους
ΔΕΘ:	Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης
ΔΝΤ:	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο
ΕΔΣ:	Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο
ΕΕ:	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΠ:	Ετήσια Έκθεση Προόδου
ΕΚΤ:	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
ΕΛΣΤΑΤ:	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕνΔΤΚ:	Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή
ΕΣΥ:	Εθνικό Σύστημα Υγείας
ΚΠ:	Κρατικός Προϋπολογισμός
ΠΚΠ:	Προσχέδιο Κρατικού Προϋπολογισμού
ΜΔΣ:	Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό–Διαρθρωτικό Σχέδιο
ΜΕΠ:	Μέτρα Ενεργητικής Πολιτικής
ΟΔΔΗΧ:	Οργανισμός Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους
ΟΟΣΑ:	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
ΟΤΑ:	Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΠΔΠ:	Πολυετές Δημοσιονομικό Πρόγραμμα
ΤΑΑ:	Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας
ΤτΕ:	Τράπεζα της Ελλάδος
ΥΠΕΘΟ:	Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών
ΦΠΑ:	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
EFSF:	European Financial Stability Facility, Μηχανισμός Στήριξης
ESA:	European System of Accounts
ESI:	Economic Sentiment Index
ESM:	European Stability Mechanism
GLF:	Greek Loan Facility
SURE:	Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency
EIB:	European Investment Bank

Πρόλογος

Τα τελευταία χρόνια η ελληνική οικονομία έχει επιδείξει αξιοσημείωτη δυναμική και ανθεκτικότητα. Παρά τις σοβαρές αναταράξεις του διεθνούς περιβάλλοντος, που έχουν επηρεάσει αρνητικά ακόμη και παραδοσιακά ισχυρές οικονομίες, η χώρα μας διατηρεί σταθερή αναπτυξιακή πορεία με ρυθμούς μεγέθυνσης γύρω στο 2% κατά μέσο όρο. Το 2025 το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 2,1%, ενώ το Α΄ εξάμηνο του 2026 κατά 1,9% σε ετήσια βάση. Η Ελλάδα εξακολουθεί έτσι να αναπτύσσεται ταχύτερα από τον μέσο όρο της ευρωζώνης. Το ΕΔΣ προβλέπει ρυθμό μεγέθυνσης 1,9% για το 2026 και 2,0% για το 2027.

Η μακροοικονομική πρόοδος αποτυπώνεται και σε άλλους βασικούς δείκτες. Οι επενδύσεις, κύριος μοχλός της ανάπτυξης, αυξήθηκαν κατά 9,0% σε ετήσια βάση το Α΄ εξάμηνο του 2026. Η ανεργία υποχωρεί σταθερά και διαμορφώθηκε στο 7,4% τον Αύγουστο.

Ανάλογη πρόοδος έχει σημειωθεί και στα δημοσιονομικά. Το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ μειώνεται με ταχύ ρυθμό: κατά 9,4 ποσοστιαίες μονάδες το 2025 και κατά εκτιμώμενες 7,9 μονάδες το 2026. Παράλληλα καταγράφονται σημαντικά πρωτογενή πλεονάσματα, με εκτίμηση 3,6% του ΑΕΠ για το 2026 και πρόβλεψη 3,3% για το 2027. Τα αποτελέσματα αυτά επιτυγχάνονται παρά την ταυτόχρονη εφαρμογή μέτρων στήριξης για την ακρίβεια στην ενέργεια, η οποία πλήττει κυρίως τα οικονομικά ασθενέστερα νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Ο «ενάρετος» αυτός συνδυασμός δημοσιονομικής σταθερότητας και στήριξης βασίζεται κυρίως στην ανάπτυξη, στη βελτίωση της φορολογικής συμμόρφωσης και της θεσμικής αποτελεσματικότητας, που περιόρισε τη φοροδιαφυγή, και στην αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας, που συγκρατεί το κόστος δανεισμού.

Η θετική αυτή εικόνα συνυπάρχει, ωστόσο, με σημαντικές προκλήσεις. Η ελληνική οικονομία εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από χαμηλή παραγωγικότητα της εργασίας και χαμηλή ιδιωτική αποταμίευση. Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών παραμένει ελλειμματικό, παρά τη βελτίωση του ισοζυγίου αγαθών και υπηρεσιών κατά περίπου 2,4 δισ. ευρώ. Οι επενδύσεις ως ποσοστό του ΑΕΠ υπολείπονται ακόμη του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), και η διατήρηση της δυναμικής τους μετά τη λήξη του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) θα αποτελέσει κρίσιμο ζητούμενο τα επόμενα χρόνια. Η ανεργία, αν και μειώνεται, παραμένει υψηλότερη από τον μέσο όρο της ευρωζώνης λόγω διαρθρωτικών παραγόντων. Τέλος, οι πληθωριστικές πιέσεις επανήλθαν το 2026, κυρίως λόγω της ενέργειας. Αν οι τιμές της ενέργειας παραμείνουν υψηλές, ο κίνδυνος είναι το κόστος να μετακυλιστεί ευρύτερα στις τιμές και να οδηγήσει σε έναν επίμονο πληθωρισμό.

Το ζητούμενο είναι να διαφυλαχθούν τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί, αλλά και να είναι έτοιμη η χώρα να αντιμετωπίσει νέες πιέσεις και προκλήσεις, όπως η συνεχώς αυξανόμενη γεωπολιτική αβεβαιότητα, ο εισαγόμενος πληθωρισμός που πλήττει τα πραγματικά εισοδήματα, το υψηλότερο κόστος δανεισμού διεθνώς, και η λήξη των πόρων από το ΤΑΑ. Στο περιβάλλον αυτό, η δημοσιονομική σταθερότητα, με συγκράτηση της αύξησης των καθαρών πρωτογενών δαπανών εντός των ορίων του δημοσιονομικού πλαισίου, αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη διατήρηση της αναπτυξιακής δυναμικής, της εμπιστοσύνης στη χώρα μας, και άρα και της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους.

Η συνεπής προσήλωση σε αυτές τις προτεραιότητες μπορεί να μετατρέψει την ανθεκτικότητα των τελευταίων ετών σε διατηρήσιμη μακροχρόνια ανάπτυξη, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα τον δημοσιονομικό χώρο για την αποτελεσματική στήριξη των πιο ευάλωτων νοικοκυριών και επιχειρήσεων.

Μέρος Α΄: Μακροοικονομικές εξελίξεις και προοπτικές

- Το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 1,9% το Α΄ εξάμηνο του 2026 σε ετήσια βάση. Το ΕΔΣ προβλέπει ρυθμό μεγέθυνσης 1,9% για το 2026 και 2,0% για το 2027, ενώ οι αντίστοιχες προβλέψεις του ΥΠΕΘΟ διαμορφώνονται σε 2,0% και 2,3%. Η ελληνική οικονομία αναμένεται να συνεχίσει να αναπτύσσεται ταχύτερα από τον μέσο όρο της ευρωζώνης, με βασικούς μοχλούς τις ιδιωτικές επενδύσεις και την ιδιωτική κατανάλωση.

- Οι επενδύσεις εξακολουθούν να αποτελούν βασικό μοχλό οικονομικής ανάπτυξης, με τον ακαθάριστο σχηματισμό παγίου κεφαλαίου να καταγράφει αύξηση κατά 9,0% σε ετήσια βάση το Α΄ εξάμηνο του 2026. Η επενδυτική δραστηριότητα αναμένεται να διατηρήσει την ισχυρή δυναμική της, υποστηριζόμενη από την αξιοποίηση των πόρων του ΤΑΑ καθώς και από τη σημαντική ενίσχυση του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΑΠΔΕ). Ωστόσο, οι επενδύσεις ως ποσοστό του ΑΕΠ, παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ, ενώ η διατήρηση της επενδυτικής δυναμικής μετά το πέρας του ΤΑΑ αποτελεί βασική πρόκληση για τις μεσοπρόθεσμες αναπτυξιακές προοπτικές σε ένα περιβάλλον αυξημένης αβεβαιότητας και υψηλών επιτοκίων.

- Το ποσοστό ανεργίας υποχώρησε στο 7,4% τον Αύγουστο του 2026 και προβλέπεται να διαμορφωθεί στο 8,4% για το σύνολο του 2026. Ωστόσο, εξακολουθεί να παραμένει σε υψηλά επίπεδα σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ευρωζώνης, γεγονός που αποδίδεται σε διαρθρωτικούς παράγοντες, όπως η αναντιστοιχία δεξιοτήτων, η χαμηλή κινητικότητα του εργατικού δυναμικού και η περιορισμένη απορροφητικότητα σε κλάδους υψηλής παραγωγικότητας.

- Οι πληθωριστικές πιέσεις ενισχύθηκαν εκ νέου το 2026, κυρίως λόγω της σημαντικής αύξησης των τιμών στην ενέργεια. Ο μέσος εναρμονισμένος πληθωρισμός διαμορφώθηκε στο 3,6% κατά το Α΄ οκτάμηνο του έτους, έναντι 3,2% την αντίστοιχη περίοδο του 2025. Σύμφωνα με το ΠΚΠ 2027, ο πληθωρισμός προβλέπεται να διαμορφωθεί στο 3,6% για το σύνολο του 2026 και να αποκλιμακωθεί στο 2,4% το 2027. Ωστόσο, η ενδεχόμενη διατήρηση των υψηλών τιμών της ενέργειας και η μετακύλιση του αυξημένου κόστους στα υπόλοιπα αγαθά και υπηρεσίες συνιστούν σημαντικούς ανοδικούς κινδύνους.

- Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών αυξήθηκε κατά 1,0 δισ. ευρώ το Α΄ εξάμηνο του 2026, διαμορφούμενο στα 9,5 δισ. ευρώ. Η επιδείνωση προήλθε κυρίως από τη σημαντική υποχώρηση των καθαρών εισπράξεων δευτερογενών εισοδημάτων, παρά τη βελτίωση του ισοζυγίου αγαθών και υπηρεσιών κατά περίπου 2,4 δισ. ευρώ. Παράλληλα, οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (ΑΞΕ) ενισχύθηκαν σημαντικά, φθάνοντας τα 6,9 δισ. ευρώ.

- Παρά τη βελτίωση των περισσότερων μακροοικονομικών μεγεθών, εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικές διαρθρωτικές ανισορροπίες στην ελληνική οικονομία. Η χαμηλή παραγωγικότητα της εργασίας, τα επίμονα ελλείμματα στο εμπορικό ισοζύγιο και στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και το χαμηλό επίπεδο ιδιωτικής αποταμίευσης αποτελούν βασικές προκλήσεις. Η διατήρηση της αναπτυξιακής δυναμικής μεσοπρόθεσμα θα εξαρτηθεί σε σημαντικό βαθμό από την ενίσχυση της παραγωγικότητας και τη σταδιακή άμβλυνση των διαρθρωτικών ανισορροπιών.

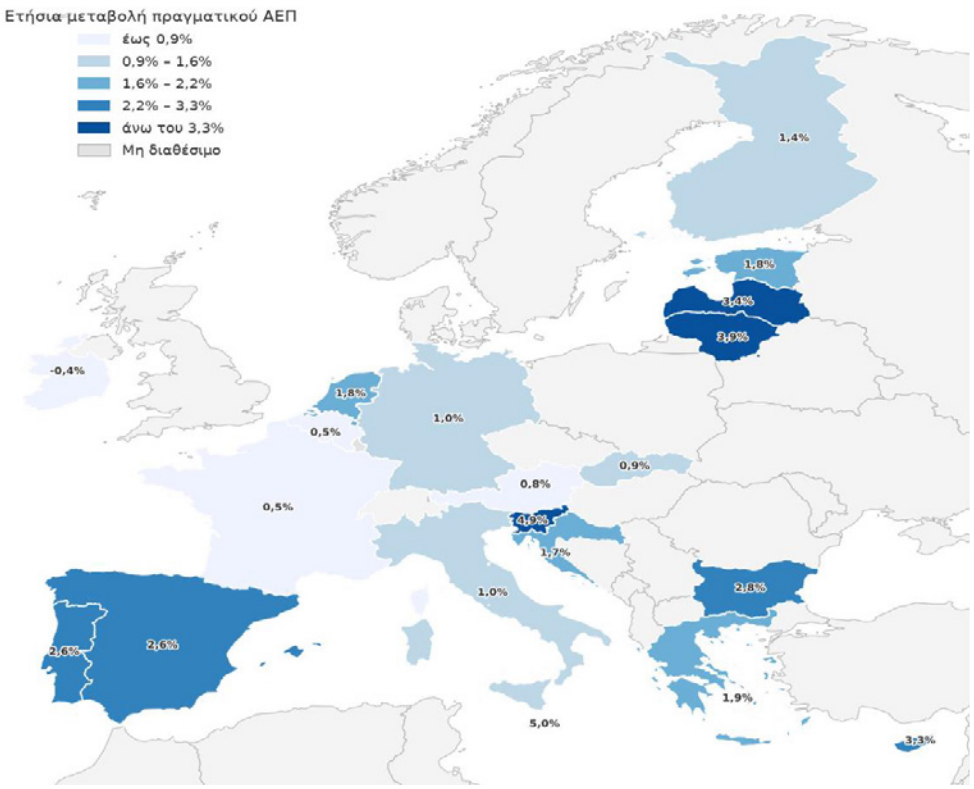
1. Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ)

1.1 Ανάλυση εξέλιξης του ΑΕΠ για το Α΄ εξάμηνο 2026

Τα τελευταία χρόνια, η ελληνική οικονομία έχει επιδείξει αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα καταγράφοντας σταθερή αναπτυξιακή πορεία, με ρυθμούς μεγέθυνσης γύρω στο 2%, παρά τις προκλήσεις που χαρακτηρίζουν το διεθνές οικονομικό περιβάλλον. Ειδικότερα, το 2025 το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 2,1%, διατηρώντας ουσιαστικά την αναπτυξιακή δυναμική των προηγούμενων ετών.

Η οικονομική δραστηριότητα συνέχισε να ενισχύεται και κατά το Α΄ εξάμηνο του 2026 καταγράφοντας ανάπτυξη 1,9% σε ετήσια βάση. Η αναπτυξιακή δυναμική παρέμεινε σχετικά σταθερή μεταξύ των δύο πρώτων τριμήνων του 2026. Το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 2,0% σε ετήσια βάση το Α΄ τρίμηνο και κατά 1,9% το Β΄ τρίμηνο του 2026, με την ελληνική οικονομία να συνεχίζει να αναπτύσσεται ταχύτερα από τον μέσο όρο της ευρωζώνης. Ειδικότερα η αναπτυξιακή επίδοση της Ελλάδας κατά το Β΄ τρίμηνο υπερέβη εκείνη των μεγαλύτερων οικονομιών της ευρωζώνης, όπως της Γερμανίας (1,0%), της Γαλλίας (0,5%) και της Ιταλίας (1,0%) (βλ. Διάγραμμα Α.1). Η διάρκεια και η ανθεκτικότητα της αναπτυξιακής πορείας της χώρας ενισχύουν την εμπιστοσύνη των αγορών και δημιουργούν ευνοϊκές προϋποθέσεις για τη συνέχιση της δημοσιονομικής εξυγίανσης και την προσέλκυση επενδύσεων.

Διάγραμμα Α.1: Μεγέθυνση του ΑΕΠ στις χώρες της ευρωζώνης, Β΄ τρίμηνο 2026

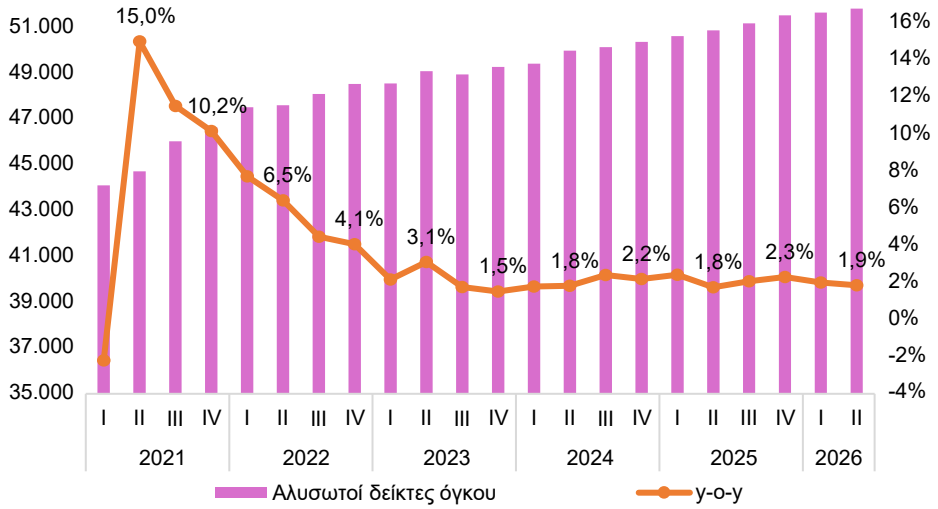

Πηγή: Eurostat και επεξεργασία ΕΔΣ.
Σημείωση: Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή πραγματικού ΑΕΠ (q/q-4), εποχικά και ημερολογιακά διορθωμένα στοιχεία.

Η αναπτυξιακή πορεία της χώρας αποτυπώνεται και από την εξέλιξη του τριμηνιαίου πραγματικού ΑΕΠ κατά την περίοδο 2021-2026. Το Διάγραμμα Α.2 δείχνει τη σταδιακή ομαλοποίηση των

ρυθμών μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας μετά την ισχυρή ανάκαμψη που ακολούθησε την πανδημία.

Διάγραμμα Α.2: Τριμηνιαίο ΑΕΠ της Ελλάδας, 2021-2026

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ και επεξεργασία ΕΔΣ. Σταθερές τιμές 2020, εκατ. ευρώ και ετήσια % μεταβολή.

Ωστόσο, αν και η Ελλάδα έχει καταγράψει υψηλούς ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης τα τελευταία χρόνια, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της εξακολουθεί να παραμένει σημαντικά χαμηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ, το οποίο υπολογίζεται ως ο λόγος του συνολικού ΑΕΠ προς τον πληθυσμό μιας χώρας, αποτελεί βασικό δείκτη που αντανακλά το επίπεδο οικονομικής ευημερίας και χρησιμοποιείται παραδοσιακά για τη σύγκριση του βιοτικού επιπέδου μεταξύ χωρών. Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας, εκφρασμένο σε όρους αγοραστική ισοδυναμίας (Purchasing Power Standard, PPS), αντιστοιχούσε μόλις στο 70% του μέσου όρου της ΕΕ το 2025.

Ένας από τους βασικούς παράγοντες που συνδέονται με το χαμηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ μιας χώρας είναι η χαμηλή παραγωγικότητα της εργασίας. Η παραγωγικότητα της εργασίας μετράται ως ο λόγος του παραγόμενου προϊόντος προς τον αριθμό των εργαζομένων ή τις ώρες εργασίας και αποτελεί βασικό δείκτη της αποδοτικότητας της εργασίας στην παραγωγική διαδικασία.[1] Σύμφωνα με εκτιμήσεις του ΟΟΣΑ, το ΑΕΠ ανά ώρα εργασίας στην Ελλάδα ανέρχεται περίπου στο 50% του μέσου όρου της ΕΕ και περίπου στα δύο τρίτα του μέσου όρου των χωρών του ΟΟΣΑ, ενώ η παραγωγικότητα ανά εργαζόμενο βρίσκεται περίπου στο 60% του μέσου όρου της ΕΕ.[2,3] Τα στοιχεία αυτά αποτυπώνουν το σημαντικό έλλειμμα παραγωγικότητας της εργασίας στην ελληνική οικονομία. Άλλωστε, όπως είναι ευρέως γνωστό, από τη δεκαετία του 1990, η παραγωγικότητα της εργασίας στην ΕΕ γενικά έχει υποχωρήσει σε σχέση με την παραγωγικότητα της εργασίας στις ΗΠΑ, διευρύνοντας το μεταξύ τους χάσμα, όπως επισημαίνεται και στην Έκθεση Mario Draghi το 2024. Συνεπώς, η ενίσχυση της παραγωγικότητας αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη σύγκλιση του βιοτικού επιπέδου της Ελλάδας με εκείνο των υπόλοιπων ευρωπαϊκών οικονομιών.

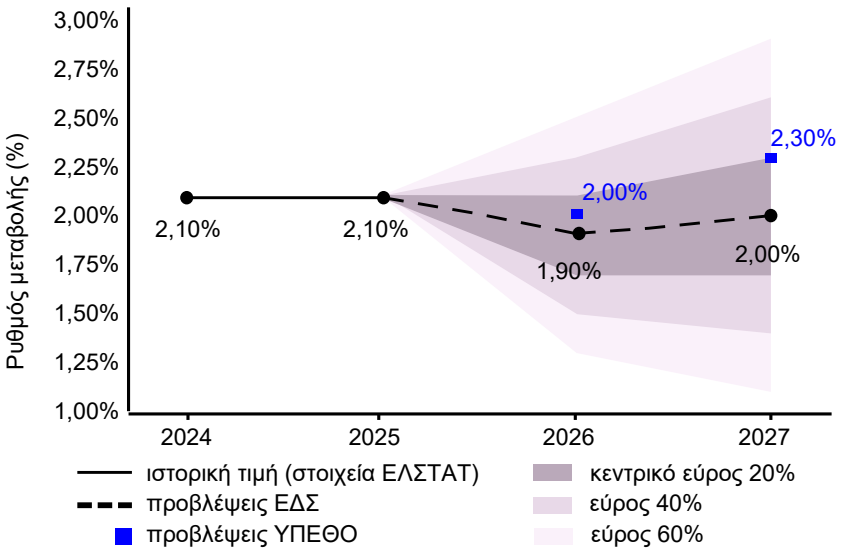
1. Βλ. Eurostat: GDP per capita – Statistics Explained.
2. Βλ. OECD: Economic Surveys: Greece 2024 και OECD: Compendium of Productivity Indicators 2025.
3. Βλ. Eurostat: Actual and usual hours of work – Statistics Explained. Να σημειωθεί ότι ο μέσος αριθμός ωρών εργασίας στην Ελλάδα συγκαταλέγεται μεταξύ των υψηλότερων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

1.2 Προβλέψεις για το ΑΕΠ: ΕΔΣ και ΥΠΕΘΟ

Το ΕΔΣ προβλέπει συνέχιση της αναπτυξιακής πορείας της ελληνικής οικονομίας, με ρυθμό μεγέθυνσης του πραγματικού ΑΕΠ 1,9% για το 2026 (βλ. Διάγραμμα Α.3). Βασικοί μοχλοί ανάπτυξης αναμένεται να αποτελέσουν η ισχυρή επενδυτική δραστηριότητα, υποστηριζόμενη από προγράμματα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ και η ιδιωτική κατανάλωση, η οποία ενισχύεται από τις ευνοϊκές εξελίξεις στην απασχόληση και στην αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος.[4] Η ελληνική οικονομία κατέγραψε ετήσιο ρυθμό μεγέθυνσης 1,9% κατά το Α΄ εξάμηνο του 2026, παρά την αβεβαιότητα που χαρακτηρίζει το διεθνές οικονομικό περιβάλλον. Η διατήρηση της αναπτυξιακής δυναμικής κατά το υπόλοιπο του έτους αναμένεται να υποστηριχθεί από την ολοκλήρωση των επενδύσεων από το ΤΑΑ, την ενίσχυση των δημοσίων επενδύσεων και τη διατήρηση της εγχώριας ζήτησης.

Οι μακροοικονομικές προβλέψεις του ΥΠΕΘΟ, στις οποίες βασίζεται το ΠΚΠ 2027, εκτιμούν ρυθμό μεγέθυνσης του πραγματικού ΑΕΠ 2,0% για το 2026, σε ευθυγράμμιση με την αντίστοιχη πρόβλεψη του ΕΔΣ.[5] Αξίζει να σημειωθεί ότι η πρόβλεψη του ΕΔΣ παραμένει αμετάβλητη σε σχέση με την Εαρινή Έκθεση (1,9%, Ιούλιος 2026). Η αναθεώρηση αυτή του ΥΠΕΘΟ αντανακλά κυρίως την αυξημένη αβεβαιότητα που συνδέεται με τις ενδεχόμενες επιπτώσεις των συνεχιζόμενων γεωπολιτικών εντάσεων και των διαταραχών στις διεθνείς εφοδιαστικές αλυσίδες, καθώς και την ενίσχυση των πληθωριστικών πιέσεων λόγω της σημαντικής αύξησης των τιμών της ενέργειας. Επιπλέον, στην αναθεώρηση συνέβαλαν τα ασθενέστερα του αναμενόμενου στοιχεία για την εξέλιξη του ΑΕΠ κατά το Α΄ εξάμηνο του 2026 (1,9% σε ετήσια βάση). Όμως, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, παρά την αναμενόμενη ήπια επιβράδυνση της οικονομικής μεγέθυνσης σε σύγκριση με το 2025, η ελληνική οικονομία αναμένεται να διατηρήσει ρυθμό μεγέθυνσης σημαντικά υψηλότερο από τον μέσο όρο της ευρωζώνης. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η μεγέθυνση της οικονομίας της ευρωζώνης εκτιμάται σε 0,9% για το 2026, ενώ κατά το Α΄ εξάμηνο του έτους καταγράφηκε ελαφρώς υψηλότερος ρυθμός (1,2% σε ετήσια βάση).

Διάγραμμα Α.3: Εκτίμηση του ΕΔΣ για τον ρυθμό μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ, 2026

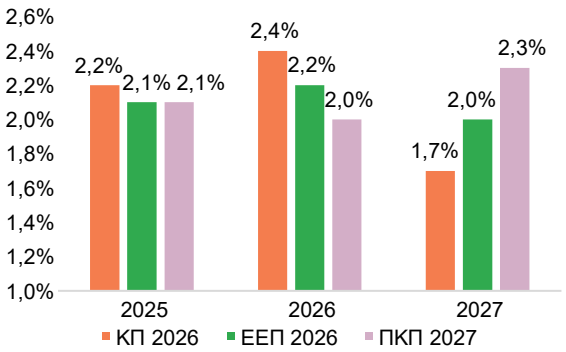

Πηγή: Οικονομετρικά υποδείγματα πρόβλεψης του ΕΔΣ.

4. Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ.
5. Βλ. Γνώμη επί του Προσχεδίου του Κρατικού Προϋπολογισμού 2027, ΕΔΣ.

Για το 2027, το ΕΔΣ προβλέπει ρυθμό μεγέθυνσης του πραγματικού ΑΕΠ της τάξης του 2,0%, ενώ η αντίστοιχη πρόβλεψη του ΥΠΕΘΟ, σύμφωνα με το ΠΚΠ 2027, διαμορφώνεται στο 2,3%, εντός του εύρους εκτιμήσεων του ΕΔΣ (βλ. Διάγραμμα Α.3). Η πρόβλεψη του ΠΚΠ 2027 για το 2027, έχει αναθεωρηθεί προς τα πάνω σε σχέση τόσο με τον ΚΠ 2026 (Νοέμβριος 2025) όσο και με την ΕΕΠ 2026 (Απρίλιος 2026), αντανακλώντας κυρίως ευνοϊκότερες εκτιμήσεις για την εξέλιξη της επενδυτικής δραστηριότητας, σε συνδυασμό με τη θετική συμβολή της ιδιωτικής κατανάλωσης (βλ. Διάγραμμα Α.4).

Διάγραμμα Α.4: 2025–2027, Εκτιμήσεις και προβλέψεις ρυθμού μεταβολής πραγματικού ΑΕΠ, ΥΠΕΘΟ

Πηγές: Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (ΥΠΕΘΟ): 1. Κρατικός Προϋπολογισμός 2026 (ΚΠ, Νοέμβριος 2025), 2. Ετήσια Έκθεση Προόδου 2026 (ΕΕΠ, Απρίλιος 2026), 3. Προσχέδιο Κρατικού Προϋπολογισμού 2027 (ΠΚΠ, Οκτώβριος 2026). Επεξεργασία δεδομένων από ΕΔΣ.

Η διατήρηση υψηλών ρυθμών αύξησης των επενδύσεων και μετά την ολοκλήρωση του ΤΑΑ το 2026, δύναται να υποστηριχθεί από την ετεροχρονισμένη επίδραση των πόρων του μηχανισμού, ιδίως μέσω της συνέχισης των εκταμιεύσεων εγκεκριμένων δανείων και της υλοποίησης των σχετικών επενδυτικών σχεδίων, καθώς και από την ενίσχυση του ΑΠΔΕ και τη σταδιακή αύξηση της συμμετοχής των ιδιωτικών επενδύσεων. Ωστόσο, το ΕΔΣ αποδίδει μεγαλύτερο βάρος στους καθοδικούς κινδύνους που περιβάλλουν τις προοπτικές της οικονομίας, ιδίως σε σχέση με το διεθνές οικονομικό περιβάλλον και την αβεβαιότητα ως προς την ένταση της επενδυτικής δυναμικής μετά την ολοκλήρωση του ΤΑΑ, γεγονός που αντανακλάται στην πιο συγκρατημένη πρόβλεψή του για το 2027.

1.3 Προβλέψεις για το ΑΕΠ: Διεθνείς και άλλοι εγχώριοι φορείς

Οι εκτιμήσεις των διεθνών και άλλων εγχώριων οργανισμών για την ελληνική οικονομία βρίσκονται σε ευθυγράμμιση με την αντίστοιχη πρόβλεψη του ΕΔΣ για το 2026, ενώ για το 2027 παρουσιάζουν αποκλίσεις ως προς τον ρυθμό ανάπτυξης (βλ. Διάγραμμα Α.5). Οι διαφοροποιήσεις αυτές αντανακλούν τόσο τις διαφορετικές παραδοχές των επιμέρους φορέων για την εξέλιξη της οικονομικής δραστηριότητας όσο και τον διαφορετικό χρόνο κατάρτισης των προβλέψεων, καθώς ορισμένες από αυτές δεν έχουν ενσωματώσει τα πλέον πρόσφατα δεδομένα. Συνολικά, οι εκτιμήσεις συγκλίνουν στη διατήρηση θετικών ρυθμών οικονομικής μεγέθυνσης κατά την περίοδο 2026-2027, με βασικούς παράγοντες στήριξης την εγχώρια ζήτηση και την επενδυτική δραστηριότητα.

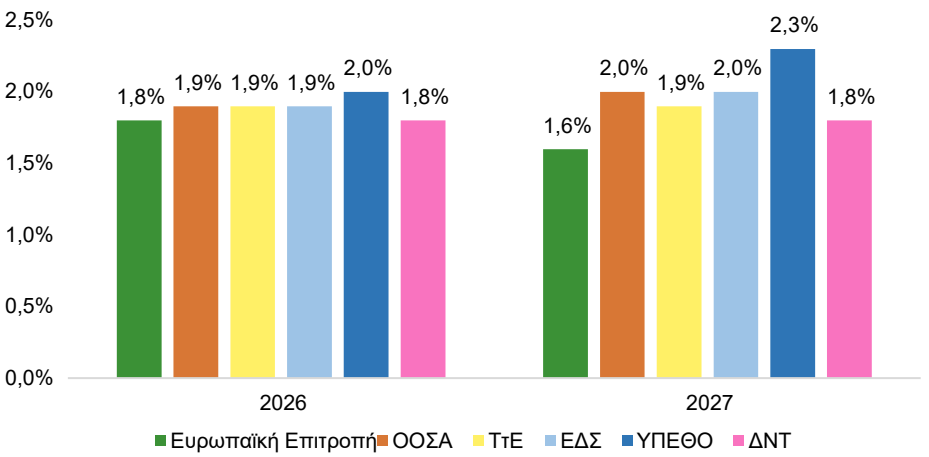
Ειδικότερα, για το 2026, οι εκτιμήσεις των φορέων παρουσιάζουν σημαντική σύγκλιση. Η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ, Ιούνιος 2026) και ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ, Ιούνιος 2026) προβλέπουν ρυθμό μεγέθυνσης 1,9%, ενώ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Μάιος 2026) και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ, Οκτώβριος 2026) προβλέπουν ότι η

οικονομία θα αναπτυχθεί με ρυθμό 1,8%. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η αύξηση των τιμών της ενέργειας αναμένεται να περιορίσει την άνοδο του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών και να επιβραδύνει την ιδιωτική κατανάλωση, παρά την εφαρμογή μέτρων δημοσιονομικής στήριξης. Ωστόσο, η επενδυτική δραστηριότητα προβλέπεται να παραμείνει ισχυρή, υποστηριζόμενη από την απορρόφηση των ευρωπαϊκών πόρων. Από την άλλη πλευρά, ο ΟΟΣΑ εκτιμά ότι η αύξηση της απασχόλησης, οι φορολογικές ελαφρύνσεις και τα μέτρα ενίσχυσης των εισοδημάτων θα στηρίξουν την ιδιωτική κατανάλωση, ενώ η βελτίωση της εξωτερικής ζήτησης αναμένεται να συμβάλει στη σταδιακή ενίσχυση των εξαγωγών.

Για το 2027, οι προβλεπόμενοι ρυθμοί μεγέθυνσης εμφανίζουν μεγαλύτερη διασπορά, αντανακλώντας κυρίως τις διαφορετικές εκτιμήσεις των οργανισμών για την εξέλιξη της επενδυτικής δραστηριότητας μετά την ολοκλήρωση του ΤΑΑ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλέπει επιβράδυνση της οικονομικής μεγέθυνσης στο 1,6%, κυρίως λόγω της αναμενόμενης εξασθένησης της επενδυτικής δυναμικής. Το ΔΝΤ εκτιμά ρυθμό μεγέθυνσης 1,8%, ενώ η ΤτΕ εκτιμά ότι η ανάπτυξη θα διατηρηθεί στο 1,9%. Από την άλλη πλευρά, ο ΟΟΣΑ προβλέπει τον ίδιο ρυθμό μεγέθυνσης με το ΕΔΣ, δηλαδή 2,0%, με την αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος και τη σταδιακή ανάκαμψη των εξαγωγών να αντισταθμίζουν εν μέρει την αναμενόμενη επιβράδυνση των επενδύσεων.

Συνολικά, οι προβλέψεις των διεθνών και εγχώριων οργανισμών συγκλίνουν στην εκτίμηση ότι η ελληνική οικονομία θα διατηρήσει ρυθμούς μεγέθυνσης υψηλότερους από τον μέσο όρο της ευρωζώνης κατά την περίοδο 2026-2027. Ωστόσο, η διαφοροποίηση των προβλέψεων για το 2027 αναδεικνύει την αβεβαιότητα που περιβάλλει τις μεσοπρόθεσμες αναπτυξιακές προοπτικές της χώρας, ιδίως ως προς τη διατήρηση της επενδυτικής δυναμικής μετά την ολοκλήρωση του ΤΑΑ.

Διάγραμμα Α.5: Σύγκριση εκτιμήσεων ρυθμού ανάπτυξης του ΑΕΠ, Διεθνείς και εγχώριοι φορείς, 2026-2027.

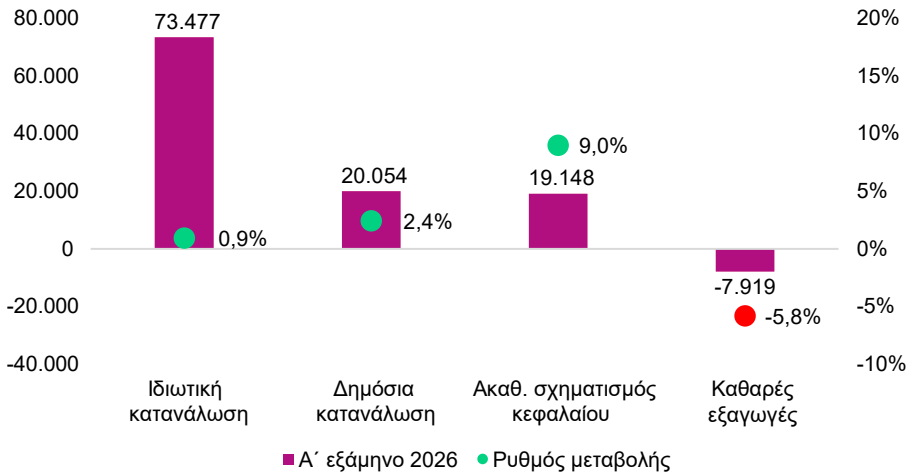
Πηγές: 1. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Spring Economic Forecast (Μάιος 2026), 2. ΟΟΣΑ, Economic Outlook, Volume 2026 Issue 1 (Ιούνιος 2026), 3. Τράπεζα της Ελλάδος, Έκθεση Νομισματικής Πολιτικής 2025-2026 (Ιούλιος 2026), 4. ΕΔΣ (Οκτώβριος 2026), 5. ΥΠΕΘΟ, Προσχέδιο Κρατικού Προϋπολογισμού 2027 (Οκτώβριος 2026), 6. ΔΝΤ, World Economic Outlook (Οκτώβριος 2026).

1.4 Συνιστώσες ΑΕΠ για το Α΄ εξάμηνο 2026 και προβλέψεις 2026 - 2027

Η οικονομική μεγέθυνση κατά το Α΄ εξάμηνο του 2026 στηρίχθηκε κυρίως στην ενίσχυση της επενδυτικής δραστηριότητας και στην αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης, ενώ αρνητική ήταν

η συμβολή των καθαρών εξαγωγών. Ειδικότερα, κατά το Α΄ εξάμηνο του 2026, ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου κατέγραψε σημαντική αύξηση κατά 9,0% σε ετήσια βάση, αποτελώντας βασικό μοχλό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Παράλληλα, η ιδιωτική κατανάλωση, η οποία αποτελεί τη μεγαλύτερη συνιστώσα του ελληνικού ΑΕΠ, αντιπροσωπεύοντας περίπου τα δύο τρίτα της συνολικής ζήτησης και οικονομικής δραστηριότητας, αυξήθηκε κατά 0,9%, παρουσιάζοντας συγκρατημένη άνοδο τόσο σε σύγκριση με την αύξηση κατά 1,5% που καταγράφηκε το αντίστοιχο περσινό εξάμηνο όσο και με τον ρυθμό αύξησης 1,7% που καταγράφηκε στο σύνολο του 2025. Θετικά κινήθηκε και η δημόσια κατανάλωση, σημειώνοντας αύξηση κατά 2,4% σε σχέση με το αντίστοιχο εξάμηνο του προηγούμενου έτους, ενώ οι καθαρές εξαγωγές μειώθηκαν κατά 5,8% (βλ. Διάγραμμα Α.6).

Διάγραμμα Α.6: Βασικές συνιστώσες του ΑΕΠ, Α΄ εξάμηνο 2026

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ και επεξεργασία ΕΔΣ (Σταθερές τιμές 2020), εκατ. ευρώ και % μεταβολή σε σχέση με το Α΄ εξάμηνο του 2025.

Η αύξηση του ακαθάριστου σχηματισμού παγίου κεφαλαίου κατά το Α΄ εξάμηνο του 2026 προήλθε κυρίως από την ενίσχυση των επενδύσεων στην κατηγορία «Άλλες κατασκευές», οι οποίες αυξήθηκαν κατά περίπου 18% σε ετήσια βάση, έναντι αύξησης 2,6% το αντίστοιχο εξάμηνο του 2025 (βλ. Πίνακας Α.1).[6] Παράλληλα, σημαντική ήταν η αύξηση των επενδύσεων στις κατηγορίες «Κατοικίες» (+11%) και «Μηχανολογικός εξοπλισμός και οπλικά συστήματα» (+9%), οι οποίες αντιπροσωπεύουν από κοινού περίπου το 40% των συνολικών επενδύσεων. Η ενίσχυση των συγκεκριμένων κατηγοριών αντανακλά αφενός την αυξημένη επενδυτική δραστηριότητα στον τομέα των κατοικιών και αφετέρου, την επέκταση και ανανέωση του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού, ο οποίος περιλαμβάνει μηχανήματα και εξοπλισμό παραγωγής καθώς και οπλικά συστήματα. Θετική συμβολή προήλθε ακόμη από την αύξηση των επενδύσεων σε «Εξοπλισμό Τεχνολογίας Πληρ/κής και Επικοινωνίας» (+5%) και σε «Μεταφορικό εξοπλισμό» (+4%), εξέλιξη που συνδέεται με την σταδιακή ανανέωση και επέκταση του παραγωγικού και μεταφορικού κεφαλαίου της οικονομίας. Αντίθετα, οι επενδύσεις σε «Άλλα προϊόντα» παρουσίασαν οριακή αύξηση κατά μόλις 0,8%. Συνολικά, η επενδυτική δραστηριότητα κατά το Α΄ εξάμηνο του έτους χαρακτηρίστηκε από θετικούς ρυθμούς μεταβολής σε όλες τις επιμέρους κατηγορίες, με σημαντικές ωστόσο διαφοροποιήσεις ως προς την ένταση της αύξησής τους. Η σημαντική επιτάχυνση των επενδύσεων σε άλλες κατασκευές, σε συνδυασμό με τη συνεχιζόμενη ενίσχυση του

6. Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών (ESA 2010), η κατηγορία «Άλλες κατασκευές» περιλαμβάνει κατασκευές πλην κατοικιών και λοιπών κτιρίων, όπως μεταφορικές υποδομές, υδραυλικά και λιμενικά έργα, δίκτυα και υποδομές ενέργειας και επικοινωνιών καθώς και άλλα τεχνικά έργα.

μηχανολογικού εξοπλισμού, αποτέλεσαν τους βασικούς παράγοντες της συνολικής αύξησης των επενδύσεων κατά 9,0%, έναντι 3,7% το αντίστοιχο εξάμηνο του προηγούμενου έτους (βλ. Πίνακα Α.1).

Πίνακας Α.1: Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου ανά κατηγορία, Α΄ εξάμηνο 2026

	Αξία (εκατ. ευρώ)	Ρυθμός μεταβολής
Κατοικίες	2962.99	11%
Άλλες κατασκευές	4892.04	18%
Μεταφορικός εξοπλισμός	1761.83	4%
Εξοπλισμός Τεχνολογίας Πληρ/κής και Επικοινωνίας	1484.68	5%
Μηχανολογικός εξοπλισμός και οπλικά συστήματα	4866.46	9%
Αλλα προϊόντα	3017.45	1%

Πηγή**:** ΕΛΣΤΑΤ και επεξεργασία ΕΔΣ.
* Αλυσωτοί δείκτες όγκου σε σταθερές τιμές έτους αναφοράς 2020. Τα αγροτικά προϊόντα δεν περιλαμβάνονται, λόγω χαμηλής συμμετοχής σε όρους αξίας.

Σύμφωνα με το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο βασίζεται το ΠΚΠ 2027, η εγχώρια ζήτηση αναμένεται να εξακολουθήσει να αποτελεί τον βασικό παράγοντα στήριξης της ανάπτυξης κατά την περίοδο 2026-2027, με κύριους μοχλούς την αύξηση των επενδύσεων και τη διατήρηση της θετικής δυναμικής της ιδιωτικής κατανάλωσης. Θετική συμβολή αναμένεται επίσης από τη δημόσια κατανάλωση.

Πιο αναλυτικά, η ιδιωτική κατανάλωση, παρά τη σχετικά συγκρατημένη αύξηση κατά το Α΄ εξάμηνο του 2026, προβλέπεται να διατηρήσει την ανοδική της πορεία, με εκτιμώμενους ρυθμούς αύξησης 1,4% για το σύνολο του 2026 και 1,5% για το 2027. Η εξέλιξη αυτή αναμένεται να υποστηριχθεί από την αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος, τις ευνοϊκές εξελίξεις στην αγορά εργασίας και τις δημοσιονομικές παρεμβάσεις που έχουν ανακοινωθεί. Αντίστοιχα, σύμφωνα με το μακροοικονομικό σενάριο του ΠΚΠ 2027, η δημόσια κατανάλωση προβλέπεται να αυξηθεί κατά 1,1% το 2026 και κατά 1,4% το 2027 (βλ. Πίνακα Α.2).

Όμως, ο πιο σημαντικός παράγοντας για την επίτευξη των προβλεπόμενων ρυθμών μεγέθυνσης είναι η εξέλιξη της επενδυτικής δραστηριότητας. Ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου κατέγραψε σημαντική αύξηση κατά 9,0% σε ετήσια βάση, το Α΄ εξάμηνο του 2026, ενώ στο ΠΚΠ 2027 προβλέπεται αύξηση κατά 7,7% για το σύνολο του 2026 και κατά 7,9% για το 2027. Η σημαντική ενίσχυση των επενδύσεων κατά το Α΄ εξάμηνο συνδέεται, μεταξύ άλλων, με τη συνεχιζόμενη αξιοποίηση των πόρων του ΤΑΑ και την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων. Η διατήρηση της ισχυρής επενδυτικής δυναμικής για το σύνολο του 2026 δημιουργεί ευνοϊκή αφετηρία για το επόμενο έτος, κατά το οποίο η επενδυτική δραστηριότητα αναμένεται να υποστηριχθεί από την ετεροχρονισμένη επίδραση των πόρων του ΤΑΑ, ιδίως μέσω της συνέχισης των εκταμιεύσεων εγκεκριμένων δανείων και της υλοποίησης των σχετικών επενδυτικών σχεδίων. Στην ίδια κατεύθυνση αναμένεται να συμβάλουν η ενίσχυση του ΑΠΔΕ καθώς και η σταδιακή αύξηση της συμμετοχής των ιδιωτικών επενδύσεων.

Ωστόσο, χρειάζεται να τονιστεί ότι η πρόβλεψη του ΠΚΠ για αύξηση του ακαθάριστου σχηματισμού παγίου κεφαλαίου κατά 7,9% το 2027 είναι σημαντικά υψηλότερη από τις αντίστοιχες προβλέψεις των διεθνών οργανισμών και αποτελεί βασική παράμετρο διαφοροποίησης του μακροοικονομικού σεναρίου του ΥΠΕΘΟ. Ειδικότερα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλέπει αύξηση των επενδύσεων κατά μόλις 1,3%, ο ΟΟΣΑ κατά 3,2% και το ΔΝΤ κατά 3,0% το 2027.

Επισημαίνεται, όμως, ότι οι προβλέψεις αυτές έχουν καταρτιστεί σε διαφορετικές χρονικές περιόδους και ενδέχεται να μην ενσωματώνουν στον ίδιο βαθμό τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία, τα οποία καταδεικνύουν ισχυρή επενδυτική δραστηριότητα κατά το Α΄ εξάμηνο του 2026. Παράλληλα, η εξέλιξη του κόστους χρηματοδότησης και η αβεβαιότητα ως προς τη διατήρηση της επενδυτικής δυναμικής μετά την ολοκλήρωση του ΤΑΑ ενδέχεται να επηρεάσουν την υλοποίηση των προβλεπόμενων επενδύσεων. Συνεπώς, η εξέλιξη της επενδυτικής δραστηριότητας αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες αβεβαιότητας για την επίτευξη της πρόβλεψης του ΠΚΠ για ρυθμό μεγέθυνσης 2,3% το 2027.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, παρά τις σημαντικές αυξήσεις των τελευταίων ετών, η συμμετοχή των επενδύσεων στο ΑΕΠ της Ελλάδας εξακολουθεί να υπολείπεται του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Συγκεκριμένα, το 2025, ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου αντιστοιχούσε περίπου στο 18% του ΑΕΠ, σχεδόν 3 ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερα από τον μέσο όρο της ΕΕ (21,3% του ΑΕΠ), γεγονός που αναδεικνύει τα περιθώρια περαιτέρω ενίσχυσης της επενδυτικής δραστηριότητας στην ελληνική οικονομία.

Όσον αφορά τον εξωτερικό τομέα, κατά το Α΄ εξάμηνο του 2026 οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αυξήθηκαν κατά 2,4% σε ετήσια βάση, ενώ οι εισαγωγές σημείωσαν μεγαλύτερη αύξηση, κατά 3,0%. Σύμφωνα με το ΠΚΠ 2027, οι εξαγωγές προβλέπεται να αυξηθούν κατά 2,9% για το σύνολο του 2026, έναντι αύξησης των εισαγωγών κατά 4,4%, αντανακλώντας, μεταξύ άλλων, την αυξημένη εισαγωγική ζήτηση που συνδέεται με την ισχυρή επενδυτική δραστηριότητα. Για το 2027, προβλέπεται επιτάχυνση του ρυθμού αύξησης των εξαγωγών στο 3,1% και συγκράτηση του αντίστοιχου ρυθμού των εισαγωγών στο 4,0% (βλ. Πίνακα Α.2). Η διατήρηση υψηλότερων ρυθμών αύξησης των εισαγωγών σε σχέση με τις εξαγωγές αναδεικνύει τη συνεχιζόμενη εισαγωγική εξάρτηση της ελληνικής οικονομίας.

Πίνακας Α.2: Βασικά μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια μεταβολή (%)

	ΕΛΣΤΑΤ		ΠΚΠ 2027	
Έτη	2025	Α΄ εξάμηνο 2026	2026	2027
ΑΕΠ	2,1%	1,9%	2,0%	2,3%
Ιδιωτική Κατανάλωση	1,7%	0,9%	1,4%	1,5%
Δημόσια Κατανάλωση	2,1%	2,4%	1,1%	1,4%
Ακαθάριστος Σχηματισμός Παγίου Κεφαλαίου	8,0%	9,0%	7,7%	7,9%
Εξαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών	0,4%	2,4%	2,9%	3,1%
Εισαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών	-1,7%	3,0%	4,4%	4,0%

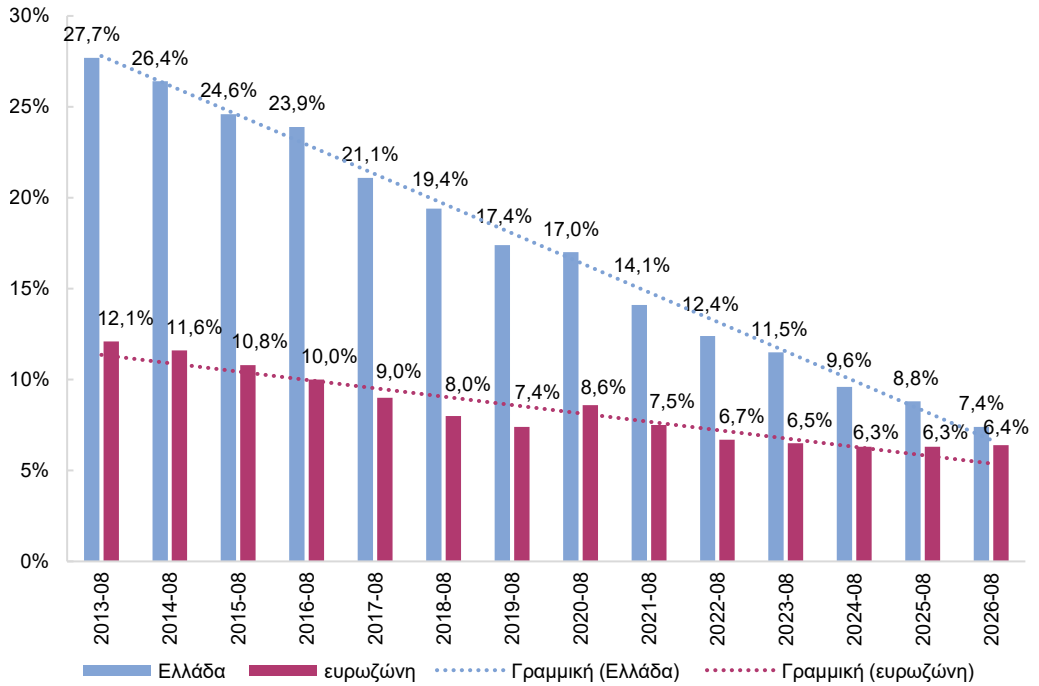
Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, ΥΠΕΘΟ, Οκτώβριος 2026, επεξεργασία ΕΔΣ.
*Αλυσωτοί δείκτες όγκου έτους αναφοράς 2020, εποχικά διορθωμένα στοιχεία.

2. Απασχόληση-ανεργία

Το ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα κορυφώθηκε την προηγούμενη δεκαετία και έκτοτε, ακολουθεί σταθερά πτωτική πορεία, υποχωρώντας στο 8,9% το 2025. Η εξέλιξη αυτή αντανακλά τη σταδιακή ανάκαμψη της αγοράς εργασίας, καθώς η συνεχιζόμενη βελτίωση της μακροοικονομικής δραστηριότητας συνοδεύεται από αύξηση της απασχόλησης και ενίσχυση της ζήτησης εργασίας.

Η διαχρονική εξέλιξη δείχνει σαφή αποκλιμάκωση της ανεργίας και σταδιακή σύγκλιση με τον μέσο όρο της ευρωζώνης. Σύμφωνα με τη Eurostat, το ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα μειώθηκε από 9,6% τον Αύγουστο του 2024 σε 8,8% τον Αύγουστο του 2025 και περαιτέρω σε 7,4% τον Αύγουστο του 2026 (βλ. Διάγραμμα Α.7). Αξίζει να σημειωθεί ότι η βελτίωση της αγοράς εργασίας συνεχίζεται, παρά την αυξημένη αβεβαιότητα στο διεθνές οικονομικό περιβάλλον, υποστηριζόμενη από την ανθεκτικότητα της οικονομικής δραστηριότητας, την ενίσχυση των επενδύσεων και τη θετική πορεία κλάδων που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τον τουρισμό. Παράλληλα, η αποκλιμάκωση της ανεργίας αποτυπώνεται και στην εξέλιξη του διαρθρωτικού ποσοστού ανεργίας (Non-Accelerating Wage Rate of Unemployment, NAWRU), το οποίο, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, υποχώρησε από 9,2% το 2024 σε 9,0% το 2025 και προβλέπεται να μειωθεί περαιτέρω στο 8,9% το 2026 και στο 8,8% το 2027. Η σταδιακή μείωση του διαρθρωτικού ποσοστού ανεργίας υποδηλώνει ότι η βελτίωση των συνθηκών στην αγορά εργασίας δεν περιορίζεται αποκλειστικά σε κυκλικούς παράγοντες, αλλά συνοδεύεται και από ευνοϊκές διαρθρωτικές εξελίξεις.

Διάγραμμα Α.7: Ποσοστό ανεργίας διαχρονικά, Ελλάδα – ευρωζώνη

Πηγή: Eurostat και επεξεργασία ΕΔΣ.

Όσον αφορά την απασχόληση, τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το Α΄ οκτάμηνο του 2026 επιβεβαιώνουν τη συνεχιζόμενη βελτίωση των συνθηκών στην αγορά εργασίας. Συγκεκριμένα, ο αριθμός των απασχολουμένων αυξήθηκε κατά 46,3 χιλιάδες άτομα (1,1%) σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2025, ενώ ο αριθμός των ανέργων μειώθηκε κατά 16,5 χιλιάδες άτομα (3,8%). Παράλληλα, το μέσο ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 8,7% έναντι 9,1% την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους (βλ. Πίνακας Α.3).

Πίνακας Α.3: Διαχρονικά δεδομένα απασχόλησης, Ελλάδα

	Ιαν.–Αύγ. 2022	Ιαν.–Αύγ. 2023	Ιαν.–Αύγ. 2024	Ιαν.–Αύγ. 2025	Ιαν.–Αύγ. 2026
Απασχολούμενοι	4.126,6	4.186,0	4.257,5	4.318,0	4.364,3
Άνεργοι	600,8	533,7	495,2	430,2	413,7
Εργατικό Δυναμικό	4.727,4	4.719,7	4.752,7	4.748,2	4.778,0
Εκτός εργατικού δυναμικού	3.108,0	3.086,2	3.029,1	3.006,3	2.940,9
Ποσοστό ανεργίας	12,7	11,3	10,4	9,1	8,7
Πληθυσμός 15-74	7.835,4	7.805,9	7.781,8	7.754,5	7.718,9

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, επεξεργασία ΕΔΣ.

Σύμφωνα με τις επίσημες εκτιμήσεις του ΥΠΕΘΟ, όπως αποτυπώνονται στο ΠΚΠ 2027, η ενίσχυση της απασχόλησης και η αποκλιμάκωση της ανεργίας αναμένεται να συνεχιστούν κατά την περίοδο 2026-2027. Ειδικότερα, το ποσοστό ανεργίας εκτιμάται ότι θα υποχωρήσει στο 8,4% για το σύνολο του 2026, μειωμένο κατά 0,5 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2025 (8,9%), ενώ για το 2027 προβλέπεται περαιτέρω μείωση στο 7,9%. Αντίστοιχα, η συνολική απασχόληση προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,4% το 2026 και κατά 0,3% το 2027.

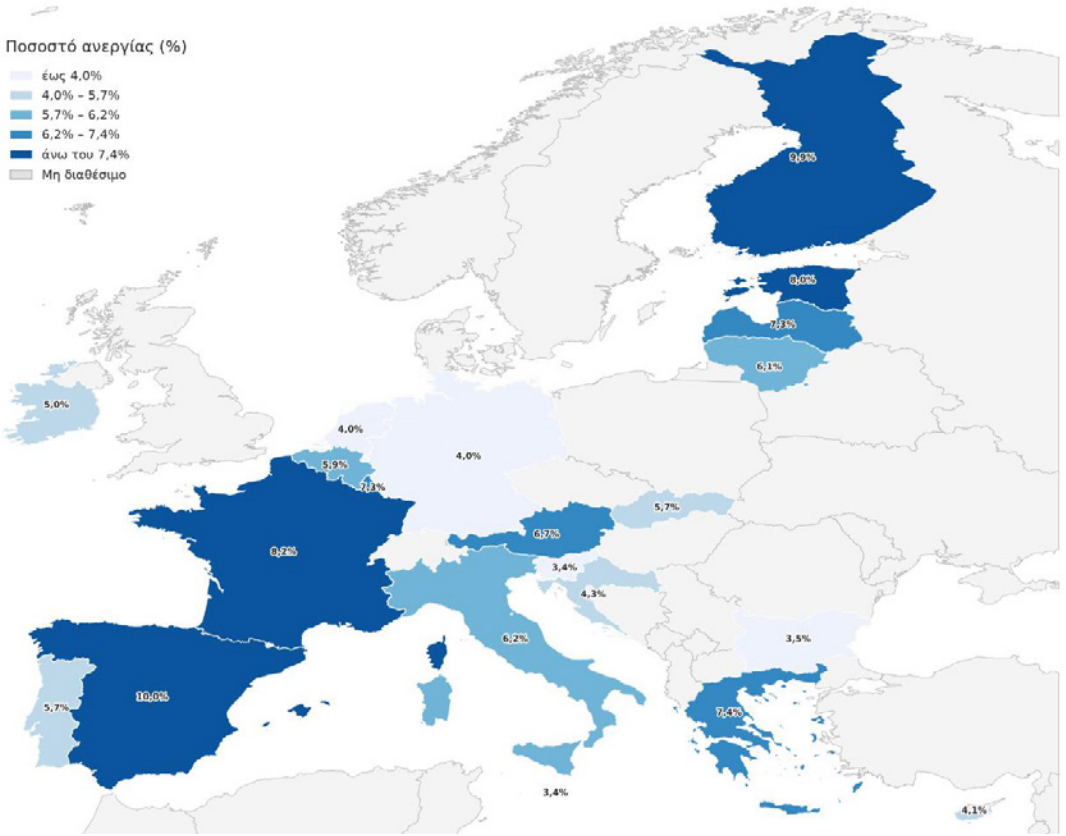
Παρόμοια εικόνα αποτυπώνεται και στις προβλέψεις των εγχώριων και διεθνών οργανισμών για την περίοδο 2026-2027. Συγκεκριμένα, για το 2026, η ΤτΕ εκτιμά αύξηση της απασχόλησης κατά 1,1% και υποχώρηση της ανεργίας στο 8,2% το 2026, ενώ για το 2027 προβλέπει περαιτέρω μείωση της ανεργίας στο 7,8%. Αντίστοιχα, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η απασχόληση αναμένεται να αυξηθεί κατά 0,8% το 2026 και κατά 0,4% το 2027, ενώ το ποσοστό ανεργίας προβλέπεται να υποχωρήσει στο 8,3% και στο 7,9% αντίστοιχα. Το ΔΝΤ προβλέπει ταχύτερη αποκλιμάκωση της ανεργίας, στο 8,0% το 2026 και στο 7,6% το 2027. Αντίθετα, ο ΟΟΣΑ εμφανίζεται πιο συγκρατημένος, προβλέποντας ποσοστό ανεργίας 8,3% το 2026 και 8,1% το 2027.

Όμως, παρά τη σημαντική αποκλιμάκωση της ανεργίας, το ποσοστό της Ελλάδας εξακολουθεί να υπερβαίνει τον μέσο όρο της ευρωζώνης. Τον Αύγουστο του 2026, το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 7,4%, περίπου 1 ποσοστιαία μονάδα πάνω από τον μέσο όρο της ευρωζώνης, ο οποίος ήταν 6,4%. Υψηλότερη ανεργία καταγράφουν η Ισπανία με 10%, η Φινλανδία με 9,9% και η Γαλλία με 8,2%, ενώ χαμηλότερα επίπεδα εμφανίζουν οικονομίες όπως η Μάλτα, η Σλοβενία, και η Βουλγαρία (βλ. Διάγραμμα Α.8). Η Γερμανία διατηρεί σταθερά χαμηλό ποσοστό ανεργίας, στο 4%, ενώ τα κράτη της Βαλτικής κινούνται σε ενδιάμεσα σχετικά επίπεδα, με εξαίρεση την Εσθονία στο 8,0%. Παρόμοια είναι και η σύγκριση του διαρθρωτικού ποσοστού ανεργίας (NAWRU), το οποίο παραμένει σημαντικά υψηλότερο στην Ελλάδα από τον μέσο όρο της ευρωζώνης, όπου διαμορφώθηκε στο 6,6% το 2025 και προβλέπεται να υποχωρήσει στο 6,5% το 2026 και στο 6,4% το 2027.

Η επιμονή της ανεργίας σε σχετικά υψηλά επίπεδα στην Ελλάδα, παρά τη σημαντική αποκλιμάκωσή της τα τελευταία χρόνια, συνδέεται και με διαρθρωτικές αδυναμίες της αγοράς εργασίας όπως η περιορισμένη κινητικότητα του εργατικού δυναμικού, η αναντιστοιχία δεξιοτήτων με τις ανάγκες των επιχειρήσεων, η χαμηλή απορροφητικότητα σε κλάδους υψηλής παραγωγικότητας και η έλλειψη ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης. Παράλληλα, η βελτίωση των κινήτρων συμμετοχής στην αγορά εργασίας και η περαιτέρω μείωση του φορολογικού βάρους

στην εργασία μπορούν να συμβάλουν στην ενίσχυση της απασχόλησης, ιδίως για ομάδες με χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό.

Διάγραμμα Α.8: Ποσοστό ανεργίας χωρών της ευρωζώνης, Αύγουστος 2026

Πηγή: Eurostat και επεξεργασία ΕΔΣ.
Σημείωση: Ποσοστό ανεργίας, Αύγουστος 2026. Εποχικά διορθωμένα μηνιαία στοιχεία.

3. Πληθωρισμός, μισθοί και επιτόκια

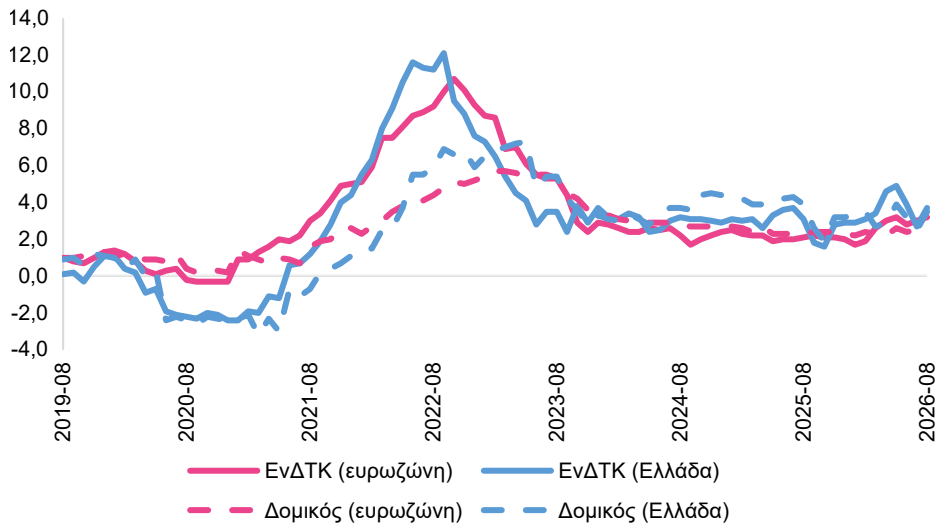
3.1 Τιμές και πληθωρισμός

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, ο μέσος πληθωρισμός στην Ελλάδα κατά το Α΄ οκτάμηνο του 2026, βάσει του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ), διαμορφώθηκε στο 3,6%, έναντι 3,2% την αντίστοιχη περίοδο του 2025, ενώ ο μέσος δομικός πληθωρισμός ανήλθε στο 3,2%.[7] Ειδικότερα, ο ετήσιος ρυθμός πληθωρισμού ακολούθησε ανοδική πορεία κατά τους πρώτους μήνες του 2026, φθάνοντας στο 4,9% τον Μάιο, προτού υποχωρήσει σταδιακά στο 3,7% τον Αύγουστο. Η ενίσχυση των πληθωριστικών πιέσεων κατά το Α΄ οκτάμηνο του έτους συνδέεται κυρίως με τη σημαντική αύξηση των τιμών της ενέργειας, εν μέσω εντεινόμενων γεωπολιτικών εντάσεων στη Μέση Ανατολή. Παράλληλα, η διατήρηση του δομικού πληθωρισμού σε σχετικά υψηλά επίπεδα υποδηλώνει ότι οι ανατιμήσεις δεν περιορίζονται στην ενέργεια και τα τρόφιμα, αλλά επεκτείνονται και σε άλλες κατηγορίες αγαθών και υπηρεσιών.

7. Ως δομικός πληθωρισμός (core inflation) ορίζεται η ποσοστιαία μεταβολή του ΕνΔΤΚ, μετά την εξαίρεση των επιμέρους δεικτών της ενέργειας, των τροφίμων, των αλκοολούχων ποτών και του καπνού (Eurostat: HICP – all items excluding energy, food, alcohol and tobacco).

Το Διάγραμμα Α.9 δείχνει τη διαχρονική εξέλιξη του πληθωρισμού στην Ελλάδα, αναδεικνύοντας τη σημαντική υποχώρησή του από τα ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα του 2022 και τη μετέπειτα σχετική σταθεροποίησή του σε χαμηλότερα επίπεδα. Ειδικότερα, μετά την κορύφωσή του στο 12,1% τον Σεπτέμβριο του 2022, ο ετήσιος ρυθμός πληθωρισμού υποχώρησε σημαντικά, παραμένοντας ωστόσο κατά το μεγαλύτερο μέρος της περιόδου 2023-2025 σε σχετικά υψηλά επίπεδα κοντά στο 3%. Τους τελευταίους μήνες, ωστόσο, η σημαντική αύξηση των τιμών της ενέργειας έχει εντείνει εκ νέου τις πληθωριστικές πιέσεις τόσο στην Ελλάδα όσο και στην ευρωζώνη. Ειδικότερα, κατά το Α΄ οκτάμηνο του 2026, ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης των τιμών της ενέργειας διαμορφώθηκε στο 10,6% στην Ελλάδα, έναντι 6,6% στην ευρωζώνη. Παρά τις διακυμάνσεις κατά τη διάρκεια του οκταμήνου, οι ετήσιοι ρυθμοί αύξησης των τιμών της ενέργειας στην Ελλάδα παραμένουν ιδιαίτερα υψηλοί τους τελευταίους μήνες, υπερβαίνοντας το 20% τον Απρίλιο και φτάνοντας το στο 15,4% τον Αύγουστο του 2026.[8]

Διάγραμμα Α.9: Μηνιαία εξέλιξη ΕνΔΤΚ στην Ελλάδα και την ευρωζώνη (ετήσιες % μεταβολές)

Πηγή: Eurostat.

Η ανάλυση της διάρθρωσης του ΕνΔΤΚ για τον Αύγουστο του 2026 (βλ. Διάγραμμα Α.10) αναδεικνύει ότι οι πληθωριστικές πιέσεις είναι ιδιαίτερα έντονες σε αρκετές επιμέρους κατηγορίες αγαθών και υπηρεσιών. Η υψηλότερη ετήσια αύξηση καταγράφεται στην κατηγορία «Στέγαση, νερό, ηλεκτρισμός, αέριο και άλλα καύσιμα» (+9,5%), ακολουθούμενη από τις «Υπηρεσίες εστίασης και καταλύματος» (+8,1%), εξέλιξη που συνδέεται εν μέρει με την ισχυρή τουριστική δραστηριότητα. Στην κατηγορία «Ένδυση και υπόδηση» οι τιμές σημείωσαν άνοδο 4,7% σε σχέση με τον Αύγουστο του 2025.[9] Σε επίπεδο ευρύτερων ομάδων, οι «Υπηρεσίες» παρουσίασαν αύξηση 4,5%, έναντι 3,0% στα «Αγαθά». Αντίθετα, ο δείκτης υποχώρησε στις κατηγορίες «Πληροφορίες και επικοινωνία» (-2,4%) και «Αλκοολούχα ποτά, καπνικά είδη και λοιπές ουσίες» (-0,3%).

8. Πηγή: Eurostat: HICP – energy. Τα ποσοστά αναφέρονται στους ετήσιους ρυθμούς μεταβολής του δείκτη, δηλαδή στη σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους, και διακρίνονται από τις μηνιαίες μεταβολές. Ενδεικτικά, τον Απρίλιο του 2026 οι τιμές της ενέργειας στην Ελλάδα αυξήθηκαν κατά 7,5% σε μηνιαία βάση (σε σύγκριση με τον Μάρτιο του 2026), ενώ η ετήσια αύξησή τους (σε σύγκριση με τον Απρίλιο του 2025) ήταν 21,6%.
9. Η κατηγορία «Στέγαση, νερό, ηλεκτρισμός, αέριο και άλλα καύσιμα» αποτελεί ευρύτερη κατηγορία καταναλωτικών δαπανών και περιλαμβάνει, πέραν της ενέργειας, δαπάνες στέγασης, ύδρευσης και λοιπές συναφείς δαπάνες.

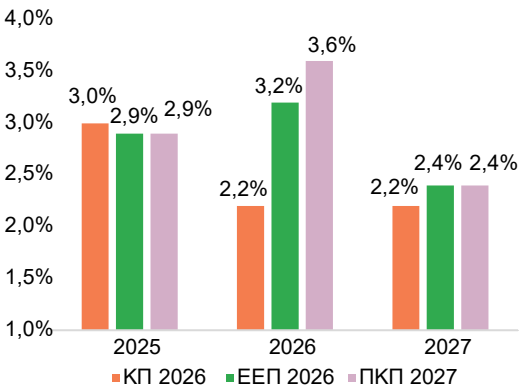
Διάγραμμα Α.10: ΕνΔΤΚ Αύγουστος 2026 στην Ελλάδα ανά ομάδα αγαθών & υπηρεσιών

Πηγή: Eurostat.

Για το 2026 συνολικά, οι εκτιμήσεις για τον πληθωρισμό έχουν αναθεωρηθεί προς τα πάνω, αντανακλώντας κυρίως την επανεμφάνιση ισχυρών πληθωριστικών πιέσεων, οι οποίες συνδέονται με τη σημαντική αύξηση των τιμών της ενέργειας και του κόστους στέγασης, καθώς και την όξυνση των γεωπολιτικών εντάσεων στη Μέση Ανατολή. Οι εξελίξεις αυτές επιβαρύνουν το κόστος παραγωγής και ενδέχεται να προκαλέσουν πρόσθετες διαταραχές στις εφοδιαστικές αλυσίδες. Σύμφωνα με το ΠΚΠ 2027, το ΥΠΕΘΟ αναθεώρησε την πρόβλεψή του για τον εναρμονισμένο πληθωρισμό από 3,2% στην Ετήσια Έκθεση Προόδου (Απρίλιος 2026) σε 3,6% (βλ. Διάγραμμα Α.11). Οι προβλέψεις των διεθνών και εγχώριων οργανισμών διαμορφώνονται σε υψηλότερα επίπεδα (βλ. Διάγραμμα Α.12). Ειδικότερα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλέπει πληθωρισμό 3,7% στην Ελλάδα, έναντι 3,0% στην ευρωζώνη, η ΤτΕ προβλέπει 3,8%, και οι προβλέψεις του ΟΟΣΑ και του ΔΝΤ ανέρχονται στο 4,2%.

Διάγραμμα Α.11: 2025-2027, Εκτιμήσεις και προβλέψεις πληθωρισμού (ΕνΔΤΚ), ΥΠΕΘΟ

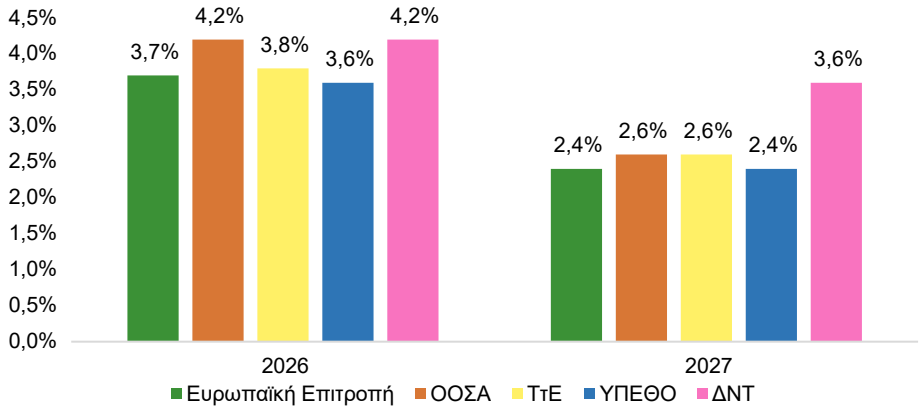

Πηγές: Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (ΥΠΕΘΟ): 1. Κρατικός Προϋπολογισμός 2026 (ΚΠ, Νοέμβριος 2025), 2. Ετήσια Έκθεση Προόδου 2026 (ΕΕΠ, Απρίλιος 2026), 3. Προσχέδιο Κρατικού Προϋπολογισμού 2027 (ΠΚΠ, Οκτώβριος 2026). Επεξεργασία δεδομένων από ΕΔΣ.

Για το 2027, οι προβλέψεις συγκλίνουν σε σταδιακή αποκλιμάκωση του πληθωρισμού, υπό την προϋπόθεση της υποχώρησης των διεθνών τιμών της ενέργειας, ενώ η περιοριστική νομισμα-

τική πολιτική αναμένεται επίσης να συμβάλει στην εξασθένηση των πληθωριστικών πιέσεων. Σύμφωνα με το ΠΚΠ 2027, ο εναρμονισμένος πληθωρισμός προβλέπεται να υποχωρήσει στο 2,4%, επίπεδο που συμπίπτει με την πρόβλεψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Αντίστοιχα, η ΤτΕ και ο ΟΟΣΑ προβλέπουν πληθωρισμό 2,6%, ενώ το ΔΝΤ, στην πρόσφατα αναθεωρημένη πρόβλεψή του, εκτιμά ότι ο πληθωρισμός θα παραμείνει σε σημαντικά υψηλότερο επίπεδο της τάξεως του 3,6% (βλ. Διάγραμμα Α.12). Ωστόσο, η ενδεχόμενη διατήρηση των υψηλών τιμών της ενέργειας και η μετακύλιση του αυξημένου ενεργειακού κόστους στις τιμές των υπόλοιπων αγαθών και υπηρεσιών συνιστούν σημαντικούς ανοδικούς κινδύνους για την πορεία του πληθωρισμού, αυξάνοντας την αβεβαιότητα που περιβάλλει τις σχετικές προβλέψεις.

Διάγραμμα Α.12: 2026 & 2027, Εκτιμήσεις και προβλέψεις πληθωρισμού (ΕνΔΤΚ), ΥΠΕΘΟ και Διεθνείς-Εγχώριοι Οργανισμοί

Πηγές: 1. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Spring Economic Forecast (Μάιος 2026), 2. ΟΟΣΑ, Economic Outlook, Volume 2026 Issue 1 (Ιούνιος 2026), 3. Τράπεζα της Ελλάδος, Έκθεση Νομισματικής Πολιτικής 2025-2026 (Ιούνιος 2026), 4. ΥΠΕΘΟ, Προσχέδιο Κρατικού Προϋπολογισμού 2027 (Οκτώβριος 2026), 5. ΔΝΤ, World Economic Outlook (Οκτώβριος 2026).

3.2 Πραγματικοί μισθοί και αποδοχές

Οι υψηλοί ρυθμοί πληθωρισμού το 2022 και το 2023 επηρέασαν αρνητικά τους πραγματικούς μισθούς, με την τάση αυτή να αντιστρέφεται το 2024. Η πρόσφατη νέα άνοδος του πληθωρισμού, λόγω της διεθνούς ενεργειακής κρίσης, ενεργεί πάλι αρνητικά. Έτσι, παρά τις αυξήσεις των ονομαστικών μισθών τα τελευταία έτη, η διατήρηση των πληθωριστικών πιέσεων έχει περιορίσει την αντίστοιχη ενίσχυση των πραγματικών αποδοχών των εργαζομένων, οι οποίες παραμένουν ακόμα μεταξύ των χαμηλότερων στην ΕΕ.[10] Ο Πίνακας Α.4 παρουσιάζει τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ετήσια ποσοστιαία μεταβολή της πραγματικής αμοιβής των εργαζομένων. Ενώ, το 2024, η πραγματική αμοιβή των εργαζομένων στην Ελλάδα αυξήθηκε κατά 3,6%, υπερβαίνοντας την αντίστοιχη αύξηση στην ευρωζώνη (2,1%), το 2025 η εικόνα αντιστράφηκε, με οριακή αύξηση 0,1% στην Ελλάδα, έναντι 1,8% στην ευρωζώνη. Για το 2026 προβλέπεται διατήρηση του χαμηλού ρυθμού αύξησης των πραγματικών αποδοχών στην Ελλάδα, στο 0,1%, ενώ το 2027 αναμένεται μεγαλύτερη αύξηση, κατά 1,8%.

Η υστέρηση των μισθολογικών αποδοχών στην Ελλάδα δεν περιορίζεται στους πραγματικούς μισθούς, αλλά αποτυπώνεται και στο επίπεδο των ονομαστικών αποδοχών σε σύγκριση με την υπόλοιπη ΕΕ. Ειδικότερα η Ελλάδα, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, κατατάσσεται στη δεύτερη χαμηλότερη θέση μεταξύ των κρατών-μελών, όσον αφορά τον μέσο ετήσιο ακαθάριστο ονομαστικό μισθό, προσαρμοσμένο σε ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης, γεγονός που

10. Βλ. OECD: Employment Outlook 2025.

αναδεικνύει τη σημαντική απόκλιση των ονομαστικών μισθολογικών αποδοχών από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.[11]

Η περαιτέρω ενίσχυση των πραγματικών μισθών θα είναι ωφέλιμη τόσο σε μικροοικονομικό επίπεδο, μέσω της ενίσχυσης του βιοτικού επιπέδου των νοικοκυριών, όσο και σε μακροοικονομικό επίπεδο, μέσω της τόνωσης της συνολικής ζήτησης. Αυτό ισχύει στον βαθμό που συνοδεύεται από διατηρήσιμη οικονομική ανάπτυξη και βελτίωση της παραγωγικότητας, η οποία, όπως προαναφέρθηκε, παραμένει σε χαμηλά επίπεδα στην Ελλάδα.

Πίνακας Α.4: Πραγματική αμοιβή εργαζομένων (% σε σχέση με το προηγούμενο έτος)

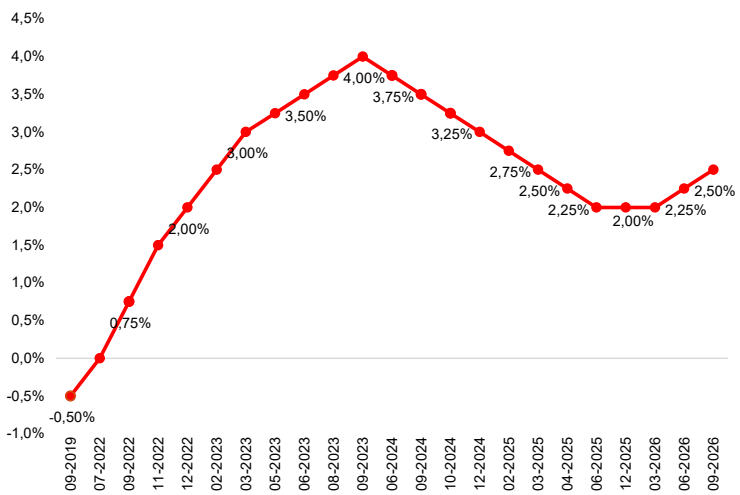
	Ελλάδα	ευρωζώνη
2023	-0,1	-0,9
2024	3,6	2,1
2025	0,1	1,8
2026	0,1	0,2
2027	1,8	0,8

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Spring Economic Forecast (Μάιος 2026).

3.3 Επιτόκια νομισματικής πολιτικής

Σε επίπεδο ευρωζώνης, η πρόσφατη ενίσχυση των πληθωριστικών πιέσεων οδήγησε την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) σε δύο διαδοχικές αυξήσεις των βασικών επιτοκίων τον Ιούνιο και τον Σεπτέμβριο του 2026, κατά 25 μονάδες βάσης κάθε φορά, με αποτέλεσμα το επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων να διαμορφωθεί αρχικά στο 2,25% και στη συνέχεια στο 2,50% (βλ. Διάγραμμα Α.13).[12] Δεν αποκλείονται περαιτέρω αυξήσεις των επιτοκίων το επόμενο διάστημα, εφόσον οι υψηλές τιμές της ενέργειας συνεχίσουν να τροφοδοτούν εύρυτερες πληθωριστικές πιέσεις στην ευρωζώνη, με στόχο την επαναφορά του πληθωρισμού κοντά στον μεσοπρόθεσμο στόχο της ΕΚΤ για 2%.

Διάγραμμα Α.13: Επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων της ΕΚΤ

Πηγή: Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

11. Βλ. Eurostat: Average full-time adjusted salary per employee.
12. Βλ. Inflation Monitor, Τράπεζα της Ελλάδος, Μάρτιος 2026.

4. Ισοζύγιο πληρωμών και εξωτερικό χρέος

4.1 Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και ισοζύγιο πληρωμών

Το ισοζύγιο πληρωμών μιας χώρας περιλαμβάνει το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, το ισοζύγιο κεφαλαίων και το ισοζύγιο χρηματοοικονομικών συναλλαγών. Με τη σειρά του, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών απαρτίζεται από το εμπορικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών, το ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, και το ισοζύγιο δευτερογενών εισοδημάτων. Ο Πίνακας Α.5 παρουσιάζει το ισοζύγιο πληρωμών της ελληνικής οικονομίας.

Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών αυξήθηκε κατά περίπου 1,0 δισ. ευρώ το Α΄ εξάμηνο του 2026 σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2025 και διαμορφώθηκε στα 9,5 δισ. ευρώ. Στην ίδια κατεύθυνση, για το σύνολο του 2026, οι προβλέψεις των διεθνών οργανισμών συγκλίνουν σε διεύρυνση του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών σε σχέση με το 2025, που διαμορφώθηκε στο 5,7% του ΑΕΠ. Πιο συγκεκριμένα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλέπει αύξηση του ελλείμματος στο 7,1% του ΑΕΠ το 2026, ενώ το ΔΝΤ και ο ΟΟΣΑ εκτιμούν ότι θα διαμορφωθεί στο 6,6% και 6,7% του ΑΕΠ αντίστοιχα. Η πορεία του ισοζυγίου κατά το υπόλοιπο του έτους θα εξαρτηθεί κυρίως από την εξέλιξη των διεθνών τιμών της ενέργειας, την εξαγωγική επίδοση και τις ταξιδιωτικές εισπράξεις, καθώς και από την πορεία της εισαγωγικής ζήτησης, η οποία αναμένεται να παραμείνει σε υψηλά επίπεδα λόγω της ισχυρής επενδυτικής δραστηριότητας. Για το 2027, οι διαθέσιμες προβλέψεις συγκλίνουν σε μερική αποκλιμάκωση του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών, το οποίο αναμένεται να διαμορφωθεί σε επίπεδα κοντά στο 6% του ΑΕΠ.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών είναι διαχρονικά υψηλό στη χώρα μας, και συνεπώς, αποτελεί μία σημαντική διαρθρωτική μακροοικονομική ανισορροπία της ελληνικής οικονομίας, η οποία αντανακλά, μεταξύ άλλων, την υψηλή εξάρτηση της εγχώριας παραγωγής και ζήτησης από εισαγωγές.

Πίνακας Α.5: Ισοζύγιο πληρωμών, στοιχεία Ιανουαρίου-Ιουνίου και ετήσια μεταβολή

	2023	2024	2025	2026	Δ 2026-2025
Α. Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (Ι.Α+ΙΙ.Α+ΙΙΙ.Α+ΙV.Α)	-8.419,7	-9.124,0	-8.497,5	-9.538,8	-1.041,3
Ι.Α Ισοζύγιο αγαθών	-15.380,8	-17.336,2	-16.917,0	-14.952,3	1.964,7
α. Εξαγωγές αγαθών	25.703,2	24.694,1	23.501,4	27.296,6	3.795,2
β. Εισαγωγές αγαθών	41.084,1	42.030,3	40.418,4	42.248,9	1.830,5
ΙΙ.Α Ισοζύγιο υπηρεσιών	6.620,1	7.359,1	7.375,2	7.798,3	423,1
α. Ταξιδιωτικό ισοζύγιο	5.053,6	5.554,5	6.012,2	6.928,5	916,3
β. Ισοζύγιο μεταφορών	1.385,9	1.483,5	1.048,1	982,6	-65,5
γ. Ισοζύγιο λοιπών υπηρεσιών	180,7	321,1	314,8	-112,8	-427,6
ΙΙΙ.Α Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων	-1.230,3	-1.969,4	-1.908,3	-2.239,9	-331,6
ΙV.Α Ισοζύγιο δευτερογενών εισοδημάτων	1.571,4	2.822,6	2.952,5	-144,9	-3.097,4
Β. Ισοζύγιο κεφαλαίων	1.891,6	-566,0	1.178,9	322,0	-856,9
Γ. Ισοζύγιο χρηματοοικονομικών συναλλαγών (Ι.Γ+ΙΙ.Γ+ΙΙΙ.Γ+ΙV.Γ)	-5.316,1	-8.560,1	-6.920,5	-8.075,3	-1.154,8

I.Γ Άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ)	-1.198,9	-881,2	-1.113,2	-5.004,4	-3.891,2
α. Απαιτήσεις	1.112,0	1.226,1	2.321,1	1.846,0	-475,1
β. Υποχρεώσεις	2.310,9	2.107,2	3.434,3	6.850,3	3.416
II.Γ Επενδύσεις χαρτοφυλακίου	2.812,5	-3.042,7	-9.665,8	-5.134,0	4.531,8
III.Γ Λοιπές επενδύσεις	-7.537,8	-4.363,6	3.884,7	2.449,9	-1.434,8
IV.Γ Μεταβολή συναλλαγματικών διαθέσιμων	608,1	-272,7	-26,2	-386,9	-360,7
Δ. Τακτοποιητέα στοιχεία (Α+Β-Γ+Δ=0)	1.212,0	1.129,8	398,2	1.141,4	743,2

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος. Τρέχουσες τιμές, εκατ. ευρώ.

4.2 Εξέλιξη των επιμέρους συνιστωσών του ισοζυγίου πληρωμών

Η πρόσφατη αρνητική εξέλιξη στο έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών οφείλεται κυρίως στην σημαντική επιδείνωση του ισοζυγίου δευτερογενών εισοδημάτων και, σε μικρότερο βαθμό, στη διεύρυνση του ελλείμματος πρωτογενών εισοδημάτων. Αντίθετα, το εμπορικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών παρουσίασε σημαντική βελτίωση, περιορίζοντας εν μέρει την επιδείνωση του συνολικού ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών.

Ειδικότερα, το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών περιορίστηκε κατά 2,0 δισ. ευρώ, καθώς οι εξαγωγές αγαθών αυξήθηκαν κατά 16,1% σε τρέχουσες τιμές, έναντι αύξησης 4,5% των εισαγωγών. Η βελτίωση αυτή προήλθε σχεδόν εξ΄ολοκλήρου από τον περιορισμό του ελλείμματος του ισοζυγίου καυσίμων κατά 1,8 δισ. ευρώ, κυρίως λόγω της σημαντικής αύξησης της αξίας των εξαγωγών καυσίμων, μιας ιδιαίτερα ευμετάβλητης συνιστώσας που επηρεάζεται έντονα από τις διεθνείς τιμές της ενέργειας. Σε σταθερές τιμές, οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 5,7%, ενώ οι εισαγωγές μειώθηκαν οριακά κατά 0,2%, σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, υποδηλώνοντας ότι η βελτίωση του ισοζυγίου δεν οφείλεται αποκλειστικά σε μεταβολές των τιμών. Παράλληλα, το πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών ενισχύθηκε κατά 423 εκατ. ευρώ, κυρίως λόγω της περαιτέρω βελτίωσης του ταξιδιωτικού ισοζυγίου, με τις καθαρές ταξιδιωτικές εισπράξεις να αυξάνονται κατά 916 εκατ. ευρώ, γεγονός που αντανακλά τη συνέχιση της ανοδικής πορείας του τουρισμού. Συνολικά, το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών και υπηρεσιών περιορίστηκε κατά περίπου 2,4 δισ. ευρώ σε σχέση με το Α΄ εξάμηνο του προηγούμενου έτους.

Καθοριστική για την αύξηση του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών ήταν η επιδείνωση των ισοζυγίων πρωτογενών και δευτερογενών εισοδημάτων. Ειδικότερα, το έλλειμμα πρωτογενών εισοδημάτων διευρύνθηκε κατά 332 εκατ. ευρώ, ενώ το ισοζύγιο δευτερογενών εισοδημάτων επιδεινώθηκε κατά περίπου 3,0 δισ. ευρώ, εμφανίζοντας έλλειμμα κατά το Α΄ εξάμηνο του έτους. Η εξέλιξη αυτή προήλθε κυρίως από τη σημαντική μείωση των εισπράξεων των λοιπών τομέων της οικονομίας, ιδίως εκείνων που συνδέονται με την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος του Ευρωσυστήματος προς την Τράπεζα της Ελλάδος, και, σε μικρότερο βαθμό, από την αύξηση των καθαρών πληρωμών της γενικής κυβέρνησης.

Το πλεόνασμα του ισοζυγίου κεφαλαίων περιορίστηκε κατά 857 εκατ. ευρώ, κυρίως λόγω της μείωσης των εισπράξεων της γενικής κυβέρνησης από κεφαλαιακές μεταβιβάσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται και ευρωπαϊκοί πόροι. Ως αποτέλεσμα, το συνολικό έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και κεφαλαίων, το οποίο αντανακλά τις καθαρές ανάγκες εξωτερικής χρηματοδότησης της οικονομίας, διευρύνθηκε στα 9,2 δισ. ευρώ έναντι 7,3 δισ. ευρώ το Α΄ εξάμηνο του 2025.

Όσον αφορά τα στοιχεία του ισοζυγίου χρηματοοικονομικών συναλλαγών, ιδιαίτερα σημαντική ήταν η ενίσχυση των εισροών ΑΞΕ, οι οποίες ανήλθαν σε 6,9 δισ. ευρώ το Α΄ εξάμηνο του 2026, έναντι 3,4 δισ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο του 2025. Η εξέλιξη αυτή υποδηλώνει αυξημένη συμβολή των ΑΞΕ στην κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών της οικονομίας. Παράλληλα, καταγράφηκαν σημαντικές εισροές κεφαλαίων μέσω επενδύσεων χαρτοφυλακίου, με τις τοποθετήσεις μη κατοίκων σε ελληνικά ομόλογα και έντοκα γραμμάτια να αυξάνονται κατά 9,1 δισ. ευρώ, σύμφωνα με στοιχεία της ΤτΕ, γεγονός που καταδεικνύει τη διατήρηση του επενδυτικού ενδιαφέροντος για ελληνικούς τίτλους. Τέλος, στις λοιπές επενδύσεις, σημαντική εξέλιξη αποτέλεσε η πρόωρη αποπληρωμή, τον Ιούνιο του 2026, διμερών δανείων ύψους 6,94 δισ. ευρώ του Greek Loan Facility (GLF), στο πλαίσιο του πρώτου προγράμματος οικονομικής προσαρμογής, η οποία συνέβαλε στη μείωση των δανειακών υποχρεώσεων της γενικής κυβέρνησης έναντι του εξωτερικού.

Συνοψίζοντας, παρά τη διεύρυνση του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών κατά το Α΄ εξάμηνο του 2026, η εξέλιξη των επιμέρους συνιστωσών του παρουσιάζει μία πιο σύνθετη εικόνα. Ειδικότερα, το ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών βελτιώθηκε αισθητά, ενώ η επιδείνωση του συνολικού ισοζυγίου προήλθε κυρίως από τη σημαντική υποχώρηση των καθαρών εισπράξεων δευτερογενών εισοδημάτων.

4.3 Εμπορικά ελλείμματα και χαμηλή ιδιωτική αποταμίευση

Η διατήρηση των υψηλών ελλειμμάτων τρεχουσών συναλλαγών, και πιο συγκεκριμένα των ελλειμμάτων στο λεγόμενο εμπορικό ισοζύγιο, δηλαδή στο ισοζύγιο αγαθών, συνδέεται με το διαχρονικά χαμηλό επίπεδο ιδιωτικής αποταμίευσης στην Ελλάδα. Ο Πίνακας Α.6 παρουσιάζει δεδομένα και μελλοντικές εκτιμήσεις για το ποσοστό των ακαθάριστων ιδιωτικών αποταμιεύσεων, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και το εμπορικό ισοζύγιο αντίστοιχα.

Πίνακας Α.6: Ακαθάριστες ιδιωτικές αποταμιεύσεις, ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και εμπορικό ισοζύγιο (ως % του ΑΕΠ), Ελλάδα και μέσος όρος ευρωζώνης

	Ακαθάριστη αποταμίευση, ιδιωτικός τομέας (ως % του ΑΕΠ)		Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (ως % του ΑΕΠ)		Εμπορικό Ισοζύγιο (ως % του ΑΕΠ)	
	Ελλάδα	Μ.Ο. ευρωζώνης	Ελλάδα	Μ.Ο. ευρωζώνης	Ελλάδα	Μ.Ο. ευρωζώνης
2012-2016	10,4	21,9	-2,7	3	-10,8	2,8
2017-2021	8,0	24,2	-5,2	3,2	-12,4	2,9
2025	5,7	23,0	-6,0	2,5	-13,6	2,2
2026	6,7	22,9	-7,1	1,7	-14,7	1,3

Πηγή: European Commission, Economic Forecast, Spring 2026.

Η ελληνική οικονομία εξακολουθεί να καταγράφει σημαντικά χαμηλότερα ποσοστά ιδιωτικής αποταμίευσης σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ζώνης του ευρώ, ενώ παράλληλα εμφανίζει ιδιαίτερα υψηλά ελλείμματα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών.[13] Ο συνδυασμός αυτός, που επιμένει διαχρονικά, υποδηλώνει ότι η εξωτερική θεσμική χρηματοδότηση, όπως αυτή που προέρχεται από το ΤΑΑ, καθώς και οι βραχυπρόθεσμες εισροές ιδιωτικών κεφαλαίων από το εξωτερικό (για λόγους επενδύσεων χαρτοφυλακίου), είναι αναγκαίες για τη χρηματοδότηση

13. Από την άλλη πλευρά του ίδιου νομίσματος, η ιδιωτική κατανάλωση ως ποσοστό του ΑΕΠ το 2025, ήταν 69% στην Ελλάδα και μόνο 53% στην Γερμανία.

των εμπορικών ελλειμμάτων και γενικότερα της οικονομικής μεγέθυνσης στην Ελλάδα. Ωστόσο, όπως έδειξε η κρίση χρέους της προηγούμενης δεκαετίας, αυτού του είδους η εξωτερική χρηματοδότηση προϋποθέτει την εμπιστοσύνη των δανειστών μέσα σε ένα διεθνές περιβάλλον αυξανόμενης αβεβαιότητας.

4.4 Εξωτερικό χρέος

Τα ελλείμματα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών αναγκαστικά χρηματοδοτούνται με δανεισμό από το εξωτερικό, η διαχρονική συσσώρευση του οποίου διαμορφώνει την λεγόμενη καθαρή διεθνή επενδυτική θέση μίας χώρας. Το Β΄ τρίμηνο του 2026, η καθαρή διεθνής επενδυτική θέση της Ελλάδας διαμορφώθηκε σε περίπου -347,5 δισ. ευρώ, παρουσιάζοντας επιδείνωση κατά 1,48% σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2025. Ως ποσοστό του ΑΕΠ, διαμορφώθηκε περίπου στο -132%, αντανακλώντας ιδιαίτερα υψηλές εξωτερικές υποχρεώσεις, και κατατάσσοντας την Ελλάδα τη χώρα με την πιο αρνητική θέση στην ΕΕ. Από την άλλη, σύμφωνα και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η προβλεπόμενη σταθεροποίηση του ελλείμματος στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών τα επόμενα χρόνια, σε συνδυασμό με τα υψηλά δημοσιονομικά πλεονάσματα, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας του τραπεζικού συστήματος και μια πιο ευνοϊκή σύνθεση της χρηματοδότησης των εξωτερικών ελλειμμάτων, αναμένεται να συμβάλλουν στη σταδιακή βελτίωση της καθαρής διεθνούς επενδυτικής θέσης της χώρας.[14]

14. Βλ. European Commission (2026), Recommendation for a Council Recommendation on the economic, social, employment, structural and budgetary policies of Greece, COM(2026) 208 final, Brussels, 3 June 2026 και European Commission (2026), In-Depth Review 2026 – Greece, European Semester, Brussels, 20 May 2026.

Μέρος Β΄: Δημοσιονομικές εξελίξεις και προοπτικές

- Κατά το Α΄ εξάμηνο του 2026, η Γενική Κυβέρνηση κατέγραψε ταμειακό πλεόνασμα ύψους 1,8 δισ. ευρώ (0,68% του ΑΕΠ), αυξημένο κατά 0,44 δισ. ευρώ σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2025. Το πρωτογενές πλεόνασμα διαμορφώθηκε σε 6,17 δισ. ευρώ (2,37% του ΑΕΠ). Η βελτίωση του συνολικού ταμειακού ισοζυγίου αντανακλά κυρίως την αύξηση των εσόδων.

- Σε δημοσιονομική βάση (ESA 2010), σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το Α΄ εξάμηνο του 2026, τα συνολικά έσοδα της Γενικής Κυβέρνησης ανήλθαν σε 60,1 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 7,0% σε ετήσια βάση, ενώ οι συνολικές δαπάνες διαμορφώθηκαν σε 58,4 δισ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 6,3%. Ως αποτέλεσμα, καταγράφηκε πλεόνασμα στο ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης ύψους 1,7 δισ. ευρώ, έναντι 1,2 δισ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2025, ενώ το πρωτογενές πλεόνασμα ανήλθε σε 5,8 δισ. ευρώ, έναντι 5,1 δισ. ευρώ το Α΄ εξάμηνο του προηγούμενου έτους.

- Για το σύνολο του 2026, σύμφωνα με το Προσχέδιο ΚΠ 2027, προβλέπεται πλεόνασμα 1,6 δισ. ευρώ (0,6% του ΑΕΠ) στο ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης και πρωτογενές πλεόνασμα 9,5 δισ. ευρώ (3,6% του ΑΕΠ). Παράλληλα, εκτιμάται περαιτέρω μείωση του λόγου χρέους προς ΑΕΠ κατά 9,4 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2025. Αυτές οι εκτιμήσεις βασίζονται στην αναμενόμενη σταθερή ανάπτυξη της οικονομίας, στην αύξηση των εσόδων και στη συγκράτηση των πρωτογενών δαπανών εντός του σωρευτικού ορίου.

- Για το 2027, προβλέπεται πλεόνασμα 0,7 δισ. ευρώ (0,3% του ΑΕΠ) στο ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης και πρωτογενές πλεόνασμα 9,2 δισ. ευρώ (3,3% του ΑΕΠ). Παράλληλα, εκτιμάται περαιτέρω μείωση του λόγου χρέους προς ΑΕΠ κατά 7,9 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2026.

- Η ετήσια αύξηση των καθαρών πρωτογενών δαπανών προβλέπεται να διαμορφωθεί σε 8% το 2026 και 3,6% το 2027, έναντι συνιστώμενων ορίων 3,6% και 3,1%, αντίστοιχα. Σε σωρευτικούς όρους, για την περίοδο 2024-2026, η αύξηση εκτιμάται σε 10,8%, έναντι συνιστώμενου ορίου 10,3%, ενώ για την περίοδο 2024-2027 προβλέπεται να ανέλθει σε 14,9%, έναντι ορίου 13,7%. Ως αποτέλεσμα, το σωρευτικό υπόλοιπο του λογαριασμού ελέγχου διαμορφώνεται σε 0,3% του ΑΕΠ το 2026 και 0,5% του ΑΕΠ το 2027, ενώ μετά την ενσωμάτωση της ευελιξίας από την εθνική ρήτρα διαφυγής για την αμυντική και ενεργειακή ασφάλεια, το υπόλοιπο του ενισχυμένου λογαριασμού περιορίζεται σχεδόν στο μηδέν.

- Παρά τις θετικές προοπτικές, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές αβεβαιότητες που συνδέονται με τις γεωπολιτικές εξελίξεις, ιδιαίτερα στη Μέση Ανατολή, τις επιπτώσεις στις τιμές της ενέργειας και την επιβεβαίωση των παραδοχών του μακροοικονομικού σεναρίου.

- Αναγκαία είναι η συνέχιση συνετής δημοσιονομικής πολιτικής και η συγκράτηση του ρυθμού αύξησης των πρωτογενών δαπανών τα επόμενα έτη.

5. Παρακολούθηση εκτέλεσης προϋπολογισμού

5.1 Εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού Α΄ εξαμήνου 2026

Ο Κρατικός Προϋπολογισμός (ΚΠ), σε τροποποιημένη ταμειακή βάση, κατέγραψε κατά το Α΄ εξάμηνο του 2026 έλλειμμα, ύψους 0,9 δισ. ευρώ (0,36% του ΑΕΠ), αυξημένο κατά περίπου 0,37 δισ. ευρώ σε σύγκριση με την αντίστοιχη χρονική περίοδο του 2025. Σε σχέση με τον στόχο, όπως αυτός τέθηκε από την Εισηγητική Έκθεση Προϋπολογισμού 2026, σημειώθηκε βελτίωση κατά 2,2 δισ. ευρώ. Ειδικότερα, τα καθαρά έσοδα υπερέβησαν τον στόχο κατά 1,1 δισ. ευρώ, ενώ οι δαπάνες υπολείποντων του στόχου κατά 1,1 δισ. ευρώ.

Το πρωτογενές αποτέλεσμα διαμορφώθηκε σε πλεόνασμα ύψους 4,5 δισ. ευρώ (+1,73% του ΑΕΠ), μειωμένο κατά 28 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με την αντίστοιχη χρονική περίοδο του 2025, αλλά βελτιωμένο κατά 2,5 δισ. ευρώ έναντι του στόχου που είχε τεθεί από την Εισηγητική Έκθεση του Προϋπολογισμού 2026.

Ωστόσο, η υπέρβαση των 2,5 δισ. ευρώ του πρωτογενούς αποτελέσματος, σε τροποποιημένη ταμειακή βάση, σε σχέση με τον στόχο δεν συνεπάγεται ισόποση βελτίωση του δημοσιονομικού αποτελέσματος καθώς επηρεάζεται σε σημαντικό βαθμό από ετεροχρονισμούς πληρωμών και από έσοδα που επιμερίζονται δημοσιονομικά σε βάθος χρόνου.[15] Ειδικότερα, ποσό ύψους 0,56 δισ. ευρώ αφορά σε ετεροχρονισμό πληρωμών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), ποσό 1,6 δισ. ευρώ αφορά σε ετεροχρονισμό μεταβιβαστικών πληρωμών προς φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, ενώ ποσό 81 εκατ. ευρώ αφορά σε ετεροχρονισμό πληρωμών για εξοπλιστικά προγράμματα. Τα παραπάνω ποσά δεν επηρεάζουν το αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης σε δημοσιονομικούς όρους. Επιπλέον, ποσό 0,14 δισ. ευρώ αφορά τη 2η δόση για την παραχώρηση της λειτουργίας επιχείρησης Καζίνο στο Ελληνικό. Σε δημοσιονομικούς όρους το σχετικό έσοδο κατανέμεται σε όλη τη διάρκεια της περιόδου παραχώρησης. Μετά την αφαίρεση των παραπάνω ποσών, συνολικού ύψους περίπου 2,38 δισ. ευρώ, η βελτίωση του πραγματοποιθέντος πρωτογενούς αποτελέσματος έναντι του στόχου περιορίζεται σε περίπου 0,17 δισ. ευρώ (βλ. Πίνακα Β.1).

Πίνακας Β.1: Εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού Ιανουάριος - Ιούνιος 2026 (εκατ. ευρώ)

Τροποποιημένη ταμειακή βάση	Πραγματοποιήσεις		Εκτιμήσεις		Διαφορά
	Ιαν. - Ιουν. 2025	Ιαν. - Ιουν. 2026	Π/Υ 2026	2026-2025	Πραγμ/σεις-Εκτιμήσεις
	(α)	(β)	(γ)	(β) - (α)	(β) - (γ)
1. Καθαρά Έσοδα ΚΠ (α-β)	34.381	36.012	34.933	1.631	1.079
α. Συνολικά έσοδα	38.754	40.141	38.711	1.387	1.430
β. Επιστροφές φόρων	4.373	4.129	3.778	-244	351
2. Δαπάνες ΚΠ	34.945	36.942	38.068	1.997	-1.126
α. Πρωτογενείς Δαπάνες	24.719	25.722	27.199	1.003	-1.477
β. Τόκοι	5.175	5.424	5.088	249	336
γ. Δαπάνες ΠΔΕ	3.593	3.302	3.857	-291	-555
δ. Δαπάνες ΤΑΑ	1.458	2.494	1.924	1.036	570

15.Επισημαίνεται ότι το πρωτογενές αποτέλεσμα σε δημοσιονομικούς όρους διαφέρει από το αποτέλεσμα σε ταμειακούς όρους. Το πρωτογενές αποτέλεσμα του Κρατικού Προϋπολογισμού αφορά στην Κεντρική Διοίκηση και όχι στο σύνολο της Γενικής Κυβέρνησης, που περιλαμβάνει και τα δημοσιονομικά αποτελέσματα των Νομικών Προσώπων και των υποτομέων των ΟΤΑ και ΟΚΑ.

3. Ισοζύγιο ΚΠ (1-2)	-564	-930	-3.135	-366	2.205
ως % του ΑΕΠ	-0,23%	-0,36%			
4. Πρωτογενές Αποτέλεσμα	4.519	4.491	1.953	-28	2.538
ως % του ΑΕΠ	1,82%	1,73%			
ΑΕΠ (τρέχουσες τιμές)	*248.354	**260.035			

Πηγή: Δελτίο Μηνιαίων Στοιχείων εκτέλεσης Κρατικού Προϋπολογισμού Ιούνιος 2026 (τροποποιημένη ταμειακή βάση).
*ΑΕΠ 2025 σύμφωνα με το από 7/9/2026 Δελτίο της ΕΛΣΤΑΤ (στοιχεία χωρίς εποχική διόρθωση, σε τρέχουσες τιμές προσωρινά στοιχεία).
**ΑΕΠ 2026 σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού 2026 σ.104.

Τα καθαρά έσοδα του ΚΠ, σε τροποποιημένη ταμειακή βάση, διαμορφώθηκαν το Α΄ εξάμηνο του 2026 σε 36,0 δισ. ευρώ (13,8% ΑΕΠ) και ήταν αυξημένα κατά 1,6 δισ. ευρώ (μεταβολή 4,7%) σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2025, ενώ υπερέβησαν τον στόχο του εξαμήνου κατά 1,1 δισ. ευρώ ή 3,1% (βλ. Πίνακα Β.2).

Η υπέρβαση των καθαρών εσόδων έναντι του στόχου προήλθε κυρίως από τα αυξημένα έσοδα από φόρους (1,0 δισ. ευρώ), από την κατηγορία «Πωλήσεις Αγαθών και Υπηρεσιών» κατά 0,54 δισ. ευρώ, και από την κατηγορία «Λοιπά Τρέχοντα Έσοδα» κατά 0,33 δισ. ευρώ. Αντιθέτως, μειωμένα παρουσιάζονται τα έσοδα στην κατηγορία «Μεταβιβάσεις» κατά 0,47 δισ. ευρώ, κυρίως λόγω της είσπραξης τον Απρίλιο ποσού 0,88 δισ. ευρώ από το ΤΑΑ έναντι στόχου 1,26 δισ. ευρώ. Το υπόλοιπο ποσό των 0,4 δισ. ευρώ αναμένεται να εισπραχθεί εντός του τρέχοντος έτους.

Τα έσοδα της κατηγορίας «Φόροι» ανήλθαν σε 33,8 δισ. ευρώ και υπερέβησαν τον στόχο κατά 1,0 δισ. ευρώ. Στα φορολογικά έσοδα συμπεριλαμβάνονται το ποσό των 0,3 δισ. ευρώ που αφορά στο Φ.Π.Α. από τη σύμβαση παραχώρησης της Εγνατίας Οδού και συνοδεύτηκε από ισόποση επιστροφή φόρου. Ακολούθως, το ίδιο ποσό των 306 εκατ. ευρώ, αποδόθηκε εκ νέου στο Ελληνικό Δημόσιο και καταγράφηκε στην κατηγορία «Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών». Επιπροσθέτως, στα φορολογικά έσοδα περιλαμβάνεται ποσό 135 εκατ. ευρώ, το οποίο αφορά στη δεύτερη δόση για την παραχώρηση της επιχείρησης «Καζίνο» στο Ελληνικό η οποία δημοσιονομικά καταγράφεται καθ' όλη τη διάρκεια της παραχώρησης. Μετά την αφαίρεση των παραπάνω, τα έσοδα από φόρους εμφανίζονται αυξημένα κατά 0,58 δισ. ευρώ έναντι του στόχου που τέθηκε από την εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού του 2026 για το εξάμηνο Ιανουαρίου - Ιουνίου 2026.

Τα έσοδα της κατηγορίας «Πωλήσεις Αγαθών και Υπηρεσιών» ανήλθαν σε 1,17 δισ. ευρώ και παρουσιάζονται αυξημένα κατά 0,5 δισ. ευρώ σε σχέση με το στόχο. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται 0,3 δισ. ευρώ από τη Σύμβαση Παραχώρησης της Εγνατίας Οδού, τα οποία, σε δημοσιονομικούς όρους, επιμερίζονται στη διάρκεια της 35ετούς περιόδου παραχώρησης και, ως εκ τούτου, έχουν περιορισμένη επίδραση στο δημοσιονομικό αποτέλεσμα του 2026. Εξαιρουμένου του συγκεκριμένου ποσού, τα έσοδα της κατηγορίας διαμορφώθηκαν σε 0,87 δισ. ευρώ και υπερέβησαν τον στόχο κατά 0,23 δισ. ευρώ.

Τα έσοδα της κατηγορίας «Λοιπά Τρέχοντα έσοδα» ανήλθαν σε 1,56 δισ. ευρώ και παρουσιάζονται αυξημένα κατά 0,33 δισ. ευρώ έναντι του στόχου. Ποσό 0,26 δισ. ευρώ αφορά έσοδα ΠΔΕ, τα οποία είναι αυξημένα κατά 0,17 δισ. ευρώ έναντι του στόχου.

Οι επιστροφές εσόδων παρουσιάζονται αυξημένες σε σχέση με τον στόχο κατά 0,35 δισ. ευρώ, καθώς περιλαμβάνουν, όπως προαναφέρθηκε, το αντίστοιχο ποσό επιστροφής ΦΠΑ που συνδέεται με τη Σύμβαση Παραχώρησης της Εγνατίας Οδού.

Σε σύγκριση με το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2025, η αύξηση των καθαρών εσόδων κατά 1,63 δισ. ευρώ προέρχεται κυρίως από την αύξηση των φόρων κατά 1,62 δισ. ευρώ και από την αύξηση της κατηγορίας «Λοιπά τρέχοντα Έσοδα» κατά 0,16 δισ. ευρώ. Μείωση κατά 0,37 δισ. ευρώ παρατηρείται στην κατηγορία «Πωλήσεις Αγαθών και Υπηρεσιών» και στις «Επιστροφές φόρων» κατά 0,24 δισ. ευρώ.

Πίνακας Β.2: Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού Ιανουάριος - Ιούνιος 2026 (εκατ. ευρώ)

Τροποποιημένη ταμειακή βάση			2025-2026			Πραγματοποιήσεις - Στόχος	
	Ιαν.- Ιουν. 2025		Διαφορά	%Δ	Στόχος Π/Υ 2026	Διαφορά	%Δ
	(α)	(β)	(γ) = (β) - (α)	(δ) = (γ)/(α)	(ε)	(στ) = (β) - (ε)	(ζ) = (στ) / (ε)
Καθαρά Έσοδα ΚΠ (I+II+III+IV+V-β)	34.381	36.012	1.631	4,7%	34.933	1.079	3,1%
I. Φόροι	32.208	33.824	1.616	5,0%	32.799	1.025	3,1%
II. Κοινωνικές Εισφορές	30	27	-3	-10,0%	30	-3	-10,0%
III. Μεταβιβάσεις	3.572	3.551	-21	-0,6%	4.019	-468	-11,6%
IV. Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	1.541	1.174	-367	-23,8%	634	540	85,2%
V. Λοιπά τρέχοντα έσοδα (συμπ/ νων πωλήσεων παγίων και τιμαλφών)	1.403	1.564	161	11,5%	1.230	334	27,2%
β. Επιστροφές φόρων	4.373	4.129	-244	-5,6%	3.778	351	9,3%
Πληροφοριακά Στοιχεία							
Έσοδα από ΠΔΕ (περιλαμβάνονται στις Μεταβιβάσεις & Λοιπά τρέχοντα έσοδα)	1.923	2.757	834	43,4%	2.655	102	
Έσοδα από ΤΑΑ (περιέχεται στις μεταβιβάσεις)	1.346	884	-462	-34,3%	1.258	-374	

Πηγή: Δελτίο Μηνιαίων Στοιχείων Εκτέλεσης Κρατικού Προϋπολογισμού Ιούνιος 2026 (τροποποιημένη ταμειακή βάση)

.Ειδικότερα, τα φορολογικά έσοδα κατά το Α΄ εξάμηνο του 2026 αυξήθηκαν σε σχέση με το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2025 κατά 1,62 δισ. ευρώ (5,0%, βλ. Πίνακα Β.3). Η αύξηση προέρχεται κυρίως από τα αυξημένα έσοδα από Φ.Π.Α., κατά 1,7 δισ. ευρώ και από τους λοιπούς φόρους επί της παραγωγής κατά 0,38 δισ. ευρώ. Μείωση κατά 0,16 δισ. ευρώ παρουσιάζεται στην κατηγορία «Φόρος εισοδήματος».

Σε σχέση με τον στόχο της Εισηγητικής Έκθεσης του Προϋπολογισμού 2026, τα φορολογικά έσοδα ήταν αυξημένα κατά 1,03 δισ. ευρώ (3,1%). Η υπέρβαση οφείλεται κυρίως στα αυξημένα έσοδα από ΦΠΑ κατά 0,88 δισ. ευρώ και από λοιπούς φόρους επί της παραγωγής κατά 0,28 δισ. ευρώ, ενώ θετική ήταν και η συμβολή του φόρου εισοδήματος κατά 0,15 δισ. ευρώ. Αντίθετα, τα έσοδα από Ειδικούς Φόρους Κατανάλωσης υπολείποντα του στόχου κατά 0,23 δισ. ευρώ. Οι λοιπές μείζονες κατηγορίες φόρων παρουσίασαν σχετικά περιορισμένες αποκλίσεις από τους αντίστοιχους στόχους.

Πίνακας Β.3: Φορολογικά Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού Ιανουάριος - Ιούνιος 2026 (εκατ. ευρώ)

Τροποποιημένη ταμειακή βάση	Ιαν.- Ιουν.		2026-2025		Στόχος Π.Υ. 2026	Πραγματοποιήσεις - Στόχος	
	2025	2026	Διαφορά	%Δ		Διαφορά	%Δ
	(α)	(β)	(γ) = (β) - (α)	(δ) = (γ)/(α)	(ε)	(στ) = (β) - (ε)	(ζ)= (στ)/(ε)
Έσοδα από φόρους (Α+Β+Γ+Δ+Ε+ΣΤ+Ζ)	32.208	33.824	1.616	5,0%	32.799	1.025	3,13%
Α. Φόροι επί αγαθών και υπηρεσιών (1+2+3)	18.265	19.720	1.455	8,0%	19.100	620	3,25%
1. ΦΠΑ	12.886	14.577	1.691	13,1%	13.698	879	6,42%
1.α ΦΠΑ στα πετρελαιοειδή	965	1.016	51	5,3%	981	35	3,57%
1.β ΦΠΑ καπνικών προϊόντων	276	279	3	1,1%	276	3	1,09%
1.γ ΦΠΑ λοιπών προϊόντων και υπηρεσιών	11.645	13.282	1.637	14,1%	12.440	842	6,77%
2. Ειδικοί Φόροι Κατανάλωσης	3.432	3.223	-209	-6,1%	3.456	-233	-6,74%
2.α ΕΦΚ ενεργειακών προϊόντων	2.033	1.822	-211	-10,4%	2.033	-211	-10,38%
2.β ΕΦΚ καπνικών προϊόντων	1.085	1.081	-4	-0,4%	1.104	-23	-2,08%
2.γ ΕΦΚ λοιπών προϊόντων	313	320	7	2,2%	319	1	0,31%
3. Λοιποί φόροι επί αγαθών και υπηρεσιών (*)	1948	1.919	-29	-1,5%	1945	-26	-1,34%
Β. Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών	199	210	11	5,5%	212	-2	-0,94%
Γ. Τακτικοί φόροι ακίνητης περιουσίας	1.697	1685	-12	-0,7%	1.640	45	2,74%
εκ των οποίων: ΕΝΦΙΑ	1.689	1.678	-11	-0,7%	1.634	44	2,69%
Δ. Λοιποί φόροι επί παραγωγής	270	652	382	141,5%	368	284	77,17%
Ε. Φόρος εισοδήματος (Ε.1+Ε.2+Ε.3)	11.081	10.917	-164	-1,5%	10.771	146	1,36%
Ε1.Φόρος εισοδήματος πληρωτέος από Φυσικά Πρόσωπα (ΦΠ)	7.452	7.726	274	3,7%	7.415	311	4,19%
Ε2. Φόρος εισοδήματος πληρωτέος από εταιρείες (ΝΠ)	2.455	2.067	-388	-15,8%	2.192	-125	-5,70%
Ε3. Λοιποί φόροι εισοδήματος	1.175	1.124	-51	-4,3%	1.163	-39	-3,35%
ΣΤ. Φόροι κεφαλαίου	118	124	6	5,1%	118	6	5,08%
Ζ. Λοιποί τρέχοντες φόροι	577	515	-62	-10,7%	591	-76	-12,86%
εκ των οποίων: Φόροι Οχημάτων	74	77	3	4,1%	77	0	0,00%

Πηγή: Δελτίο Μηνιαίων Στοιχείων εκτέλεσης Κρατικού Προϋπολογισμού Ιούνιος 2026 (τροποποιημένη ταμειακή βάση).
* Η κατηγορία «Λοιποί φόροι επί αγαθών και υπηρεσιών» αποτελεί άθροισμα των κατηγοριών «Φόροι με μορφή χαρτοσήμου», «Φόροι επί χρηματοοικονομικών και κεφαλαιακών συναλλαγών», «Φόροι ταξινόμησης οχημάτων», «Λοιποί φόροι επί συγκεκριμένων υπηρεσιών» και «Λοιποί φόροι επί αγαθών».

Οι συνολικές δαπάνες του ΚΠ (βλ. Πίνακα Β.4) ανήλθαν κατά το Α΄ εξάμηνο του 2026 σε 36,9 δισ. ευρώ και είναι αυξημένες σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2025 κατά 2,0 δισ. ευρώ (6%). Οι μεγαλύτερες αυξήσεις, σε σχέση με πέρυσι, καταγράφηκαν στις Παροχές σε εργαζομένους κατά 0,55 δισ. ευρώ, στις Μεταβιβάσεις κατά 0,17 δισ. ευρώ, στις Αποκτήσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων κατά 0,24 δισ. ευρώ, στους τόκους κατά 0,25 δισ. ευρώ και στις δαπά-

νες για το ΤΑΑ κατά 1,04 δισ. ευρώ.

Κατά το Α΄ εξάμηνο του 2026 εκτελέστηκε το 43% της ετήσιας εκτίμησης δαπανών του ΚΠ. Το υψηλότερο ποσοστό εκτέλεσης καταγράφηκε στους τόκους (69%), ενώ οι δαπάνες του ΠΔΕ και του ΤΑΑ εμφάνισαν χαμηλότερο από το συνολικό ποσοστό εκτέλεσης, το οποίο διαμορφώθηκε σε 35% και για τις δύο κατηγορίες. Ως εκ τούτου, σημαντικό μέρος των προβλεπόμενων ετήσιων επενδυτικών δαπανών απομένει να πραγματοποιηθεί κατά το Β΄ εξάμηνο του έτους.

Πίνακας Β.4: Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού, Ιανουάριος - Ιούνιος 2026 (εκατ. ευρώ)

Τροποποιημένη ταμειακή βάση σε εκατ. ευρώ	Ιαν.- Ιουν.		2026-2025		Ετήσιος Στόχος Π.Υ. 2026	Πραγματοποιήσεις - Στόχος	
	2025	2026	Διαφορά	%Δ		Διαφορά	%Δ
	(α)	(β)	(γ) = (β) - (α)	(δ) = (γ)/(α)	(ε)	(στ) = (β) - (ε)	(ζ)= (στ)/(ε)
Ι. Παροχές σε εργαζομένους	7.456	8.008	552	7%	15.688	7.680	51%
ΙΙ. Κοινωνικές Παροχές	96	104	8	8%	628	524	17%
ΙΙΙ. Μεταβιβάσεις	15.747	15.918	171	1%	35.897	19.979	44%
IV. Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	836	841	5	1%	2.388	1.547	35%
V. Λοιπές Δαπάνες *	74	105	31	42%	181	76	58%
VI. Πιστώσεις υπό κατανομή πλην ΠΔΕ Και ΤΑΑ	0	0	0		3.297	3.297	0%
VII. Αποκτήσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων	509	746	237	47%	3.356	2.610	22%
VIII. Τόκοι σε ακαθάριστη βάση	5.175	5.424	249	5%	7.917	2.493	69%
IX. Δαπάνες ΠΔΕ	3.593	3.302	-291	-8%	9.500	6.198	35%
Χ. Δαπάνες ΤΑΑ	1.458	2.494	1.036	71%	7.192	4.698	35%

Πηγή: Δελτίο Μηνιαίων Στοιχείων Εκτέλεσης Κρατικού Προϋπολογισμού Ιούνιος 2026 (τροποποιημένη ταμειακή βάση).
* Λοιπές Δαπάνες = Επιδοτήσεις + Λοιπές Δαπάνες + Αποκτήσεις Τιμαλφών.

5.2 Εκτέλεση Γενικής Κυβέρνησης Α΄ εξάμηνο 2026

Σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης, το Α΄ εξάμηνο του 2026 καταγράφηκε ταμειακό πλεόνασμα 1,8 δισ. ευρώ (0,68% του ΑΕΠ) αυξημένο κατά 0,44 δισ. ευρώ σε σχέση με το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2025 (βλ. Πίνακα Β.5). Το πρωτογενές πλεόνασμα διαμορφώθηκε σε 6,17 δισ. ευρώ (2,37% του ΑΕΠ), έναντι 5,9 δισ. ευρώ (2,38% του ΑΕΠ) το Α΄ εξάμηνο του 2025. Η βελτίωση του συνολικού ισοζυγίου αντανακλά κυρίως την αύξηση των εσόδων κατά 4,7 δισ. ευρώ. Παράλληλα, οι δαπάνες εμφανίζονται αυξημένες κατά 3,1 δισ. ευρώ σε σχέση με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2025. Η καθαρή απόκτηση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αυξήθηκε σε σχέση με πέρυσι κατά 1,2 δισ. ευρώ, εξέλιξη που συνδέεται με αύξηση των δαπανών που αφορούν ωρίμανση έργων ΠΔΕ και γενικότερα, με την ενίσχυση επενδυτικών δαπανών. Αύξηση καταγράφηκε, σε σχέση με το προηγούμενο έτος, στις περισσότερες μείζονες κατηγορίες δαπανών. Ειδικότερα, οι κοινωνικές παροχές αυξήθηκαν κατά 1,9 δισ. ευρώ και οι αμοιβές προσωπικού κατά 0,8 δισ. ευρώ. Αντίθετα, μειωμένες σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2025 εμφανίζονται οι δαπάνες για επιδοτήσεις και τόκους.

Πίνακας Β.5: Εκτέλεση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης, Ιανουάριος - Ιούνιος 2026 (εκατ. ευρώ)

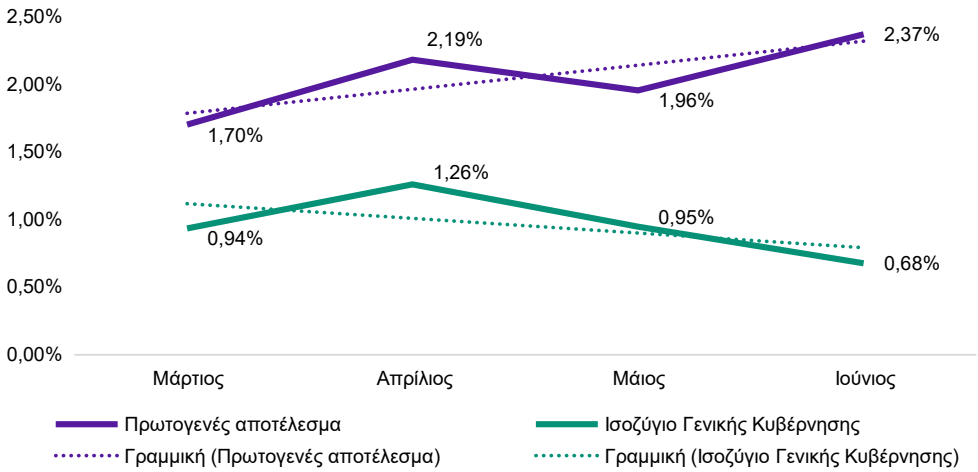
	Ιαν. - Ιουν.		2026 - 2025	
	2025	2026	Διαφορά	%Δ
	(α)	(β)	(γ) = (β)-(α)	(δ) = (γ)/α)
Α. Έσοδα	53.524	58.210	4.686	8,75%
Φόροι	30.107	31.729	1.622	5,39%
Ασφαλιστικές εισφορές	14.072	14.838	766	5,44%
Μεταβιβάσεις	5.423	7.495	2.072	38,21%
Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	2.876	2.689	-187	-6,50%
Λοιπά έσοδα	1.045	1.459	414	39,62%
Β. Δαπάνες	48.620	51.701	3.081	6,34%
Αμοιβές προσωπικού	10.280	11.063	783	7,62%
Κοινωνικές παροχές	22.903	24.844	1.941	8,47%
Μεταβιβάσεις	4.407	4.720	313	7,10%
Αγορά αγαθών και υπηρεσιών	5.055	5.324	269	5,32%
Επιδοτήσεις	1.396	1.336	-60	-4,30%
Τόκοι καταβληθέντες	4.574	4.411	-163	-3,56%
Λοιπές Δαπάνες	6	3	-3	-50,00%
Γ. Καθαρή απόκτηση μη χρημ/κών περιουσιακών στοιχείων	3.579	4.748	1.169	32,66%
Ισοζύγιο (πλεόνασμα/έλλειμμα) (Α-Β-Γ)	1.325	1.761	436	
Ως ποσοστό του ΑΕΠ %	0,53%	0,68%		
Πρωτογενές αποτέλεσμα	5.899	6.172	273	
Ως ποσοστό του ΑΕΠ %	2,38%	2,37%		
ΑΕΠ	248.354	260.035		

Πηγή: Δελτίο Μηνιαίων Στοιχείων Γενικής Κυβέρνησης Ιούνιος 2026 (ταμειακή βάση).

Κατά το Α΄ εξάμηνο του 2026 καταγράφηκε, σε ταμειακή βάση, θετικό ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης ύψους 0,68% του ΑΕΠ και πρωτογενές πλεόνασμα 2,37% του ΑΕΠ. Σύμφωνα με το Διάγραμμα Β.5, η γραμμή τάσης του πρωτογενούς αποτελέσματος σε ταμειακή βάση παρουσιάζει συνολικά βελτιωμένη πορεία μεταξύ Μαρτίου και Ιουνίου. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι το εξαμηνιαίο ταμειακό αποτέλεσμα δεν είναι άμεσα συγκρίσιμο με τον ετήσιο στόχο πρωτογενούς πλεονάσματος 2,8% του ΑΕΠ κατά ESA, όπως αυτός τέθηκε στην Εισηγητική Έκθεση του Προϋπολογισμού 2026.

Επίσης, παρατηρείται απόκλιση μεταξύ της πορείας του πρωτογενούς αποτελέσματος και του συνολικού ισοζυγίου (βλ. Διάγραμμα Β.1), εξέλιξη η οποία αντανακλά τη χρονική συγκέντρωση των πληρωμών τόκων του δημόσιου χρέους. Οι πληρωμές τόκων αυξήθηκαν από 2,63 δισ. ευρώ τον Μάιο σε 4,41 δισ. ευρώ τον Ιούνιο, καθώς εντός του Ιουνίου πραγματοποιήθηκαν πληρωμές ύψους περίπου 1,79 δισ. ευρώ. Η εξέλιξη αυτή έχει κυρίως ταμειακό χαρακτήρα και συνδέεται με το χρονοδιάγραμμα εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους. Κατά την αξιολόγηση της πορείας του αποτελέσματος πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη η εποχικότητα των εσόδων και των δαπανών και η συνήθης επιτάχυνση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού κατά το Β΄ εξάμηνο.

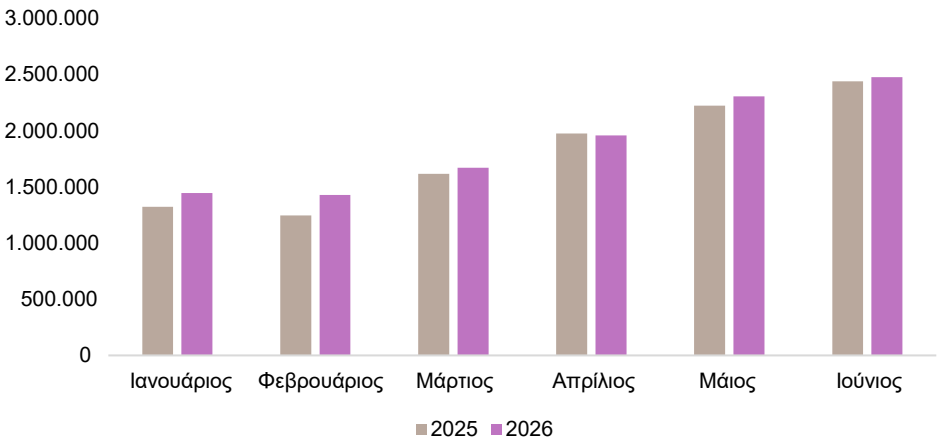
Διάγραμμα Β.1: Ταμειακά αποτελέσματα Γενικής Κυβέρνησης, Α΄ εξάμηνο 2026 (% του ΑΕΠ)

Πηγή: Δελτία Μηνιαίων Στοιχείων Γενικής Κυβέρνησης, Ιανουάριος- Ιούνιος 2026, ΥΠΕΘΟ.

Μία άλλη παράμετρος που επηρεάζει την πορεία των δημόσιων οικονομικών είναι ο τουρισμός. Κατά την περίοδο Ιανουαρίου–Ιουνίου, η κίνηση επιβατών εξωτερικού στον Αερολιμένα Αθηνών αυξήθηκε σε σχέση με την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους. Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδας, την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου 2026, οι ταξιδιωτικές εισπράξεις κατέγραψαν άνοδο κατά 14,8% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2025 και διαμορφώθηκαν στα 8.796,3 εκατ. ευρώ.[16] Η εξέλιξη αυτή αποτελεί δυνητικά θετική ένδειξη για την τουριστική δραστηριότητα και των σχετικών φορολογικών εσόδων (βλ. Διάγραμμα Β.2).

Διάγραμμα Β.2: Κίνηση επιβατών εξωτερικού αερολιμένος Αθηνών, Α΄ εξάμηνο 2025-2026

Πηγή: Αερολιμένας Αθηνών.

Παράλληλα, σε δημοσιονομικούς όρους (ESA 2010), τα προσωρινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για τους τριμηνιαίους μη χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς της Γενικής Κυβέρνησης καταγράφουν θετική δημοσιονομική επίδοση κατά το Α΄ εξάμηνο του 2026. Συγκεκριμένα, τα συνολικά έσοδα ανήλθαν σε 60,1 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 7,0% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2025, ενώ οι συνολικές δαπάνες διαμορφώθηκαν σε 58,4 δισ. ευρώ, καταγράφοντας αύξηση κατά 6,3% (βλ. Πίνακα Β.6). Ως αποτέλεσμα, το ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης παρουσίασε πλεόνασμα ύψους 1,7 δισ. ευρώ, έναντι πλεονάσματος 1,2 δισ. ευρώ το Α΄ εξάμηνο του

16. Τράπεζα της Ελλάδας, Δελτίο Τύπου 21/8/2026, Εξελίξεις στο Ταξιδιωτικό Ισοζύγιο Πληρωμών: Ιούνιος 2026.

2025. Αντίστοιχα, το πρωτογενές πλεόνασμα διαμορφώθηκε σε 5,8 δισ. ευρώ, έναντι 5,1 δισ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους.

Πίνακας Β.6: Δημοσιονομικά μεγέθη Γενικής Κυβέρνησης, Α΄ εξάμηνο 2025-2026

	Α΄ εξάμηνο 2025	Α΄ εξάμηνο 2026	Μεταβολή	% Μεταβολή
Έσοδα	56,2	60,1	+3,9	+7,0%
Συνολικές Δαπάνες	54,9	58,4	+3,5	+6,3%
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης	1,2	1,7	+0,5	
Πρωτογενές αποτέλεσμα	5,1	5,8	+0,7	

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Τριμηνιαίοι μη χρηματοοικονομικοί λογαριασμοί της Γενικής Κυβέρνησης, 2ο τρίμηνο 2026, προσωρινά στοιχεία, 21 Οκτωβρίου 2026, ESA 2010 (δισ. ευρώ).

Από τα παραπάνω προκύπτουν θετικές ενδείξεις για την πορεία των δημόσιων οικονομικών. Τα στοιχεία του Α΄ εξαμήνου είναι συμβατά με τη βελτιωμένη ετήσια δημοσιονομική εκτίμηση. Η εκτέλεση του προϋπολογισμού κατά το Α΄ εξάμηνο, σε συνδυασμό με την αύξηση των ταξιδιωτικών εισπράξεων κατά 14,8% σε σχέση με την αντίστοιχη χρονική περίοδο του έτους 2025, υποδηλώνει διατήρηση της οικονομικής δραστηριότητας και δυνητικά θετική επίδραση στα συναφή φορολογικά έσοδα. Με βάση τα νεότερα διαθέσιμα στοιχεία, κατά την περίοδο Ιανουαρίου–Σεπτεμβρίου 2026, παρουσιάζεται πλεόνασμα στο ισοζύγιο του κρατικού προϋπολογισμού ύψους 0,13 δισ. ευρώ (0,05% του ΑΕΠ) έναντι του στόχου για έλλειμμα 1,9 δισ. ευρώ (-0,72% του ΑΕΠ) που έχει περιληφθεί για το αντίστοιχο διάστημα του 2026 στην εισηγητική έκθεση του ΚΠ 2026 και πρωτογενές πλεόνασμα ύψους 7,5 δισ. ευρώ (2,88% του ΑΕΠ) έναντι στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα 5,13 δισ. ευρώ (1,96% του ΑΕΠ). Ωστόσο, η αξιολόγηση της πορείας προς την επίτευξη των αναθεωρημένων στόχων προϋποθέτει τη συνεκτίμηση της εξέλιξης των εσόδων και των δαπανών κατά το Β΄ εξάμηνο του έτους, καθώς και των παραγόντων που επηρεάζουν τη διαμόρφωσή τους.

6. Δημοσιονομικά αποτελέσματα

6.1 Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης και πρωτογενές αποτέλεσμα

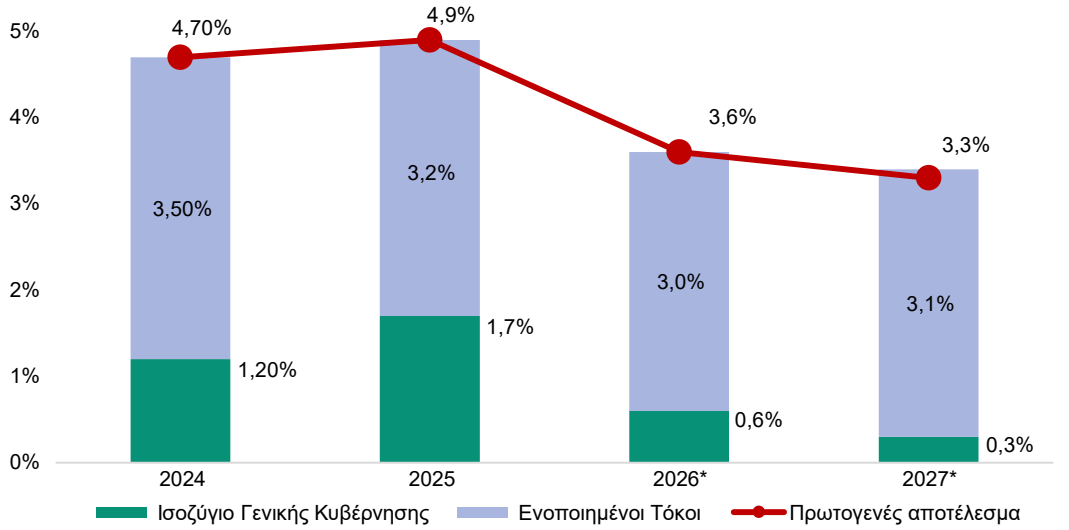
Σε συνέχεια των θετικών δημοσιονομικών επιδόσεων των τελευταίων ετών, οι οποίες αποτυπώνονται στην επίτευξη πλεονάσματος στο ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης ύψους 1,7% του ΑΕΠ και πρωτογενούς πλεονάσματος 4,9% του ΑΕΠ το 2025, η δημοσιονομική στρατηγική εξακολουθεί να αποδίδει θετικά αποτελέσματα και το 2026 (βλ. Διάγραμμα Β.3).[17] Η θετική αυτή δυναμική καταγράφεται παρά τις εντεινόμενες γεωπολιτικές και οικονομικές πιέσεις, αλλά και το ευρύτερο κλίμα δημοσιονομικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν πολλές μεγάλες ευρωπαϊκές οικονομίες. Συγκεκριμένα, για το 2026, σύμφωνα με το ΠΚΠ 2027, προβλέπεται πρωτογενές πλεόνασμα ύψους 3,6% του ΑΕΠ και πλεονασματικό ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης στο 0,6% του ΑΕΠ.

Όπως είναι εμφανές στο παραπάνω Διάγραμμα Β.3, υπάρχει μια προβλεπόμενη υποχώρηση των δημοσιονομικών αποτελεσμάτων σε σχέση με το 2025. Αυτή η εξέλιξη αντανακλά, μεταξύ άλλων, την επίδραση των δημοσιονομικών παρεμβάσεων που ανακοινώθηκαν στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης (ΔΕΘ) 2025 και έχουν τεθεί σε εφαρμογή από το 2026, καθώς και των πρόσθετων μέτρων στήριξης που υιοθετήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2026 κυρίως, για την

17. Στην υποενότητα 6.2, αναλύεται η διαχρονική εξέλιξη των προβλέψεων και εκτιμήσεων του ΥΠΕΘΟ για το 2026, η οποία καταδεικνύει τη σταδιακή αναθεώρησή τους προς ευνοϊκότερες δημοσιονομικές επιδόσεις.

αντιμετώπιση των επιπτώσεων της ενεργειακής κρίσης.

Διάγραμμα Β.3: Δημοσιονομικά αποτελέσματα Γενικής Κυβέρνησης 2024-2027 (% ΑΕΠ)

Πηγή: Προσχέδιο Κρατικού Προϋπολογισμού 2027, ΥΠΕΘΟ, Οκτώβριος 2026.
*Το έτος 2026 αφορά εκτίμηση και το 2027 πρόβλεψη.

6.2 Δημοσιονομικές παρεμβάσεις

6.2.1 Δημοσιονομικές παρεμβάσεις το 2026

Πιο αναλυτικά, το συνολικό κόστος των δημοσιονομικών παρεμβάσεων για το 2026 ανέρχεται περίπου σε 4,1 δισ. ευρώ (1,56% του ΑΕΠ), με κατεύθυνση την ενίσχυση του διαθέσιμου εισοδήματος και την αντιμετώπιση του δημογραφικού και του στεγαστικού ζητήματος.

Ειδικότερα, στον ΚΠ 2026 (Οκτώβριος 2025), ενσωματώθηκε το κύριο μέρος της δέσμης δημοσιονομικών παρεμβάσεων που ανακοινώθηκε στη ΔΕΘ 2025. Στις κυριότερες παρεμβάσεις περιλαμβάνονται η φορολογική μεταρρύθμιση του 2026 (ύψους 1.218 εκατ. ευρώ), καθώς και η περαιτέρω οριζόντια αύξηση των αποδοχών των δημοσίων υπαλλήλων λόγω της αύξησης του κατώτατου μισθού (358 εκατ. ευρώ για το 2026). Παράλληλα, προβλέπονται στοχευμένες παρεμβάσεις περιφερειακού χαρακτήρα, ενώ επίσης διευρύνεται ο μηχανισμός της ετήσιας επιστροφής ενοικίου (περίπου 240 εκατ. ευρώ ετησίως).[18] Το συνολικό ύψος των μόνιμων δημοσιονομικών παρεμβάσεων για τους συνταξιούχους υπολογίζεται στα 1.159 εκατ. ευρώ.[19] Στην κατεύθυνση των ενεργητικών μέτρων εσόδων, θεσπίστηκαν η αύξηση της φορολόγησης των διαδικτυακών παιγνίων (με εκτιμώμενα έσοδα 47 εκατ. ευρώ για το 2026) και η περαιτέρω επέκταση της κάρτας εργασίας σε νέους κλάδους (135 εκατ. ευρώ επιπλέον για το 2026). Τα έκτακτα μέτρα που πάρθηκαν εκτός του ΚΠ 2026 κατά τη διάρκεια της χρονιάς για την αντιμε-

18. Ενδεικτικά παρατίθενται η μείωση κατά 50% του ΕΝΦΙΑ για κύριες κατοικίες σε οικισμούς με πληθυσμό έως 1.500 κατοίκους (38 εκατ. ευρώ) και η μείωση κατά 30% του ΦΠΑ σε νησιά με πληθυσμό έως 20.000 κατοίκους (25 εκατ. ευρώ).
19. Συγκεκριμένα, συνεχίζεται και για το 2026 η περαιτέρω αύξηση των συντάξεων με βάση τον ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ και τον πληθωρισμό (με επιπλέον δημοσιονομικό κόστος 565 εκατ. ευρώ για το 2026), διευρύνεται ο μηχανισμός της ετήσιας ενίσχυσης σε συνταξιούχους (συνολικού ύψους 578 εκατ. ευρώ) και τέλος, καταργείται η μείωση στις συντάξεις λόγω θανάτου μετά την πάροδο τριετίας (με δημοσιονομικό αντίκτυπο 16 εκατ. ευρώ για το 2026 και 48 εκατ. ευρώ για το 2027 και εφεξής).

τώπιση της ενεργειακής κρίσης, υπολογίζονται περίπου στα 670 εκατ. ευρώ.[20]

6.2.2 Προβλεπόμενες δημοσιονομικές παρεμβάσεις για το 2027

Για το 2027, σύμφωνα με το ΠΚΠ 2027 του ΥΠΕΘΟ (Οκτώβριος 2026), προβλέπεται η διατήρηση θετικού δημοσιονομικού αποτελέσματος, παρά την ήπια υποχώρηση των βασικών δημοσιονομικών δεικτών σε σχέση με το 2026. Ειδικότερα, το πρωτογενές αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης εκτιμάται σε πλεόνασμα ύψους 3,3% του ΑΕΠ, έναντι 3,6% το 2026, ενώ το συνολικό δημοσιονομικό αποτέλεσμα προβλέπεται επίσης πλεονασματικό, στο 0,3% του ΑΕΠ, έναντι 0,6% το προηγούμενο έτος.

Η προβλεπόμενη υποχώρηση των δημοσιονομικών αποτελεσμάτων συνδέεται με την επίδραση των δημοσιονομικών παρεμβάσεων. Ειδικότερα, το κόστος των μόνιμων δημοσιονομικών παρεμβάσεων για το 2027, συμπεριλαμβανομένων αυτών που ανακοινώθηκαν στη ΔΕΘ 2026 (2,2 δισ. ευρώ), εκτιμάται ότι θα ανέλθουν σε 7,28 δισ. ευρώ (2,65% του ΑΕΠ). Συγκεκριμένα, το 2027 συνεχίζεται η φορολογική μεταρρύθμιση.[21] Ακόμη, συνεχίζεται η περαιτέρω οριζόντια αύξηση στους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων βάσει αύξησης κατώτατου μισθού (με επιπλέον ετήσια δημοσιονομική επιβάρυνση 382 εκατ. ευρώ), ενώ θεσπίζεται ετήσιο επίδομα εορτών Χριστουγέννων στους δημόσιους υπαλλήλους από τον Δεκέμβριο 2027 (με ετήσιο κόστος 433 εκατ. ευρώ). Θεσπίζεται επίσης πακέτο μόνιμων μέτρων κοινωνικής πολιτικής ύψους 176 εκατ. ευρώ.[22] Επιλεγμένα προγράμματα που δεν ολοκληρώθηκαν στα πλαίσια του ΤΑΑ εντάσσονται επίσης σε καθεστώς χρηματοδότησης από εθνικούς πόρους. Στην κατεύθυνση των ενεργητικών μέτρων εσόδων, συνολικού ύψους 468 εκατ. ευρώ, περιλαμβάνονται η διευρυμένη εφαρμογή της κάρτας εργασίας με επιπλέον έσοδα ύψους 313 εκατ. ευρώ, η εφαρμογή της νέας φορολόγησης στα διαδικτυακά τυχερά παίγνια με έσοδα 94 εκατ. ευρώ, η αναπροσαρμογή των τελών ταξινόμησης στα υβριδικά οχήματα με έσοδα ύψους 37 εκατ. ευρώ, καθώς και η φορολόγηση των αμοιβών στελεχών από τη συμμετοχή τους στα κέρδη για ποσά άνω των 60.000 ευρώ, με εκτιμώμενα έσοδα 24 εκατ. ευρώ. Παράλληλα, στο Προσχέδιο ΚΠ 2027 προβλέπονται μέτρα ενεργειακής προσαρμογής, κατόπιν της επέκτασης της εθνικής ρήτρας διαφυγής και για την ενέργεια, ύψους 0,2% του ΑΕΠ, καθώς και πρόσθετη πίστωση για την κάλυψη ενδεχόμενων αναγκών επιδότησης του ενεργειακού κόστους κατά τους πρώτους μήνες του 2027 (200 εκατ. ευρώ).[23]

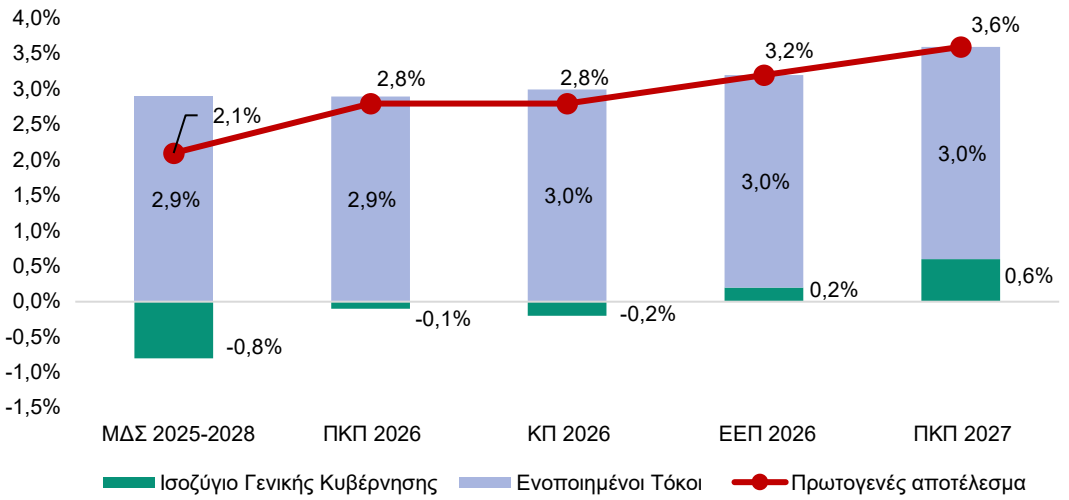
6.3 Προβλέψεις και εκτιμήσεις ΥΠΕΘΟ 2026

Για το 2026, οι εκτιμήσεις του ΥΠΕΘΟ για τα δημοσιονομικά αποτελέσματα βελτιώνονται δια-

20. Στις παρεμβάσεις αυτές περιλαμβάνονται: η επιδότηση της τιμής του πετρελαίου κίνησης στην αντλία (216 εκατ. ευρώ για την περίοδο Απριλίου – 15 Οκτωβρίου 2026), η χορήγηση της ενίσχυσης (Fuel Pass) για την κάλυψη μέρους του κόστους καυσίμων (113 εκατ. ευρώ για την περίοδο Απριλίου – Μαΐου 2026), η επιδότηση της αγοράς λιπασμάτων από αγρότες (41 εκατ. ευρώ για την περίοδο από τις 15 Μαρτίου έως το τέλος Αυγούστου 2026), η έκτακτη εφάπαξ οικονομική ενίσχυση σε οικογένειες με παιδιά (232 εκατ. ευρώ) και η αποζημίωση στις ακτοπλοϊκές εταιρίες για τις υποχρεωτικές εκπτώσεις εισιτηρίων (με ετήσιο κόστος 60 εκατ. ευρώ).
21. Τμήματα της οποίας αποτελούν: Η μείωση ασφαλιστικών εισφορών του ιδιωτικού τομέα κατά 0,5% από τον Απρίλιο 2027 από τις εισφορές του εργαζομένου (με δημοσιονομικό κόστος 163 εκατ. ευρώ), ο μηδενισμός του φόρου εισοδήματος στους τρίτεκνους για εισοδήματα έως 20.000 ευρώ (με επιβάρυνση 55 εκατ. ευρώ) και σε όσους δηλώνουν κατά κύριο επάγγελμα αγρότες (με επιβάρυνση 87 εκατ. ευρώ), οι περαιτέρω μειώσεις φόρου εισοδήματος με βάση την περσινή φορολογική μεταρρύθμιση (με επιπλέον δημοσιονομική επιβάρυνση 402 εκατ. ευρώ), και η πλήρης απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος ιδρυμάτων και κληροδοτημάτων (με δημοσιονομικό κόστος 43 εκατ. ευρώ).
22. Στο πακέτο μέτρων περιλαμβάνονται ενδεικτικά: ο Ειδικός επενδυτικός λογαριασμός για βρέφη (Κουμπαράς για τη Νέα Γενιά) με κρατική συνεισφορά έως 1.200 ευρώ ετησίως (με εκτιμώμενο δημοσιονομικό κόστος 55 εκατ. για το 2027), η τιμαριθμοποίηση αναπηρικών επιδομάτων (ύψους 47 εκατ. ευρώ ετησίως), η αύξηση voucher βρεφονηπιακών σταθμών κατά 10% και αλλαγή εισοδηματικών ορίων (37 εκατ. ευρώ για το 2027).
23. Βλ. υποενότητα 7.2: Εθνική ρήτρα διαφυγής.

δοχικά, όπως προκύπτει από τη σύγκριση των προβλέψεων του ΜΔΣ 2025-2028 (Οκτώβριος 2024), του ΚΠ 2026 (Νοέμβριος 2025), της ΕΕΠ 2026 (Απρίλιος 2026) και του Προσχεδίου ΚΠ 2027 (Οκτώβριος 2026, βλ. Διάγραμμα Β.4). Η εξέλιξη αυτή οφείλεται κυρίως στη συνεπή δημοσιονομική πολιτική, στην αύξηση των εσόδων πάνω από τις αρχικές εκτιμήσεις, καθώς και στην εφαρμογή στοχευμένων διαρθρωτικών μέτρων, παρά την αύξηση του ρυθμού δαπανών το 2026.

Διάγραμμα Β.4: Προβλέψεις δημοσιονομικών αποτελεσμάτων 2026 (% ΑΕΠ), ΥΠΕΘΟ

Πηγή: Προβλέψεις ΥΠΕΘΟ, Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό-Διαρθρωτικό Σχέδιο 2025-2028 (Οκτώβριος 2024), Προσχέδιο Κρατικού Προϋπολογισμού 2026 (Οκτώβριος 2025), Κρατικός Προϋπολογισμός 2026 (Νοέμβριος 2025), Ετήσια Έκθεση Προόδου 2026 (Απρίλιος 2026), Προσχέδιο Κρατικού Προϋπολογισμού 2027 (Οκτώβριος 2026).

Συγκεκριμένα, στον ΚΠ 2026 (Νοέμβριος 2025) το ΥΠΕΘΟ προέβλεπε τη επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος, ύψους 2,8% του ΑΕΠ και οριακά ελλειμματικό ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης ύψους -0,2% για το 2026, μεγέθη που αναθεωρήθηκαν προς τα πάνω διαδοχικά στις μεταγενέστερες εκτιμήσεις του Υπουργείου. Συγκεκριμένα, μεταξύ Νοεμβρίου 2025 (ΚΠ 2026) και Απριλίου 2026 (ΕΕΠ 2026) οι εκτιμήσεις του Υπουργείου Οικονομικών για τα δημοσιονομικά αποτελέσματα του 2026 καταδεικνύουν περαιτέρω βελτίωση των σχετικών μεγεθών με το εκτιμώμενο πρωτογενές πλεόνασμα να αυξάνεται κατά 0,4 ποσοστιαίες μονάδες σε 3,2% του ΑΕΠ και το ισοζύγιο να ενισχύεται κατά 0,4 ποσοστιαίες μονάδες σε 0,2% του ΑΕΠ. Τέλος, μεταξύ Απριλίου 2026 (ΕΕΠ 2026) και Οκτωβρίου 2026 (ΠΚΠ 2027) το πρωτογενές ισοζύγιο αναθεωρήθηκε ξανά προς τα πάνω, από 3,2% σε 3,6% του ΑΕΠ, ενισχυμένο κατά 0,4 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ το ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης βελτιώθηκε από οριακά πλεονασματικό ύψους 0,2% του ΑΕΠ σε 0,6% του ΑΕΠ, ενισχυμένο επίσης κατά 0,4 ποσοστιαίες μονάδες.

Η αναθεώρηση αντανακλά την καλύτερη από την αναμενόμενη πορεία των φορολογικών και λοιπών τρεχόντων εσόδων το 2025, η οποία, μέσω θετικής επίδρασης μεταφοράς (positive carry-over effect), ενισχύει και τη δημοσιονομική αφετηρία του 2026, καθώς και τη χαμηλότερη εκτέλεση των δαπανών του τακτικού προϋπολογισμού με βάση τα οριστικά στοιχεία του 2025. Επιπλέον, τα μέχρι σήμερα διαθέσιμα στοιχεία εκτέλεσης του Κρατικού Προϋπολογισμού παρουσιάζουν ευνοϊκότερη εξέλιξη σε σχέση με τις αρχικές εκτιμήσεις (βλ. ενότητα 5). Η θετική αυτή επίδραση αντισταθμίζεται εν μέρει από τις στοχευμένες παρεμβάσεις στήριξης που υλοποιούνται εντός του 2026, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και τα προσωρινά μέτρα για τον μετριασμό των επιπτώσεων της αύξησης του ενεργειακού κόστους και του πληθωρισμού στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις, λόγω των εξελίξεων στη Μέση Ανατολή. Η θετική δημοσι-

ονομική δυναμική της Ελλάδας, σε αντίθεση με το ευρύτερο κλίμα δημοσιονομικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν πολλές μεγάλες ευρωπαϊκές οικονομίες προϋποθέτει ότι δεν θα απαιτηθεί η λήψη πρόσθετων μέτρων σε περίπτωση περαιτέρω έντασης της ενεργειακής κρίσης. Σε αυτό το πλαίσιο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διευρύνει τον μηχανισμό ενεργοποίησης δημοσιονομικής πολιτικής ώστε να συμπεριλαμβάνονται επιπρόσθετα μέτρα ενεργειακής προσαρμογής ενώ ταυτόχρονα διασφαλίζεται η συνέχιση της συνετούς δημοσιονομικής πολιτικής καθώς εξακολουθεί να τηρείται ο κανόνας αύξησης δαπανών, στο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ (βλ. ενότητα 7.2).

6.4 Προβλέψεις και εκτιμήσεις διεθνών φορέων

Αν και οι εκτιμήσεις συγκλίνουν ως προς τη διατήρηση θετικών δημοσιονομικών επιδόσεων το 2026, καταγράφονται ορισμένες διαφοροποιήσεις μεταξύ των επικαιροποιημένων προβλέψεων του ΥΠΕΘΟ και των αντίστοιχων εκτιμήσεων των ευρωπαϊκών και διεθνών φορέων αναφορικά με το μέγεθος των δημοσιονομικών αποτελεσμάτων (βλ. Πίνακα Β.7).

Οι εαρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Μάιος 2026) εμφανίζονται ελαφρώς πιο αισιόδοξες, εκτιμώντας για το 2026 ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης 0,8% του ΑΕΠ και πρωτογενές πλεόνασμα 4% του ΑΕΠ, ενώ για το 2027 υποχωρούν ελαφρώς σε 0,6% και 3,7% του ΑΕΠ, αντίστοιχα. Η διαφορά αποδίδεται κυρίως στην υπόθεση συγκρατημένης αύξησης των πρωτογενών δαπανών σε σχέση με τα έσοδα, η οποία στηρίζεται αφενός στη συνεχιζόμενη αύξηση της αποτελεσματικότητας των φοροεισπρακτικών μηχανισμών, που ενισχύει τη φορολογική συμμόρφωση, και αφετέρου στη διατηρούμενη δυναμική των εσόδων από έμμεσους φόρους. Παράλληλα, η Επιτροπή ενσωματώνει το επεκτατικό δημοσιονομικό πακέτο μέτρων του 2026, που περιλαμβάνει φορολογικές ελαφρύνσεις, αυξήσεις συντάξεων και μισθών δημοσίου και προσωρινά μέτρα στήριξης λόγω των ενεργειακών πιέσεων, ενώ προβλέπει και αύξηση των αμυντικών δαπανών.

Ο ΟΟΣΑ παρουσιάζει πιο συγκρατημένες εκτιμήσεις. Για το 2026, προβλέπει ελλειμματικό ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης -0,2% του ΑΕΠ με πρωτογενές πλεόνασμα 2,6% του ΑΕΠ. Για το 2027 οι εκτιμήσεις του παραμένουν στα ίδια περίπου μεγέθη με τη συνέχιση του ελλείμματος συνολικού ισοζυγίου στο -0,2% του ΑΕΠ και πρωτογενές αποτέλεσμα στο 2,7% του ΑΕΠ. Οι προβλέψεις αυτές ενσωματώνουν τα δημοσιονομικά μέτρα που ήταν γνωστά κατά τον χρόνο σύνταξης της έκθεσης του οργανισμού (Ιούνιος 2026), μεταξύ των οποίων η φορολογική μεταρρύθμιση, η αύξηση των δαπανών για άμυνα και ασφάλεια και τα προσωρινά μέτρα στήριξης για τις υψηλές τιμές ενέργειας.

Το ΔΝΤ στις τελευταίες του προβλέψεις (Οκτώβριος 2026) εμφανίζεται ελαφρώς πιο συγκρατημένο από το ΥΠΕΘΟ για το 2026. Συγκεκριμένα προβλέπεται πλεονασματικό ισοζύγιο 0,3%του ΑΕΠ και ισχυρό πρωτογενές πλεόνασμα 3,4% του ΑΕΠ, μεγέθη τα οποία υπολείπονται κατά 0,3 και 0,2 ποσοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με τις εκτιμήσεις του ΥΠΕΘΟ. Για το 2027 το ΔΝΤ εμφανίζεται σημαντικά πιο συγκρατημένο και προβλέπει έλλειμμα στο συνολικό ισοζύγιο ύψους -0,7% του ΑΕΠ και θετικό αλλά μειούμενο πρωτογενές αποτέλεσμα στο 2,6% του ΑΕΠ, εκτιμήσεις που διαφοροποιούνται σημαντικά από αυτές του ΥΠΕΘΟ καθώς ενσωματώνουν δυσμενέστερες υποθέσεις σχετικά με την εξωγενή πίεση στα ενεργειακά κόστη και τις παραδοσιακά πιο συντηρητικές παραδοχές για τη σχέση εσόδων – δαπανών. Επίσης, φαίνεται ενδεχομένως να συμπεριλαμβάνεται και το αυξημένο δημοσιονομικό κόστος του νέου πακέτου μέτρων και παρεμβάσεων της ΔΕΘ 2026, με την πλειοψηφία τους να θέτονται σε εφαρμογή από το 2027.

Πίνακας Β.7: Προβλέψεις ισοζυγίου Γενικής Κυβέρνησης και πρωτογενούς αποτελέσματος (% ΑΕΠ), ΥΠΕΘΟ και Διεθνείς Οργανισμοί

		Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης		Πρωτογενές αποτέλεσμα	
		2026	2027	2026	2027
Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Μάιος 2026	0,8%	0,6%	4,0%	3,7%
ΟΟΣΑ	Ιούνιος 2026	-0,2%	-0,2%	2,6%	2,7%
ΥΠΕΘΟ	Οκτώβριος 2026	0,6%	0,3%	3,6%	3,3%
ΔΝΤ	Οκτώβριος 2026	0,3%	-0,7%	3,4%	2,6%

Πηγές: 1. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, European Economic Forecast (Μάιος 2026), 2. ΟΟΣΑ, Economic Outlook, Vol. 2026 Issue 1, No 119 (Ιούνιος 2026), 3. Προσχέδιο Κρατικού Προϋπολογισμού 2027, ΥΠΕΘΟ, (Οκτώβριος 2026) και 4. ΔΝΤ, World Economic Outlook (Οκτώβριος 2026).

7. Δημοσιονομικοί κανόνες και συμμόρφωση

7.1 Συμμόρφωση με τους νέους δημοσιονομικούς κανόνες

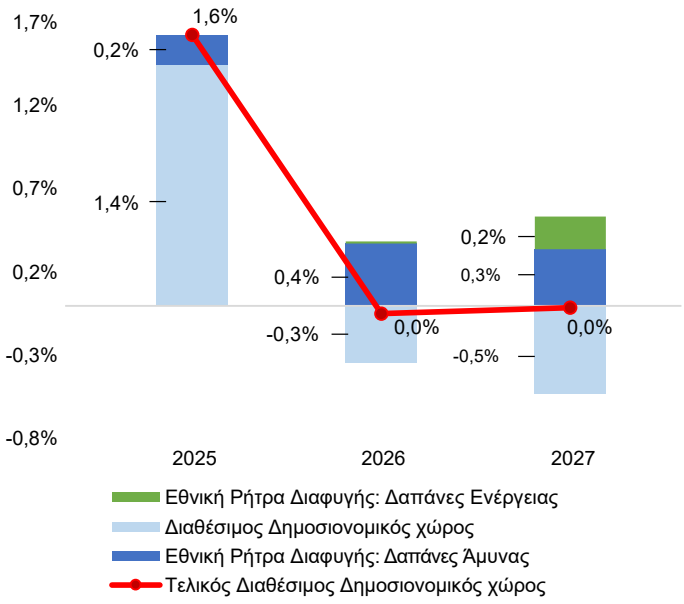
Οι γενικές αρχές που διέπουν τον δημοσιονομικό σχεδιασμό, σύμφωνα με το άρθρο 34 του Ν. 4270/2014, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ενσωματώνουν τις απαιτήσεις του νέου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, που τέθηκε σε ισχύ στις 30 Απριλίου 2024, και παράλληλα προβλέπουν την εφαρμογή εθνικού δημοσιονομικού κανόνα.[24] Ειδικότερα, εστιάζουν στη διατήρηση του ρυθμού αύξησης των καθαρών (εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών) δαπανών της Γενικής Κυβέρνησης σε επίπεδα που διασφαλίζουν, αφενός, τη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους και, αφετέρου, τη διατήρηση του δημοσιονομικού ελλείμματος κάτω από την τιμή αναφοράς του 3% του ΑΕΠ σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα.[25] Παράλληλα, προβλέπεται η διαμόρφωση της δημοσιονομικής θέσης του πρωτογενούς ισοζυγίου της Γενικής Κυβέρνησης σε πλεονασματικό επίπεδο.

Σύμφωνα με το Προσχέδιο ΚΠ 2027, ο ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών της Γενικής Κυβέρνησης για το 2025 διαμορφώθηκε σε 2,8%, υπολειπόμενος κατά 0,9 ποσοστιαίες μονάδες από το συνιστώμενο όριο αύξησης του 3,7%, σύμφωνα με το ΜΔΣ 2025-2028, όπως αυτό εγκρίθηκε από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.[26] Σε σωρευτικούς όρους, ο ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025 διαμορφώθηκε σε 2,7%, σημαντικά χαμηλότερα από το συνιστώμενο όριο του 6,5%. Ως αποτέλεσμα, στον λογαριασμό ελέγχου (control account), το σωρευτικό υπόλοιπο διαμορφώθηκε σε -1,4% του ΑΕΠ, και μετά την ενσωμάτωση της ευελιξίας που σχετίζεται με την αύξηση των αμυντικών δαπανών, στον ενισχυμένο λογαριασμό

24. Στις 30 Απριλίου 2024 τέθηκε σε ισχύ το νέο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, βασικά στοιχεία του οποίου αποτελούν, ο Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία, με την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) 1466/97 του Συμβουλίου (ΕΕ L, 2024/1263, 30.4.2024), ο Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1264 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, με την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) 1467/97 σχετικά με την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L, 2024/1264, 30.4.2024) και η Οδηγία (ΕΕ) 2024/1265 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, με την τροποποίηση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών (ΕΕ L, 2024/1265, 30.4.2024).
25. Στο πλαίσιο του Κανόνα Καθαρών (Εθνικά Χρηματοδοτούμενων Πρωτογενών) Δαπανών, όπως προβλέπεται στο Άρθρο 36 Ν.4270/2014, η ποσοστιαία μεταβολή των καθαρών δαπανών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που καθορίζονται στην εκάστοτε ισχύουσα σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, σχετικά με την έγκριση του Εθνικού Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού και Διαρθρωτικού Σχεδίου.
26. Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2025), «Σύσταση του Συμβουλίου της 21ης Ιανουαρίου 2025 για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Ελλάδας», C/2025/661, 10.2.2025.

ελέγχου (augmented control account) σε -1,6% του ΑΕΠ.[27] Τα εν λόγω περιθώρια επιτρέπουν δημοσιονομικό χώρο για αύξηση των καθαρών δαπανών κατά την περίοδο 2026–2028, παραμένοντας παράλληλα εντός των ορίων του νέου δημοσιονομικού πλαισίου (βλ. Διάγραμμα Β.5).

Διάγραμμα Β.5: Διαθέσιμος δημοσιονομικός χώρος (% του ΑΕΠ) με την ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής για δαπάνες άμυνας και ενέργειας

Πηγές: ΥΠΕΘΟ, ΠΚΠ 2027, επεξεργασία ΕΔΣ.

Για το 2026, σύμφωνα με το ΠΚΠ 2027, η ετήσια αύξηση των καθαρών πρωτογενών δαπανών εκτιμάται σε 8%, έναντι συνιστώμενου ορίου 3,6%. Σε σωρευτικούς όρους, όμως, για την περίοδο 2024-2026, η αύξηση προβλέπεται να διαμορφωθεί σε 10,8%, έναντι του συνιστώμενου ορίου 10,3%. Για το 2027, η ετήσια αύξηση των καθαρών πρωτογενών δαπανών προβλέπεται σε 3,6%, έναντι του συνιστώμενου ορίου 3,1%, ενώ σε σωρευτικούς όρους για την περίοδο 2024-2027 ανέρχεται σε 14,9%, έναντι συνιστώμενου ορίου 13,7%. Ως αποτέλεσμα, η υπέρβαση των συνιστώμενων ορίων αποτυπώνεται στο σωρευτικό υπόλοιπο του λογαριασμού ελέγχου, το οποίο διαμορφώνεται σε 0,3% του ΑΕΠ το 2026 και σε 0,5% του ΑΕΠ το 2027. Ωστόσο, μετά την ενσωμάτωση της ευελιξίας που προκύπτει από την ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής για την αμυντική ασφάλεια, η οποία διευρύνθηκε με τη δυνατότητα υπολογισμού μέτρων ενεργειακής ασφάλειας, το αντίστοιχο υπόλοιπο του ενισχυμένου λογαριασμού ελέγχου περιορίζεται σχεδόν στο μηδέν.[28] Συγκεκριμένα, οι αμυντικές δαπάνες εκτιμώνται αυξημένες κατά περίπου 0,4% του ΑΕΠ για το 2026 και κατά 0,3% του ΑΕΠ το 2027 σε σύγκριση με το έτος βάσης 2024 και το δημοσιονομικό κόστος των μέτρων ενέργειας, που εντάσσεται σε αυτό το πλαίσιο, εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε 0,2% του ΑΕΠ το 2027.

Σημειώνεται ότι σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της τιμής αναφοράς του 3% του

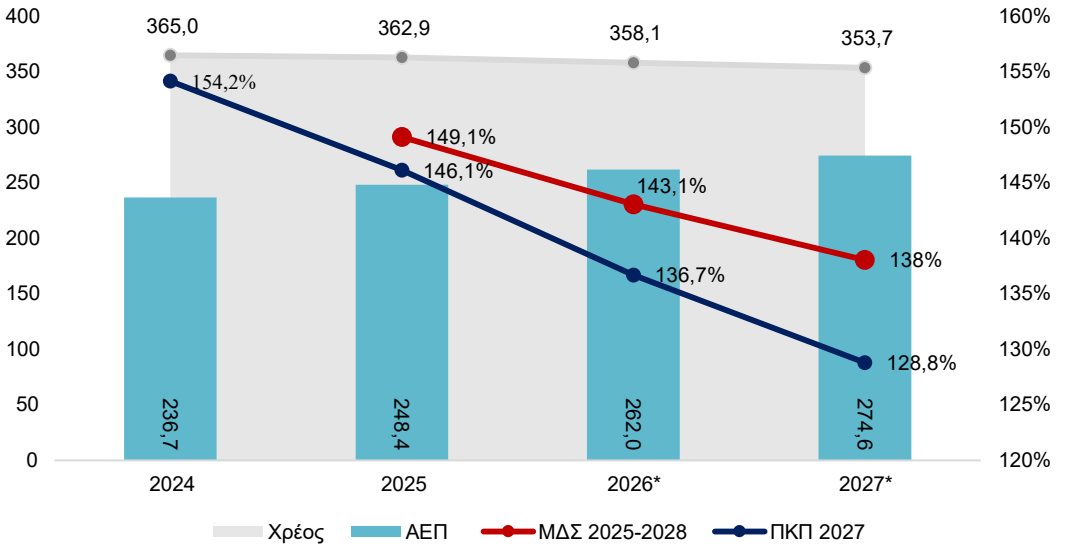
27. Απόκλιση από τον κανόνα καθαρών δαπανών επιτρέπεται σύμφωνα με το Άρθρο 26 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263: «σε εξαιρετικές περιστάσεις εκτός του ελέγχου του κράτους μέλους με σημαντικό αντίκτυπο στα δημόσια οικονομικά του, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θέτει σε κίνδυνο τη δημοσιονομική βιωσιμότητα μεσοπρόθεσμα». Ανάλυση σχετικά με την εθνική ρήτρα διαφυγής βλ. υποενότητα 7.2.

28. Σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής – Καθοδήγηση προς τα κράτη μέλη σχετικά με την επέκταση, στην ενεργειακή ασφάλεια, του πεδίου εφαρμογής της εθνικής ρήτρας διαφυγής, (ΕΕ C, C/2026/4514, 18.8.2026), το συνολικό υφιστάμενο ανώτατο όριο του 1,5% του ΑΕΠ της εθνικής ρήτρας διαφυγής παραμένει και το δημοσιονομικό κόστος των μέτρων ενεργειακής ασφάλειας δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 0,3% του ΑΕΠ ετησίως, ενώ το σωρευτικό κόστος αυτών των μέτρων έως το τέλος του 2028 δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 0,6% του ΑΕΠ. Βλ. υποενότητα 7.2.

ΑΕΠ για το έλλειμμα Γενικής Κυβέρνησης, το οποίο παρουσιάζει σταθερά σημαντικά καλύτερο αποτέλεσμα σε σχέση με τα όρια του ΜΔΣ 2025-2028. Παράλληλα, διασφαλίζεται τόσο για το τρέχον όσο και για το επόμενο έτος πλεονασματικό πρωτογενές αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης, το οποίο διαμορφώνεται σε επίπεδα υψηλότερα από τις αντίστοιχες προβλέψεις του ΜΔΣ 2025-2028, σε πλήρη συμμόρφωση με τον εθνικό αριθμητικό δημοσιονομικό κανόνα.

Σε ό,τι αφορά την εξέλιξη του δημόσιου χρέους, σύμφωνα με τις τελευταίες ανακοινώσεις της ΕΛΣΤΑΤ, ο λόγος του χρέους προς το ΑΕΠ διαμορφώθηκε στο 146,1% το 2025, καταγράφοντας σημαντική υποχώρηση κατά 8 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2024 (βλ. Διάγραμμα Β.6). Σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΥΠΕΘΟ (Οκτώβριος 2026), η πτωτική αυτή πορεία αναμένεται να συνεχιστεί και την επόμενη διετία, με τον λόγο χρέους προς ΑΕΠ να υποχωρεί στο 136,7% το 2026 και στο 128,8% το 2027. Η προβλεπόμενη πορεία του λόγου χρέους προς ΑΕΠ παραμένει πιο ικανοποιητική σε σχέση το πλαίσιο των μεσοπρόθεσμων προβλέψεων του ΜΔΣ 2025-2028. Ειδικότερα, το 2025 ο λόγος χρέους προς ΑΕΠ διαμορφώθηκε 3 ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερα από το αντίστοιχο όριο, ενώ η διαφορά αυτή αναμένεται να διευρυνθεί σε 6,4 ποσοστιαίες μονάδες το 2026 και σε 9,2 ποσοστιαίες μονάδες το 2027, επιβεβαιώνοντας την καλύτερη του αναμενομένου πορεία του χρέους.

Διάγραμμα Β.6: Δημόσιο χρέος Γενικής Κυβέρνησης, 2024-2027

Πηγή: Προβλέψεις ΥΠΕΘΟ, Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό-Διαρθρωτικό Σχέδιο 2025-2028 (Σεπτέμβριος 2024), Προσχέδιο Κρατικού Προϋπολογισμού 2027 (Οκτώβριος 2026). Επεξεργασία δεδομένων ΕΔΣ.
*Το έτος 2026 αφορά εκτίμηση και το 2027 πρόβλεψη.

Πρέπει βέβαια να τονιστεί ότι, παρά τη σημαντική μείωση του λόγου χρέους προς ΑΕΠ, απαιτείται διαρκής δημοσιονομική επαγρύπνηση, καθώς το δημόσιο χρέος της ελληνικής οικονομίας παραμένει το υψηλότερο στην ΕΕ και σημαντικά υψηλότερο από την τιμή αναφοράς του 60% του ΑΕΠ που προβλέπεται στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.[29] Η ανάγκη αυτή γίνεται εντονότερη στο νέο διεθνές περιβάλλον υψηλότερων επιτοκίων, το οποίο δύναται να αυξήσει σταδιακά το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους, καθώς λήγουσες υποχρεώσεις θα αναχρηματοδοτούνται και ο νέος δανεισμός θα συνάπτεται με λιγότερο ευνοϊκούς όρους. Η μεγάλη μέση διάρκεια και το υψηλό ποσοστό σταθερού επιτοκίου του ελληνικού χρέους αμβλύνουν την επίπτωση αυτή, χωρίς όμως να την εξαλείφουν.

29. Αναλυτικότερα για το χρέος βλ. Κεφάλαιο 8.

7.2 Εθνική ρήτρα διαφυγής

Η εθνική ρήτρα διαφυγής, όπως προβλέπεται στον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263, παρέχει τη δυνατότητα προσωρινής απόκλισης από την εγκεκριμένη πορεία των καθαρών δαπανών σε περίπτωση εξαιρετικών περιστάσεων εκτός του ελέγχου των κρατών μελών, οι οποίες έχουν σημαντικές δημοσιονομικές επιπτώσεις.[30] Η αυξημένη γεωπολιτική αβεβαιότητα που προέκυψε μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία έχει οδηγήσει σε αυξημένες ανάγκες αμυντικών δαπανών σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, η Κοινή Λευκή Βίβλος για την Ευρωπαϊκή Ετοιμότητα Άμυνας 2030 (European Defence Readiness 2030) ενθάρρυνε τα κράτη μέλη να εξετάσουν τη συντονισμένη ενεργοποίηση της εν λόγω ρήτρας προκειμένου να ανταποκριθούν στις αυξημένες αμυντικές τους ανάγκες.[31] Το ΕΔΣ έχει αναγνωρίσει ότι η σημαντική δημοσιονομική επιβάρυνση που προκύπτει από τις υφιστάμενες ή/και προγραμματισμένες αμυντικές δαπάνες πληροί τα κριτήρια μιας τέτοιας έκτακτης περίστασης με την αξιολόγηση του σχετικού αιτήματος ενεργοποίησης της εθνικής ρήτρας διαφυγής του ΥΠΕΘΟ.[32] Το Συμβούλιο της ΕΕ με τη Σύσταση της 8ης Ιουλίου 2025 επιτρέπει στην Ελλάδα να αποκλίνει από τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών για δαπάνες άμυνας, συνολικού ύψους 1,5% του ΑΕΠ σωρευτικά έως το 2028.[33]

Μετά τις εξελίξεις στη Μέση Ανατολή τον Φεβρουάριο του 2026, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε στις 3 Ιουνίου 2026, στο πλαίσιο του Εαρινού Πακέτου του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, τη δυνατότητα διεύρυνσης του πεδίου εφαρμογής της υφιστάμενης εθνικής ρήτρας διαφυγής, ώστε να συμπεριληφθούν συγκεκριμένα μέτρα που ενισχύουν την ενεργειακή ασφάλεια και ταυτόχρονα επιταχύνουν την ενεργειακή μετάβαση από τα ορυκτά καύσιμα.[34] Το υφιστάμενο ανώτατο όριο ευελιξίας, ύψους έως 1,5 % του ΑΕΠ σε πρόσθετες δαπάνες στο πλαίσιο της εθνικής ρήτρας διαφυγής για την άμυνα, θα παραμείνει αμετάβλητο. Το Υπουργείο υπέβαλε σχετικό αίτημα στις 6 Αυγούστου 2026.[35] Δεδομένου ότι το συνολικό όριο της εθνικής ρήτρας δεν διευρύνθηκε, η προηγούμενη γνώμη του ΕΔΣ εξακολουθεί να ισχύει ως προς τη δυνατότητα διεύρυνσης του δημοσιονομικού περιθωρίου και για τη λήψη μέτρων ενεργειακής προσαρμογής.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή εξειδίκευσε περαιτέρω, στις 18 Αυγούστου 2026, τους όρους διεύρυνσης της εφαρμογής της εθνικής ρήτρας διαφυγής για την κάλυψη ενεργειακών δαπανών.[36] Ειδικότερα, προβλέπεται ότι μπορούν να ληφθούν υπόψη μέτρα ενεργειακής ασφάλειας που αποφασίστηκαν μετά τις 28 Φεβρουαρίου 2026. Παράλληλα, διευκρινίζεται ότι μπορεί να παρασχεθεί πρόσθετη δημοσιονομική ευελιξία για τις σχετικές δαπάνες, ακόμη και στην

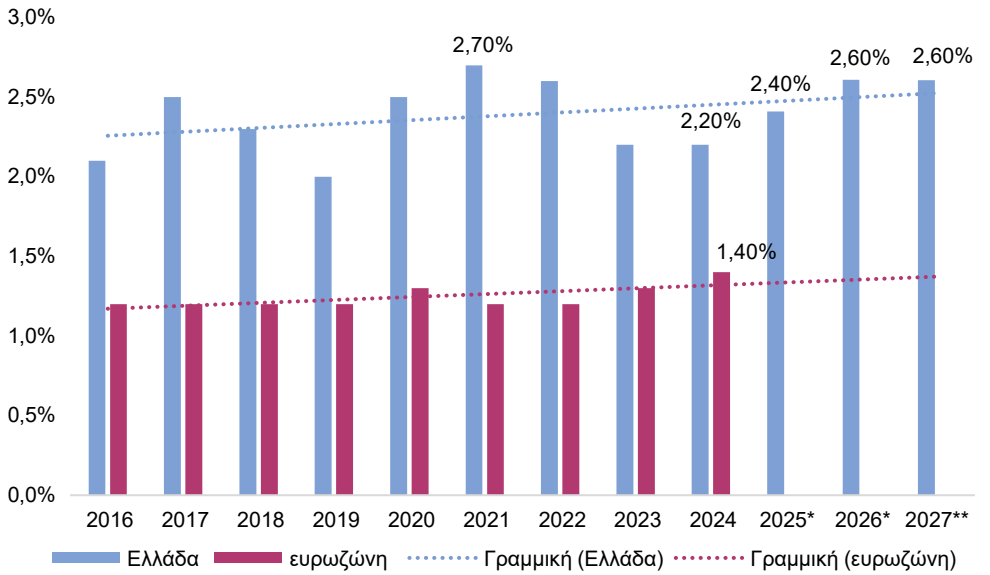
30. Άρθρο 26 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263: «εξαιρετικές περιστάσεις εκτός του ελέγχου του κράτους μέλους με σημαντικό αντίκτυπο στα δημόσια οικονομικά του, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θέτει σε κίνδυνο τη δημοσιονομική βιωσιμότητα μεσοπρόθεσμα».
31. Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2025), «Κοινή Λευκή Βίβλος για την ευρωπαϊκή αμυντική ετοιμότητα έως το 2030», JOIN (2025) 120 τελικό, Βρυξέλλες 19.3.2025.
32. Hellenic Fiscal Council (2025), "Assessment of the compliance of the budgetary outturns data reported in the Annual Progress Report 2025 and of activation of the national escape clause", April 2025.
33. Συμβούλιο ΕΕ, (2025), «Σύσταση του Συμβουλίου της 8ης Ιουλίου 2025 που επιτρέπει στην Ελλάδα να αποκλίνει από τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών οι οποίοι καθορίζονται από το Συμβούλιο δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263 (Ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής)», Σειρά C, C/2025/3965, 20.8.2025.
34. Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2026), «Ευρωπαϊκό εξάμηνο 2026 – Εαρινή Δέσμη, Ανακοίνωση της επιτροπής προς το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, το συμβούλιο, την ευρωπαϊκή κεντρική τράπεζα, την ευρωπαϊκή οικονομική και κοινωνική επιτροπή, την επιτροπή των περιφερειών και την ευρωπαϊκή τράπεζα επενδύσεων», COM(2026) 200 final, Βρυξέλλες, 03.06.2026.
35. Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (2026), «Υποβλήθηκε το αίτημα για την ενεργοποίηση της ρήτρας διαφυγής για την ενεργειακή ανθεκτικότητα», Δελτίο Τύπου, 6 Αυγούστου 2026.
36. Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2026), «Ανακοίνωση της Επιτροπής - Καθοδήγηση προς τα κράτη μέλη σχετικά με την επέκταση, στην ενεργειακή ασφάλεια, του πεδίου εφαρμογής της εθνικής ρήτρας διαφυγής», C/2026/4514, 18.8.2026.

περίπτωση που ένα κράτος μέλος προσεγγίζει το σωρευτικό όριο του 1,5% του ΑΕΠ για τις αμυντικές δαπάνες έως το 2028, υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται η δημοσιονομική βιωσιμότητα. Για τα μέτρα ενεργειακής προσαρμογής, η διεύρυνση της εθνικής ρήτρας διαφυγής επιτρέπει πρόσθετη δημοσιονομική ευελιξία έως 0,3% του ΑΕΠ ετησίως και έως 0,6% του ΑΕΠ σωρευτικά για την περίοδο 2026–2028. Το όριο αυτό περιλαμβάνεται στο συνολικό ανώτατο όριο του 1,5% του ΑΕΠ.

Στις 9 Οκτωβρίου 2026, το Συμβούλιο της ΕΕ ενέκρινε τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της εθνικής ρήτρας διαφυγής, ώστε να καλύπτει επιλεγμένα μέτρα ενεργειακής προσαρμογής στο πλαίσιο των δημοσιονομικών κανόνων που βρίσκονται σε ισχύ.[37] Στην ίδια κατεύθυνση, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 15 και 16 Οκτωβρίου 2026, υπογραμμίζει την ανάγκη αντιμετώπισης του αυξημένου ενεργειακού κόστους και καλεί την Επιτροπή να εξετάσει και να προετοιμάσει επιπλέον πλαίσιο μέτρων με βραχυπρόθεσμο ορίζοντα εφαρμογής, συνυπολογίζοντας τις δημοσιονομικές συνθήκες που επικρατούν στα κράτη μέλη και την διαφορά στις τιμές ενέργειας.[38]

Η εθνική ρήτρα διαφυγής για τις αμυντικές δαπάνες στην Ελλάδα βασίζεται στη μεταβολή των σχετικών δαπανών ως ποσοστού του ΑΕΠ σε σχέση με το έτος βάσης 2024 (2,2% του ΑΕΠ, βλ. Διάγραμμα Β.7). Σύμφωνα με το Draft Budgetary Plan 2027, οι αμυντικές δαπάνες εκτιμάται ότι θα ανέλθουν σε 2,4% του ΑΕΠ το 2025 και σε 2,6% το 2026 και το 2027. Η αντίστοιχη δημοσιονομική ευελιξία εκτιμάται σε 0,2% του ΑΕΠ το 2025, 0,4% το 2026 και 0,3% το 2027 περίπου.[39] Τα επίπεδα αυτά είναι σημαντικά υψηλότερα από τον μέσο όρο της ευρωζώνης, όπου οι αμυντικές δαπάνες διαμορφώνονται σε περίπου 1,2%-1,4% του ΑΕΠ.

Διάγραμμα Β.7: Αμυντικές δαπάνες ευρωζώνης- Ελλάδας, 2016-2027 (% ΑΕΠ)

Πηγές: Eurostat, ΥΠΕΘΟ, Draft Budgetary Plan 2027 (Οκτώβριος 2026). Επεξεργασία ΕΔΣ.
*Τα έτη 2025, 2026 αποτελούν εκτιμήσεις. **Το έτος 2027 αποτελεί πρόβλεψη.

37. Συμβούλιο ΕΕ (2026), «Σύσταση του Συμβουλίου της 9ης Οκτωβρίου 2026 που επιτρέπει στην Ελλάδα να αποκλίνει από τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών οι οποίοι καθορίζονται από το Συμβούλιο δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263 (Ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής)», C/2026/5419, 16.10.2026.
38. Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (2026), «Συμπεράσματα της συνόδου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, 15 και 16 Οκτωβρίου 2026» EUCO 14/26, CO EUR 12, CONCL 3, Βρυξέλλες, 16 Οκτωβρίου 2026, συμπέρασμα 6 «…Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να εξετάσει και να προτείνει, εφόσον χρειάζεται, περαιτέρω μέτρα για τη βραχυπρόθεσμη αντιμετώπιση των διαρκώς αυξανόμενων τιμών της ενέργειας, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις ειδικές περιστάσεις των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των διαφορών στις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας».
39. Βλ. Διαγράμματα Β.5, υποενότητα 7.1.

Η επέκταση της εθνικής ρήτρας διαφυγής ώστε να καλύπτει και επιλεγμένα μέτρα ενεργειακής προσαρμογής διευρύνει περαιτέρω τα περιθώρια δημοσιονομικής ευελιξίας. Ειδικότερα, στο Προσχέδιο ΚΠ 2027 παρουσιάζονται ενδεικτικά τα μέτρα που προγραμματίζεται να ενταχθούν στο πλαίσιο αυτό έως το 2028, συνολικού ύψους 0,6% του ΑΕΠ (1 δισ. ευρώ), ενώ οι σχετικές δαπάνες μόνο για το 2027 εκτιμώνται σε 0,2% του ΑΕΠ. Μεταξύ των κυριότερων μέτρων περιλαμβάνονται σιδηροδρομικά έργα για την ενίσχυση της ασφάλειας και την επέκταση του δικτύου (320 εκατ. ευρώ), προγράμματα εγκατάστασης συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας μέσω μπαταριών για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και αντλιών θερμότητας και ηλιακών θερμοσιφώνων (200 εκατ. ευρώ έκαστο), καθώς και έργα ενεργειακής αναβάθμισης δημόσιων κτιρίων και πανεπιστημίων μέσω του προγράμματος «ΗΛΕΚΤΡΑ» (117 εκατ. ευρώ).

Δεδομένου του υψηλού δημόσιου χρέους της Ελλάδας, η αξιοποίηση της δημοσιονομικής ευελιξίας θα πρέπει να συνδυάζεται με τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών. Καθώς η ισχύς της ρήτρας εκτείνεται έως το 2028, οι ενεργειακές παρεμβάσεις που θα συνεχιστούν μετά τη λήξη της θα πρέπει να ενσωματωθούν στους εθνικούς προϋπολογισμούς, με κατάλληλη ιεράρχηση των δαπανών. Παράλληλα, τυχόν αυξημένο επίπεδο δημόσιου χρέους ως αποτέλεσμα της αξιοποίησης της παρεχόμενης ευελιξίας θα συνεκτιμηθεί κατά τον καθορισμό των απαιτήσεων για τα επόμενα μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια, ενδέχεται δε να συνεπάγονται την ανάγκη πρόσθετης δημοσιονομικής προσαρμογής κατά τα επόμενα έτη. Ως εκ τούτου, απαιτείται προσεκτική αξιολόγηση των μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών επιπτώσεων των μέτρων που αποκλίνουν από τη συνιστώμενη πορεία των καθαρών δαπανών, ακόμη και όταν οι σχετικές αποκλίσεις καλύπτονται από το ισχύον πλαίσιο δημοσιονομικής ευελιξίας.

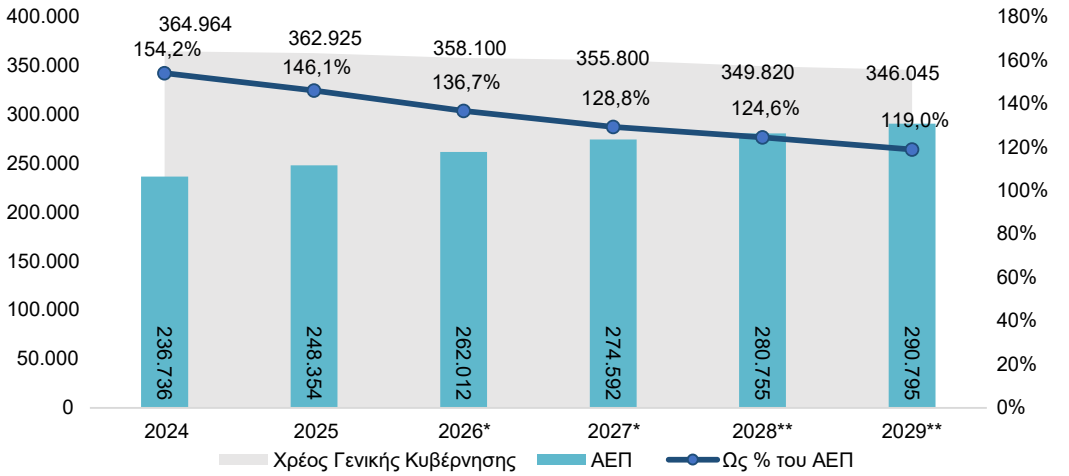
8. Δημόσιο χρέος

8.1 Εξέλιξη του δημοσίου χρέους

Το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ για το 2026 αναμένεται να διαμορφωθεί στο 136,7%, καταγράφοντας μείωση κατά 9,4 ποσοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με το 2025 (βλ. Διάγραμμα Β.8). Αυτό σημαίνει μια εντυπωσιακή μείωση περισσότερο από 60 ποσοστιαίες μονάδες από τη κορύφωση του 2021.

Η αποκλιμάκωση αυτή προβλέπεται να συνεχιστεί και το 2027, με το χρέος να υποχωρεί περαιτέρω κατά 7,9 ποσοστιαίες μονάδες και να διαμορφώνεται στο 128,8% του ΑΕΠ. Αν οι προβλέψεις αυτές επαληθευτούν, το δημόσιο χρέος της χώρας αναμένεται να υποχωρήσει κάτω από το όριο του 140% του ΑΕΠ εντός του 2026, ένα ορόσημο με ιδιαίτερο συμβολισμό για τη μακροχρόνια προσπάθεια δημοσιονομικής σταθεροποίησης.

Διάγραμμα Β.8: Εξέλιξη χρέους Γενικής Κυβέρνησης, Ελλάδα, 2024-2029 (% ΑΕΠ)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ για τα έτη 2024 και 2025, ΥΠΕΘΟ, Προσχέδιο Κρατικού Προϋπολογισμού 2027 (Οκτώβριος 2026) για το έτη 2026 και 2027, και Πολυετής Δημοσιονομικός Προγραμματισμός 2026-2029 (Νοέμβριος 2025) για τα έτη 2028 και 2029.
*Εκτίμηση **Πρόβλεψη.

Η θετική αυτή εξέλιξη οφείλεται πρωτίστως στους σταθερούς ρυθμούς ανάπτυξης του ΑΕΠ και στη διατήρηση υψηλών πρωτογενών πλεονασμάτων. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Draft Budgetary Plan 2026 για τη δυναμική του χρέους, τα πρωτογενή πλεονάσματα αναμένεται να οδηγήσουν σε μείωση του λόγου χρέους προς ΑΕΠ κατά 3,6 ποσοστιαίες μονάδες το 2026 και κατά 3,3 ποσοστιαίες μονάδες το 2027 (βλ. Πίνακα Β.8). Παράλληλα, σημαντική είναι η ευνοϊκή επίδραση της διαφοράς μεταξύ του έμμεσου επιτοκίου δανεισμού και του ρυθμού μεταβολής του ονομαστικού ΑΕΠ (snowball effect), η οποία εκτιμάται ότι θα μειώσει τον λόγο χρέους κατά 4,7 ποσοστιαίες μονάδες το 2026 και κατά 3,1 ποσοστιαίες μονάδες το 2027. Ειδικότερα, η επίδραση αυτή προκύπτει από δύο επιμέρους συνιστώσες: αφενός, την πραγματική οικονομική ανάπτυξη, η οποία εκτιμάται ότι θα μειώσει τον λόγο χρέους κατά 2,8 ποσοστιαίες μονάδες το 2026 και κατά 3,0 ποσοστιαίες μονάδες το 2027, και αφετέρου, τον πληθωρισμό, ο οποίος μέσω της αύξησης του ονομαστικού ΑΕΠ αναμένεται να οδηγήσει σε περαιτέρω αποκλιμάκωση του λόγου χρέους κατά 4,9 και 3,2 ποσοστιαίες μονάδες αντίστοιχα.

Πίνακας Β.8: Διάρθρωση της μεταβολής του λόγου χρέους προς ΑΕΠ (ποσοστιαίες μονάδες)

Συνιστώσα	2026	2027
Μεταβολή λόγου χρέους προς ΑΕΠ	-9,4	-7,9
Πρωτογενές αποτέλεσμα	-3,6	-3,3
Snowball effect	-4,7	-3,1
Επίδραση κόστους εξυπηρέτησης του χρέους (επιτόκιο)	+3,0	+3,1
Επίδραση πραγματικής ανάπτυξης	-2,8	-3,0
Επίδραση πληθωρισμού	-4,9	-3,2
Προσαρμογή ελλείμματος-χρέους (Stock-flow adjustments)	-1,1	-1,4

Πηγή: ΥΠΕΘΟ, Draft Budgetary Plan 2027 (Οκτώβριος 2026). Οι αρνητικές τιμές υποδηλώνουν μείωση του λόγου χρέους προς ΑΕΠ και οι θετικές αύξηση.

Την παραπάνω δυναμική επιβεβαιώνουν και οι αναλύσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του ΔΝΤ και του ΟΟΣΑ.[40] Οι δύο πρώτοι συμφωνούν ότι η αποκλιμάκωση βασίζεται τόσο στο ευ-

40. Βλ. European Economic Forecast, Spring 2026, 2026 Country report - Greece - EC SWD(2026) 208 final, IMF-Greece 2026 Article IV, OECD Economic Outlook, Volume 2026 Issue 1.

νοϊκό snowball effect όσο και στα ισχυρά πρωτογενή πλεονάσματα, τα οποία, όπως υπογραμμίζουν, υποστηρίζονται ενεργά από την αποτελεσματική πάταξη της φοροδιαφυγής. Παράλληλα, η πορεία αυτή επιταχύνθηκε και από στρατηγικές διαχειριστικές παρεμβάσεις, με το ΔΝΤ να αναδεικνύει την πρόωρη αποπληρωμή των δανείων του μηχανισμού στήριξης.[41] Ωστόσο, παρά τη θετική αποτίμηση της τρέχουσας πορείας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το ΔΝΤ υιοθετούν πιο συντηρητική στάση στις μεσοπρόθεσμες προβλέψεις τους για την ανάπτυξη, γεγονός που καθιστά λιγότερο ευνοϊκή την προβλεπόμενη τροχιά του λόγου χρέους προς ΑΕΠ. Αντιθέτως ο ΟΟΣΑ, τονίζοντας το ιστορικά υψηλό πλεόνασμα του 2025 καθώς και την προβλεπόμενη διατήρηση των πλεονασμάτων το 2026 και 2027, εμφανίζεται ελαφρώς πιο αισιόδοξος από το Υπουργείο Οικονομικών.

8.2 Τόκοι δημόσιου χρέους

Αν και το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ έχει μειωθεί και μάλιστα με εντυπωσιακούς ρυθμούς από το 2021, παραμένει το υψηλότερο στην ΕΕ. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, υψηλές πληρωμές τόκων, και αυτό συμβαίνει παρά το γεγονός ότι από το 2012 το μεγαλύτερο μέρος του ελληνικού δημόσιου χρέους βρίσκεται στα χέρια ευρωπαϊκών θεσμών, με χαμηλά μη-αγοραία επιτόκια και πολύ μεγάλη διάρκεια αποπληρωμής. Ο Πίνακας Β.9 παρουσιάζει δεδομένα και προβλέψεις για τις πληρωμές τόκων ως ποσοστό του ΑΕΠ.[42]

Πίνακας Β.9: Πληρωμές τόκων επί του δημόσιου χρέους (ως % του ΑΕΠ)

	Ελλάδα	Μ.Ο. ευρωζώνης
2012-2016	4,1	2,6
2017-2021	3	1,7
2025	3,2	1,9
2026	3,2	2,1

Πηγή: European Commission, Economic Forecast, Spring 2026.

Η Ελλάδα έχει το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό σε δαπάνες για πληρωμές τόκων στην ευρωζώνη, μετά την Ιταλία, ενώ, όπως παρατηρείται από τον παραπάνω πίνακα, καταγράφει διαχρονικά υψηλότερα ποσοστά από το μέσο όρο των χωρών της ευρωζώνης. Αξίζει να επισημανθεί ότι το ποσοστό του ΑΕΠ που κατευθύνεται στην εξυπηρέτηση των τόκων του δημόσιου χρέους είναι αντίστοιχου μεγέθους με εκείνο που διατίθεται για αμυντικές δαπάνες (πρόσφατα περίπου 2,7% του ΑΕΠ), ενώ ήταν ακόμα υψηλότερο τα προηγούμενα έτη.

Μια αύξηση των επιτοκίων νέου κρατικού δανεισμού θα επιδεινώσει περαιτέρω την κατάσταση. Οι πρόσφατες εξελίξεις των επιτοκίων διεθνώς αναλύονται παρακάτω.[43]

8.3 Σύνθεση του δημόσιου χρέους

Ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της ελληνικής μακροοικονομίας είναι το ύψος και η σύνθεση του δημόσιου χρέους της. Όσον αφορά το ύψος του, όπως έχει ήδη αναφερθεί παραπάνω, η Ελλάδα καταγράφει τον υψηλότερο λόγο δημόσιου χρέους προς ΑΕΠ στην ΕΕ. Ωστόσο, εξίσου σημαντική είναι και η σύνθεσή του. Κατά τη διάρκεια της κρίσης δημόσιου χρέους, την περίοδο 2010–2018, η Ελλάδα έλαβε τρία επίσημα χρηματοδοτικά πακέτα στήριξης, υπό τη μορφή δανείων από ευρωπαϊκούς δημόσιους θεσμούς και το ΔΝΤ, συνολικού ύψους περίπου 290 δισ.

41. Βλ. παρακάτω υποενότητα 9.2.
42. Βλ. European Commission, Economic Forecast, Spring 2026.
43. Βλ. υποενότητα 8.4.

ευρώ, με χαμηλά επιτόκια.[44] Πιο πρόσφατα, η Ελλάδα έλαβε επίσης νέα δάνεια στο πλαίσιο του ΤΑΑ.[45] Τα παραπάνω συνεπάγονται ότι, από την εκδήλωση της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης το 2008 και, ιδίως, από το 2010 και έπειτα, ο μεγαλύτερος κάτοχος του ελληνικού δημόσιου χρέους ήταν επίσημοι, μη αγοραίοι θεσμοί, όπως οι προαναφερθέντες. Οι κάτοχοι του ελληνικού δημόσιου χρέους παρουσιάζονται στον Πίνακα Β.10. Επισημαίνεται ότι, στον εν λόγω πίνακα, στους λεγόμενους επίσημους δανειστές, όπως η ΕΕ, περιλαμβάνεται και η Τράπεζα της Ελλάδος.

Πίνακας Β.10: Σύνθεση Δημόσιου Χρέους ανά Πιστωτή

Έτος	Ποσοστό που κατέχουν επίσημοι δανειστές (% του συνολικού δημόσιου χρέους)	Ποσοστό που κατέχουν ιδιωτικοί δανειστές (% του συνολικού δημόσιου χρέους)
2010	16	84
2011	26	74
2012	82	18
2013	85	15
2014	82	18
2015	82	18
2016	82	18
2017	83	17
2018	83	17
2019	82	18
2020	80	20
2021	77	23
2022	76	24
2023	75	25
2024	74	26
2025	73	27

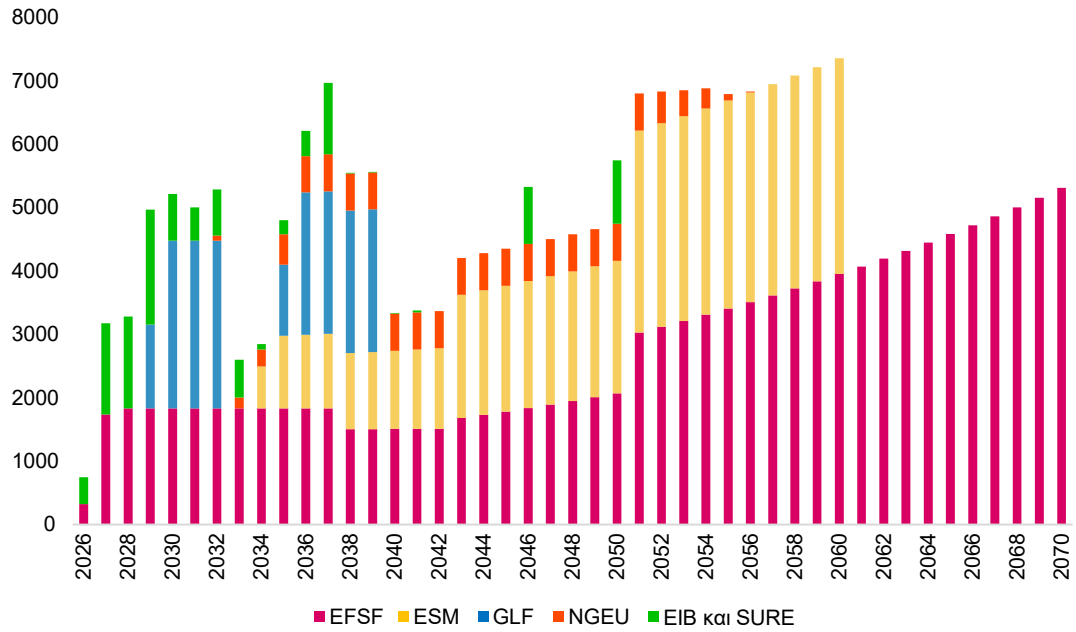
Πηγή: Σύνθεση Δημόσιου Χρέους ανά Πιστωτή, ΟΔΔΗΧ, 5/2026. Υπολογισμοί ΕΔΣ.

Ως αποτέλεσμα των παραπάνω επίσημων δανείων, οι οφειλές προς τους επίσημους ευρωπαϊκούς θεσμούς από τα δάνεια στήριξης, καθώς και από τα νεότερα δάνεια του RRF/NGEU, ανέρχονται σήμερα σε περίπου 65% του δημόσιου χρέους, που αντιστοιχεί σε περίπου 95% του ΑΕΠ της χώρας. Τα δάνεια αυτά, πρέπει να αποπληρωθούν έως το 2070, μέσω ετήσιων άνισων δόσεων με χρονοδιάγραμμα που απεικονίζεται στο Διάγραμμα Β.9.

44. Η εφαρμογή των τριών προγραμμάτων μακροοικονομικής προσαρμογής (2010-2018) συνοδεύτηκε από σημαντική δανειακή χρηματοδότηση, η οποία προήλθε από τρεις βασικές πηγές: το Greek Loan Facility (GLF), δηλαδή διμερή δάνεια από κράτη μέλη της ΕΕ, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF) και τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ESM). Από τα συνολικά 52,9 δισ. ευρώ που χορηγήθηκαν μέσω του GLF, παραμένουν ανεξόφλητα 19,37 δισ. ευρώ, ενώ από τη χρηματοδότηση ύψους 141,8 δισ. ευρώ που παρασχέθηκε από το EFSF, το ανεξόφλητο υπόλοιπο ανέρχεται σε περίπου 124,3 δισ. ευρώ. Τέλος, η χρηματοδοτική συνδρομή ύψους 59,4 δισ. ευρώ από τον ESM, στο πλαίσιο του τρίτου προγράμματος, προβλέπεται να αποπληρωθεί κατά την περίοδο 2034-2060. Στις ανωτέρω υποχρεώσεις προστίθενται οι δανειακές υποχρεώσεις προς την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (European Investment Bank, EIB) και το πρόγραμμα στήριξης για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency, SURE) με συνολικό ανεξόφλητο υπόλοιπο ύψους 11,5 δισ. ευρώ.

45. Η εξυπηρέτηση δανειακών υποχρεώσεων που απορρέουν από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Recovery and Resilience Fund, RRF) συνολικού ποσού 11,7 δισ. ευρώ, αναμένεται να αποπληρωθεί από το 2032 έως το 2055.

Διάγραμμα Β.9: Χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής επίσημων δανείων

Πηγή: Χρονοδιάγραμμα λήξεως χρέους Κεντρικής Διοίκησης στις 30/06/2026 (εκατ. ευρώ), ΟΔΔΗΧ και επεξεργασία ΕΔΣ.

Είναι γνωστό ότι, η αποπληρωμή του χρέους μπορεί να επιτευχθεί με τους εξής τρόπους: (α) μέσω της διατήρησης πρωτογενών δημοσιονομικών πλεονασμάτων σε βάθος χρόνου, (β) μέσω της αντικατάστασης του επίσημου χρέους με νέο χρέος προς ιδιώτες, με επιτόκια που διαμορφώνονται στην αγορά, και (γ) μέσω της ευνοϊκής διαφοράς μεταξύ του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης και του επιτοκίου δανεισμού. Εναλλακτικά, μπορεί να επιτευχθεί μέσω συνδυασμού των παραπάνω. Ωστόσο, η πρώτη επιλογή συνεπάγεται σημαντικές οικονομικές απαιτήσεις και είναι κοινωνικά δύσκολο να διατηρηθεί επί σειρά ετών. Η δεύτερη ενδέχεται να οδηγήσει σε κρίση χρέους. Συνεπώς, η τρίτη επιλογή αποτελεί την πλέον ενδεδειγμένη στρατηγική, καθώς προϋποθέτει τη διαμόρφωση ενός αναπτυξιακού προτύπου, ικανού να διασφαλίσει τη συνέχιση της αναπτυξιακής δυναμικής μιας οικονομίας σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

8.4 Πιστοληπτική ικανότητα

Η μακροχρόνια διασφάλιση της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους προϋποθέτει την εμπέδωση ενός συνεκτικού δημοσιονομικού πλαισίου. Η στρατηγική αυτή ενισχύεται από την ορθολογική αξιοποίηση των ευρωπαϊκών πόρων και την υλοποίηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, που στοχεύουν στην ενδυνάμωση του δυνητικού ρυθμού ανάπτυξης.

Παρά το γεγονός ότι το υψηλό ταμειακό απόθεμα ασφαλείας και οι πράξεις επιτοκιακής αντιστάθμισης περιορίζουν προσωρινά την ευπάθεια του χρέους στις διακυμάνσεις των αγορών, η σταδιακή μετάβαση από τον επίσημο δανεισμό στον δανεισμό από τις αγορές επιτάσσει την περαιτέρω ενίσχυση της δημοσιονομικής ανθεκτικότητας. Η περαιτέρω αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας συναρτάται άμεσα με τη συνέχιση της συνετής δημοσιονομικής προσαρμογής και την εμβάθυνση των μεταρρυθμίσεων για την απορρόφηση εξωτερικών κλυδωνισμών ώστε να διασφαλιστεί η οικονομική ανάπτυξη σε συνθήκες αβεβαιότητας.

Καθ΄ όλη τη διάρκεια του 2026 και ιδίως κατά το Β΄ εξάμηνο του έτους, οι κύριοι διεθνείς οί-

κοι αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας όχι μόνο επιβεβαίωσαν την εμπιστοσύνη τους στις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας, διατηρώντας το αξιόχρεο στο επίπεδο της επενδυτικής βαθμίδας, αλλά προχώρησαν και σε διαδοχικές βελτιώσεις. Ειδικότερα, τρεις οίκοι (Rating and Investment, DBRS Morningstar και Moody's) αναβάθμισαν την προοπτική τους σε «Θετική», ενώ η Scope Ratings προχώρησε σε ουσιαστική αναβάθμιση του αξιόχρεου κατά μία βαθμίδα σε BBB+ (με σταθερή πλέον προοπτική), σηματοδοτώντας περαιτέρω δυναμική για την ανοδικά πορεία της αξιολόγησης (βλ. Πίνακα Β.11).

Πίνακας Β.11: Πιστοληπτική Ικανότητα

Εταιρείες Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας	Πιστοληπτική Ικανότητα	Προοπτική	Ημερομηνία Τελευταίας Αξιολόγησης
Scope Ratings GmbH	BBB+	Σταθερή	18/9/2026
Moody's	Baa3	Θετική	18/9/2026
DBRS Morningstar	BBB	Θετική	4/9/2026
Rating and Investment(R&I)	BBB	Θετική	17/08/2026
Fitch	BBB	Σταθερή	8/5/2026
Standard & Poor's	BBB	Σταθερή	24/4/2026

Πηγή: ΟΔΔΗΧ, 2026.

Κεντρικό ρόλο στις θετικές αξιολογήσεις της ελληνικής οικονομίας διαδραματίζει η σημαντική και συνεχής μείωση του δημόσιου χρέους, η οποία ενισχύεται από τις πρόωρες αποπληρωμές και το ισχυρό ταμειακό απόθεμα ασφαλείας. Παράλληλα, η εικόνα βελτιώνεται δραστικά χάρη στις ισχυρές δημοσιονομικές επιδόσεις με υψηλά πρωτογενή πλεονάσματα, την εξυγίανση του τραπεζικού τομέα με τη ραγδαία μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων (επιχειρησιακά δάνεια στο 2,1% σύμφωνα με την ΤτΕ), τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στη φορολογική διοίκηση που ενισχύουν διατηρήσιμα τα δημόσια έσοδα και την επιτυχή απορρόφηση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης, που διατηρούν την ανάπτυξη πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.[46] Ιδιαίτερη βαρύτητα, ενόψει των επικείμενων βουλευτικών εκλογών, αποδίδουν οι οίκοι στον χαμηλό εκλογικό και πολιτικό κίνδυνο. Οι εξελίξεις αυτές αποτυπώθηκαν στις πρόσφατες βελτιώσεις των προοπτικών και στην αναβάθμιση από την Scope, καθώς οι οίκοι αναγνωρίζουν αυξανόμενη ανθεκτικότητα και διατηρήσιμη πορεία αποκλιμάκωσης του χρέους.

Ωστόσο, οι οίκοι αξιολόγησης επισημαίνουν και κρίσιμους περιοριστικούς παράγοντες. Σε αυτούς συγκαταλέγονται το γεγονός ότι το χρέος παραμένει το υψηλότερο στην ευρωζώνη, καθώς και διαρθρωτικές αδυναμίες, όπως η χαμηλή παραγωγικότητα, το δυσμενές δημογραφικό και η περιορισμένη διαφοροποίηση της οικονομίας με την υπερεξάρτηση από τον τουρισμό. Στο εξωτερικό σκέλος, πέραν του υψηλού ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών, οι οίκοι εστιάζουν πλέον και στην έντονα αρνητική Καθαρή Διεθνή Επενδυτική Θέση (Net International Investment Position, NIIP), που είναι από τις ασθενέστερες της ευρωζώνης και καθιστά την οικονομία πιο ευάλωτη σε μεταβολές των συνθηκών εξωτερικής χρηματοδότησης. Παράλληλα, παρά τη ραγδαία αποκλιμάκωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων εντός των τραπεζών, επισημαίνεται ως εκκρεμότητα ο σημαντικός όγκος προβληματικών δανείων που παραμένει ανεπίλυτος εκτός του τραπεζικού συστήματος, στους διαχειριστές απαιτήσεων, επιβαρύνοντας υπερχρεωμένα νοικοκυριά και επιχειρήσεις.

46. Βλ. ΤτΕ, Εξέλιξη δανείων και μη εξυπηρετούμενων δανείων.

8.5 Παράγοντες που οδηγούν στην άνοδο των αποδόσεων των κρατικών ομολόγων διεθνώς

Οι αποδόσεις των κρατικών ομολόγων αυξάνονται διεθνώς και αναμένεται να αυξηθούν περαιτέρω. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται σε διάφορους λόγους.

Πρώτον, στον υψηλότερο πληθωρισμό. Ο πληθωρισμός έχει αυξηθεί ως αποτέλεσμα της δυσμενούς διαταραχής στην πλευρά της προσφοράς που προκάλεσε ο πόλεμος στο Ιράν, οδηγώντας σε αύξηση των τιμών της ενέργειας. Ο ετήσιος ρυθμός πληθωρισμού στην ενέργεια μεταξύ Αυγούστου 2025 και Αυγούστου 2026 ανήλθε σε 16,3% στις ΗΠΑ και σε 14,3% στη ζώνη του ευρώ.[47] Όταν ο πληθωρισμός αυξάνεται, αυξάνονται και οι αποδόσεις των ομολόγων, προκειμένου να αντισταθμιστεί η απώλεια αγοραστικής δύναμης των ομολογιούχων.

Δεύτερον, στα υψηλά επίπεδα δημόσιου χρέους των περισσότερων χωρών, οι οποίες, επιπλέον, εξακολουθούν να καταγράφουν δημοσιονομικά ελλείμματα, σε αντίθεση με την Ελλάδα. Αυτό σημαίνει ότι κυκλοφορεί μεγάλος όγκος μακροπρόθεσμων ομολόγων, γεγονός που μειώνει τις τιμές τους και, συνεπώς, αυξάνει τις αποδόσεις τους. Σχετικά με το δημόσιο χρέος και το επιτόκιο δανεισμού του, επισημαίνονται δύο σημεία: (α) Καθοριστική σημασία για τη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους έχει η σχέση μεταξύ επιτοκίου και ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης. Όταν το επιτόκιο υπερβαίνει τον ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης, η δυναμική του δημόσιου χρέους επιδεινώνεται. Αυτό εξηγεί γιατί, στην παρούσα συγκυρία, η ελληνική κυβέρνηση εκδίδει ομόλογα με χαμηλότερες αποδόσεις από π.χ. τη Γαλλία, παρά το γεγονός ότι το δημόσιο χρέος της Ελλάδας ως ποσοστό του ΑΕΠ είναι σημαντικά υψηλότερο. (β) Όταν αυξάνεται το δημόσιο χρέος ή/και οι αποδόσεις των κρατικών ομολόγων, αυξάνονται και οι δαπάνες για τόκους. Στην Ελλάδα, οι δαπάνες για τόκους ανέρχονται στο 3,2% του ΑΕΠ, παρά το γεγονός ότι μεγάλο μέρος του υφιστάμενου χρέους εξακολουθεί να φέρει τα χαμηλά επιτόκια δανεισμού της προηγούμενης δεκαετίας. Καθώς εκδίδεται νέο χρέος με υψηλότερα επιτόκια, οι δαπάνες αυτές θα αυξηθούν, εκτός εάν ο λόγος χρέους προς ΑΕΠ μειωθεί τα επόμενα χρόνια.

Τρίτον, οι μεγάλοι τεχνολογικοί όμιλοι που δραστηριοποιούνται στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης εκδίδουν ομόλογα για να καλύψουν τις ιδιαίτερα αυξημένες χρηματοδοτικές τους ανάγκες. Με τον τρόπο αυτό ανταγωνίζονται τις κυβερνήσεις για την προσέλκυση κεφαλαίων από τους επενδυτές. Για παράδειγμα, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Goldman Sachs, όπως αναφέρονται στο The Economist της 5ης Σεπτεμβρίου 2026 (σ. 68), οι αμερικανικές εταιρείες τεχνητής νοημοσύνης αναμένεται να εκδώσουν χρέος ύψους 250 δισ. δολαρίων το 2026 και 400 δισ. δολαρίων το 2027. Σε συνδυασμό με τον δεύτερο παράγοντα που αναφέρθηκε παραπάνω, η εξέλιξη αυτή ασκεί περαιτέρω ανοδικές πιέσεις στα επιτόκια, καθώς η συνολική ζήτηση για δανειακά κεφάλαια υπερβαίνει την προσφορά τους.

Τέλος, τα επιτόκια μπορούν να αυξηθούν και όταν οι επενδυτές απαιτούν υψηλότερο ασφάλιστρο κινδύνου, επειδή ανησυχούν ότι οι οφειλέτες δεν θα εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους. Αυτό συνέβη στην περίπτωση της Ελλάδας κατά την προηγούμενη δεκαετία. Ωστόσο, η γενικότερη εκτίμηση είναι ότι η σημερινή άνοδος των αποδόσεων δεν οφείλεται σε αντίστοιχες ανησυχίες.[48]

47. Βλ. στοιχεία για τον πληθωρισμό, Α΄ Μέρος της Έκθεσης.
48. Βλ. Paul Krugman, «What Are Bond Markets Telling Us?», 19 Αυγούστου 2026, Substack.

Μέρος Γ΄: Μακροοικονομικές και Δημοσιονομικές Προκλήσεις

- Παρά τη σημαντική πρόοδο των τελευταίων ετών, η ελληνική οικονομία εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από χρόνιες μακροοικονομικές προκλήσεις, όπως χαμηλό κατά κεφαλή ΑΕΠ, περιορισμένη αποταμίευση, ελλειμματικό εξωτερικό ισοζύγιο και υψηλό δημόσιο χρέος.
- Η βασική μακροοικονομική πρόκληση είναι η διατήρηση της αναπτυξιακής δυναμικής, μετά την ολοκλήρωση της ανάκαμψης από την κρίση της προηγούμενης δεκαετίας και τη λήξη της χρηματοδότησης μέσω του ΤΑΑ, με έμφαση στην αύξηση της παραγωγικότητας, την υιοθέτηση υφιστάμενων τεχνολογιών και την προώθηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.
- Σε ένα διεθνές περιβάλλον αυξημένης αβεβαιότητας, γεωπολιτικών εντάσεων, πληθωριστικών πιέσεων και υψηλότερου κόστους δανεισμού, η διατήρηση της δημοσιονομικής σταθερότητας και της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους αποτελεί κρίσιμη προτεραιότητα.
- Η δημοσιονομική πολιτική οφείλει να διατηρεί πάντα επαρκή δημοσιονομικό χώρο για παρέμβαση, εφόσον αυτό απαιτηθεί. Οι αλλεπάλληλες κρίσεις των τελευταίων ετών ανέδειξαν ότι η αποτελεσματική αντιμετώπισή τους προϋποθέτει συντονισμένη ευρωπαϊκή απόκριση, όπως έδειξαν η ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής και ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

9. Μακροοικονομικές και Δημοσιονομικές Προκλήσεις

Όπως αναλύθηκε στα Μέρη Α΄ και Β΄ της Έκθεσης, η ελληνική οικονομία έχει πραγματοποιήσει σημαντική πρόοδο τα τελευταία χρόνια τόσο στο μακροοικονομικό όσο και στο δημοσιονομικό τομέα. Για παράδειγμα, σε μακροοικονομικό επίπεδο, έχει καταφέρει να διατηρήσει τη δυναμική της ανάπτυξής της, ενώ οι περισσότερες χώρες της ΕΕ έχουν παρουσιάσει στασιμότητα. Σε δημοσιονομικό επίπεδο, ο λόγος του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ έχει μειωθεί κατά περίπου 60 ποσοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με το 2021, ενώ στις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ έχει αυξηθεί.

Παρόλα αυτά, υπάρχουν χρόνια προβλήματα και συνεχώς εμφανίζονται νέες προκλήσεις. Αρχίζοντας από το διεθνές περιβάλλον, η παγκόσμια οικονομία διέρχεται περίοδο σημαντικών μεταβολών. Πέραν της αβεβαιότητας που σχετίζεται με τη διεθνή εμπορική πολιτική, οι εντεινόμενες γεωπολιτικές εντάσεις και πολεμικές συγκρούσεις, από την Ουκρανία έως τη Μέση Ανατολή, δημιουργούν πολλαπλές προκλήσεις, σε οικονομικό, δημοσιονομικό αλλά και σε επίπεδο εθνικής ασφάλειας. Σε οικονομικό επίπεδο, οι γεωπολιτικοί κλυδωνισμοί στις τιμές του πετρελαίου επιβαρύνουν την οικονομική δραστηριότητα και αυξάνουν σημαντικά το κόστος διαβίωσης. Σε επίπεδο εθνικής ασφάλειας, καθίσταται αναγκαία η ενίσχυση των αμυντικών δαπανών. Με τη σειρά τους, οι δυσμενείς αυτές εξελίξεις δημιουργούν αυξανόμενες δημοσιονομικές προκλήσεις και ανάγκες οι οποίες αναπόφευκτα επιβαρύνουν το δημοσιονομικό πλαίσιο.

Παράλληλα με αυτές τις διεθνείς εξελίξεις, που επηρεάζουν αρνητικά όλες τις χώρες αν και σε διαφορετικό βαθμό την καθεμία, η ελληνική οικονομία αντιμετωπίζει και τις δικές της εσωτερικές και ενδογενείς προκλήσεις. Σε αυτές θα αναφερθούμε με συντομία σε ότι ακολουθεί.

9.1 Μακροοικονομικές προκλήσεις

Η πρόοδος των τελευταίων ετών όπως παρουσιάστηκε στο Μέρος Α΄ της Έκθεσης, αν και ιδιαίτερα σημαντική, δεν έχει ακόμα κατορθώσει να οδηγήσει σε σύγκλιση της ελληνικής οικονομίας με τις αναπτυγμένες χώρες της ΕΕ και του ΟΟΣΑ. Παραμένουν περιθώρια βελτίωσης σε διάφορους τομείς που είναι εξάλλου χρόνιες αδυναμίες της ελληνικής μακρο-οικονομίας. Το κατά κεφαλή ΑΕΠ, και κατ' επέκταση το μέσο βιοτικό επίπεδο, υπολείπεται ακόμη του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών εξακολουθεί να είναι ελλειμματικό. Οι επενδύσεις και η αποταμίευση, ως ποσοστά του ΑΕΠ, κινούνται σε χαμηλότερα επίπεδα. Το δημόσιο χρέος, παρά την εντυπωσιακή αποκλιμάκωσή του, παραμένει το υψηλότερο στην ΕΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ.

Η εξέταση των παραπάνω μεγεθών, ιδίως εκείνων που αποτυπώνουν χρόνιες μακροοικονομικές ανισορροπίες, αναδεικνύει τη στενή αλληλεξάρτησή τους. Οι εξελίξεις στο κατά κεφαλήν ΑΕΠ και, ειδικότερα, στον ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης, συνδέονται με την πορεία βασικών μακροοικονομικών δεικτών, όπως ο λόγος του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ, το ποσοστό αποταμίευσης και το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, καθώς και με την εξέλιξη του βιοτικού επιπέδου.

Από την περίοδο της πανδημίας, και ενώ η χώρα ανακάμπτει σταδιακά από τη βαθιά κρίση της προηγούμενης δεκαετίας, κατά την οποία χάθηκε το ένα τέταρτο του ΑΕΠ, η ελληνική οικονομία στηρίζεται σε ένα μείγμα πηγών ανάπτυξης: στις επενδύσεις, στην κατανάλωση, στις καθαρές εξαγωγές, καθώς και στα επεκτατικά δημοσιονομικά μέτρα. Κύριος μοχλός υπήρξαν οι επενδύσεις, τις οποίες έχει ενισχύσει σημαντικά η εισροή ευρωπαϊκών πόρων σε επίπεδα-ρεκόρ μέσω του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.[49] Δεδομένου ότι η χρηματοδότηση αυτή ολοκληρώνεται στο τέλος του τρέχοντος έτους, το βασικό ζητούμενο πλέον είναι πώς θα διατηρηθεί αυτή η αναπτυξιακή δυναμική.

Είναι ευρέως αποδεκτό ότι η διατηρήσιμη ή βιώσιμη οικονομική μεγέθυνση στηρίζεται στη βελτίωση της παραγωγικότητας και στην τεχνολογική αναβάθμιση. Για χώρες όπως η Ελλάδα, η τεχνολογική αναβάθμιση συνίσταται κυρίως στην υιοθέτηση των υφιστάμενων τεχνολογιών.[50]

Οι συνήθεις δείκτες μέτρησης της παραγωγικότητας και της τεχνολογικής προόδου είναι η παραγωγικότητα της εργασίας, η συνολική παραγωγικότητα των συντελεστών παραγωγής (Total Factor Productivity, TFP) και διάφοροι δείκτες καινοτομίας.[51] Η παραγωγικότητα της εργασίας υπολογίζεται ως ο λόγος της συνολικής παραγωγής προς τον συνολικό αριθμό εργαζομένων ή τις συνολικές ώρες εργασίας. Ο TFP αποτυπώνει το μέρος της οικονομικής μεγέθυνσης που οφείλεται στην τεχνολογική πρόοδο και/ή στην αποδοτικότερη κατανομή των διαθέσιμων πόρων, πέραν της συμβολής που προκύπτει από την αύξηση των εισροών εργασίας και κεφαλαίου. Οι δείκτες καινοτομίας αποτυπώνουν ένα ευρύ φάσμα εξελίξεων, από την ψηφιοποίηση και τον βαθμό τεχνολογικής αναβάθμισης των εξαγωγών έως τις διασυνδέσεις μεταξύ της ακαδη-

49. Βλ. ενδεικτικά, Εαρινές Προβλέψεις 2026 Ευρωπαϊκής Επιτροπής.ίδιοι συγγραφείς, παρότι η οικονομική μεγέθυνση και η ανάπτυξη έχουν πολλές διαστάσεις, υπάρχει ισχυρή συσχέτιση μεταξύ του κατά κεφαλήν ΑΕΠ και χαμηλότερων επιπέδων φτώχειας, καλύτερης υγείας και εκπαίδευσης κ.ά.

50. Βλ. ενδεικτικά Acemoglu, D., U. Aksigit και S. Johnson (2026), Technology and Economic Development, CESifo Working Paper no. 12404, υπό έκδοση στο Handbook of Development Economics. Όπως επισημαίνουν επίσης οι ίδιοι συγγραφείς, παρότι η οικονομική μεγέθυνση και η ανάπτυξη έχουν πολλές διαστάσεις, υπάρχει ισχυρή συσχέτιση μεταξύ του κατά κεφαλήν ΑΕΠ και χαμηλότερων επιπέδων φτώχειας, καλύτερης υγείας και εκπαίδευσης κ.ά.

51. Πρόκειται για ευρέως χρησιμοποιούμενους δείκτες στη βιβλιογραφία για την οικονομική μεγέθυνση. Βλ. ενδεικτικά Acemoglu, D. και M. User (2020), High-Quality versus Low-Quality Growth in Turkey: Causes and Consequences, στο Turkish Economy at the Crossroads.

μαϊκής κοινότητας και της βιομηχανίας στον τομέα της έρευνας. Και οι τρεις αυτές κατηγορίες δεικτών καταδεικνύουν ότι η Ελλάδα υστερεί σημαντικά έναντι των άλλων χωρών της ΕΕ.[52]

Παρότι οι παράγοντες που συμβάλλουν στη βελτίωση της παραγωγικότητας και στην ταχύτερη υιοθέτηση της τεχνολογίας ενδέχεται να διαφέρουν μεταξύ χωρών και διαχρονικά, αναγνωρίζεται ευρέως ότι σε αυτούς περιλαμβάνονται ο ανταγωνισμός στις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών όπως και στα επαγγέλματα, η σταθερότητα και προβλεψιμότητα της οικονομικής πολιτικής, ένα ποιοτικό εκπαιδευτικό σύστημα, ένα καλό σύστημα υγείας, η αποτελεσματική λειτουργία του νομικού συστήματος, ένα βασικό δίχτυ κοινωνικής προστασίας, η κατοχύρωση των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας και η αποτελεσματικότητα των δημόσιων δαπανών, μεταξύ άλλων.[53] Οι παράγοντες αυτοί αποτελούν τους θεμελιώδεις προσδιοριστικούς παράγοντες της παραγωγικότητας και της διάχυσης της τεχνολογίας και, κατ' επέκταση, της οικονομικής μεγέθυνσης. Δεν είναι τυχαίο ότι η ανάγκη προώθησης μεταρρυθμίσεων στους τομείς αυτούς έχει επισημανθεί από σχεδόν όλους τους διεθνείς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του ΟΟΣΑ και του ΔΝΤ, σε πρόσφατες εκθέσεις τους για την ελληνική οικονομία.[54]

Συνοψίζοντας, η μακροοικονομική πρόκληση σε αυτή την κρίσιμη συγκυρία, κατά την οποία η φυσική ανάκαμψη από τη βαθιά κρίση της προηγούμενης δεκαετίας έχει σε μεγάλο βαθμό ολοκληρωθεί και η εξωτερική χρηματοδότηση μέσω του RRF/NGEU τερματίζεται, είναι η διατήρηση της οικονομικής ανάπτυξης, με τρόπο ώστε τα οφέλη της να διαχέονται σε όλους τους οικονομικούς παράγοντες. Για να είναι διατηρήσιμη η οικονομική ανάπτυξη, απαιτείται βελτίωση της παραγωγικότητας της εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω της ευρύτερης αξιοποίησης υφιστάμενων τεχνολογιών. Η επίτευξη αυτού του στόχου προϋποθέτει διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και βελτιώσεις, ιδίως στους τομείς στους οποίους η ελληνική οικονομία εξακολουθεί να υστερεί έναντι των ευρωπαϊκών εταίρων της. Όπως έχει πει και ο νομπελίστας οικονομολόγος Paul Krugman: «Η παραγωγικότητα δεν είναι το παν, αλλά στο μακροχρόνιο ορίζοντα είναι σχεδόν τα πάντα».[55]

9.2 Δημοσιονομικές προκλήσεις

Παρόμοια με τα μακροοικονομικά μεγέθη, η Ελλάδα έχει κάνει σημαντική πρόοδο και στα δημοσιονομικά. Για παράδειγμα, όπως έχει ήδη αναλυθεί στο Μέρος Β΄ της Έκθεσης, το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ έχει μειωθεί εντυπωσιακά και η χώρα μας έχει καταγράψει σημαντικά πρωτογενή δημοσιονομικά πλεονάσματα, αν και παράλληλα λαμβάνονται δημοσιονομικά μέτρα στήριξης λόγω κυρίως των αυξήσεων στις τιμές της ενέργειας και της ανόδου του πληθωρισμού που πλήττουν πρωτίστως τις ασθενείς οικονομικά τάξεις. Αυτό το «ενάρετο»

52. Για την παραγωγικότητα της εργασίας στην Ελλάδα, βλ. υποενότητα 1.1. Όσον αφορά τον TFP, βλ. τον ιστότοπο της Federal Reserve Bank of St. Louis (FRED), όπου παρουσιάζονται στοιχεία σύμφωνα με τα οποία στην Ελλάδα βρίσκεται σήμερα στο ίδιο επίπεδο με εκείνο πριν από περίπου δύο δεκαετίες. Για τους διάφορους δείκτες καινοτομίας (π.χ. ψηφιοποίηση, επενδύσεις στην πληροφορική, κ.λπ.), βλ. τον European Commission's European Innovation Scoreboard, 2026, στον οποίο η Ελλάδα καταγράφει επιδόσεις κάτω από τον μέσο όρο.
53. Βλ. ενδεικτικά OECD, 2022, Identifying the main drivers of productivity and growth, OECD, 2023, Going for growth και Acemoglu D., 2025, Nobel lecture: Institutions, technology and prosperity, American Economic Review, 115, 1709-1748.
54. Βλ. ενδεικτικά European Commission, 2025, Country report - Greece, Commission Staff Working Document, CM(2025) 208 final, European Commission, 2025, In-depth review 2025 - Greece, Institutional Paper no. 309, European Commission, 2026, In-depth review 2026 - Greece, Institutional Paper no. 334, European Commission, 2026, Debt sustainability monitor 2025, Institutional Paper no. 332, European Commission, 2026, Report on Public Finances in EMU 2026, International Monetary Fund, 2025, Europe's national-level structural policy priorities, Working Paper no. WP/25/104, OECD, 2025, Economic Surveys – Greece, OECD, 2025, Economic Outlook 2025 και OECD, 2026, Foundations for Growth and Competitiveness 2026, Greece.
55. Βλ. Krugman P., Is Europe in Economic Decline?, 10th May 2026, Newsletter on Substack.

δημοσιονομικό μείγμα έχει γίνει εφικτό κυρίως χάρη στην οικονομική ανάπτυξη που διευρύνει τη φορολογική βάση, στη βελτίωση της φορολογικής συμμόρφωσης και της θεσμικής αποτελεσματικότητας που έχει μειώσει τη φοροδιαφυγή ειδικά στο φόρο κατανάλωσης, και στην αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας που συγκρατεί τα επιτόκια δανεισμού.

Η πρόκληση τώρα είναι η διατήρηση αυτού του «ενάρετου» δημοσιονομικού μείγματος. Όμως, οι διεθνείς εξελίξεις έχουν, μεταξύ άλλων, αυξήσει την αβεβαιότητα, τον πληθωρισμό, την ανάγκη για δανεισμό και άρα και τα επιτόκια δανεισμού. Συνεπώς, έχουν δημιουργήσει αυξανόμενες δημοσιονομικές ανάγκες που επιβαρύνουν το δημοσιονομικό πλαίσιο. Αυτό είναι το δεδομένο διεθνές περιβάλλον για την Ελλάδα. Από την άλλη, το υψηλό δημόσιο χρέος της Ελλάδας και οι υποχρεώσεις εξυπηρέτησής του (βλ. Μέρος Β΄ της Έκθεσης) καθιστούν αναγκαία τη συνέχιση της δημοσιονομικής σύνεσης. Η δημοσιονομική σταθερότητα δεν αποτελεί αυτοσκοπό. Είναι προϋπόθεση για την εμπιστοσύνη στη χώρα, τη συγκράτηση του κόστους δανεισμού, την ενίσχυση των εγχώριων και ξένων επενδύσεων και, τελικά, την ανάπτυξη. Η ανάπτυξη, με τη σειρά της, αποφέρει τα φορολογικά έσοδα που στηρίζουν τα δημόσια οικονομικά και επιτρέπουν τη χρηματοδότηση κοινωνικών παροχών και μέτρων στήριξης. Η μακροοικονομική πορεία, η δημοσιονομική θέση και η κοινωνική πολιτική συνδέονται επομένως άρρηκτα και λειτουργούν συμπληρωματικά.

Κλείνοντας, αξίζει να τονιστεί ότι η δημοσιονομική πολιτική οφείλει να διατηρεί πάντα επαρκή δημοσιονομικό χώρο για παρέμβαση, εφόσον αυτό απαιτηθεί. Οι αλλεπάλληλες κρίσεις των τελευταίων ετών (υγειονομική, ενεργειακή, γεωπολιτική) ανέδειξαν ότι η αποτελεσματική αντιμετώπισή τους προϋποθέτει συντονισμένη ευρωπαϊκή απόκριση, όπως έδειξαν η ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής και ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Ο συνδυασμός δημοσιονομικής σύνεσης υπό κανονικές συνθήκες και ευελιξίας σε περιόδους κρίσης, στο πλαίσιο μιας κοινής ευρωπαϊκής προσέγγισης, διασφαλίζει τόσο τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών όσο και τη δυνατότητα έγκαιρης στήριξης της οικονομίας και της κοινωνίας, όταν αυτό καθίσταται αναγκαίο.